

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Bruseli 15. marca 2024
(OR. en)

2022/0195(COD)

PE-CONS 74/23

ENV 1402
CLIMA 605
FORETS 193
AGRI 758
POLMAR 60
CODEC 2314

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/...

Z ...

o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ C 140, 21.4.2023, s. 46.

² Ú. v. EÚ C 157, 3.5.2023, s. 38.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 27. februára 2024 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Je nevyhnutné stanoviť pravidlá na úrovni Únie týkajúce sa obnovy ekosystémov s cieľom zabezpečiť obnovu biodiverzity a odolnosti prírody na celom území Únie. Obnova ekosystémov takisto prispieva k cieľom Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu.
- (2) V oznámení Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (ďalej len „Európska zelená dohoda“) sa stanovuje ambiciózny plán na transformáciu Únie na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, pričom cieľom tejto spoločnosti je chrániť, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie a chrániť zdravie a blaho občanov pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi. V rámci Európskej zelenej dohody sa v oznámení Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov stanovuje Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.
- (3) Únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru o biologickej diverzite⁴. Z tohto titulu sa zaviazali vykonávať dlhodobú strategickú víziu prijatú na desiatom zasadnutí konferencie zmluvných strán uvedeného dohovoru, ktoré sa konalo 18. – 29. októbra 2010, rozhodnutím X/2 o Strategickom pláne pre biodiverzitu na roky 2011 – 2020, podľa ktorej má byť biodiverzita do roku 2050 cenená, chránená, obnovovaná a rozumne používaná pri zachovaní ekosystémových služieb, udržiavaní zdravej planéty a zabezpečení osohu pre všetkých ľudí.

⁴ Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 3.

- (4) V Globálnom rámci pre biodiverzitu prijatom na pätnástom zasadnutí konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite 7. – 19. decembra 2022 sa stanovujú globálne ciele zamerané na bezodkladné opatrenia na nasledujúcich desať rokov do roku 2030. Cieľom č. 1 je zabezpečiť, aby sa na všetky oblasti vzťahovalo priestorové plánovanie a účinné procesy riadenia, ktoré sú participatívne, integrované, zohľadňujú biodiverzitu a zaoberajú sa zmenou využívania pôdy a morí; aby sa do roku 2030 dosiahol takmer nulový úbytok oblastí s vysokým významom pre biodiverzitu vrátane ekosystémov s vysokou ekologickou integritou a zároveň rešpektovali práva pôvodného obyvateľstva a miestnych komunít, ako sa to stanovuje v Deklarácii Organizácie Spojených národov (OSN) o právach pôvodného obyvateľstva. Cieľom č. 2 je zabezpečiť, aby sa do roku 2030 aspoň 30 % oblastí s degradovanými suchozemskými, vnútrozemskými vodnými, morskými a pobrežnými ekosystémami zaradilo do účinnej obnovy s cieľom posilniť biodiverzitu a ekosystémové funkcie a služby, ekologickú integritu a prepojenosť. Cieľom č. 11 je obnoviť, zachovať a zvýšiť prínos prírody pre ľudí vrátane ekosystémových funkcií a služieb, ako je regulácia ovzdušia, vody a klímy, zdravia pôdy, opeľovania a znižovania rizika chorôb, ako aj ochrana pred prírodnými nebezpečenstvami a katastrofami, a to prostredníctvom riešení blízkych prírode a/alebo ekosystémových prístupov v prospech všetkých ľudí a prírody. Globálny rámec pre biodiverzitu umožní pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov orientovaných na výsledky do roku 2050.
- (5) Ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja, najmä ciele 14.2, 15.1, 15.2 a 15.3, označujú potrebu zabezpečiť ochranu, obnovu a udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, najmä lesov, mokradí, horských a suchých oblastí.

- (6) Valné zhromaždenie OSN rezolúciou z 1. marca 2019 vyhlásilo roky 2021 – 2030 za Dekádu OSN pre obnovu ekosystému s cieľom podporiť a rozšíriť úsilie o predchádzanie degradácii ekosystémov, jej zastavenie a zvrátenie na celom svete a o zvyšovanie informovanosti o význame obnovy ekosystémov.
- (7) Cieľom stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 je zabezpečiť, aby bola európska biodiverzita nasmerovaná k obnove do roku 2030 v prospech ľudí, planéty, klímy, ako aj nášho hospodárstva. Stanovuje sa v nej ambiciózny plán EÚ na obnovu prírody s niekoľkými kľúčovými záväzkami vrátane záväzku predložiť návrh právne záväzných cieľov EÚ v oblasti obnovy prírody v snahe obnoviť degradované ekosystémy, najmä tie, ktoré majú najväčší potenciál zachytávať a ukladať uhlík a zabrániť vplyvu prírodných katastrof a znížiť ho.
- (8) Európsky parlament vo svojom uznesení z 9. júna 2021 o Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 dôrazne privítal záväzok vypracovať legislatívny návrh so záväznými cieľmi v oblasti obnovy prírody a navyše skonštatoval, že okrem celkového cieľa obnovy by mal tento návrh zahŕňať ciele špecifické pre ekosystémy, biotopy a druhy, pričom by sa mal vzťahovať na lesy, trávne porasty, mokrade, rašeliniská, opel'ovače, voľne tečúce rieky, pobrežné oblasti a morské ekosystémy.

- (9) Rada vo svojich záveroch z 23. októbra 2020 uznala, že zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu súčasného stavu biodiverzity a prírody bude nevyhnutné, ale nebude stačiť na to, aby sa príroda vrátila do našich životov. Rada opätovne potvrdila, že v súvislosti s obnovou prírody je potrebné mať vyššie ambície, ako sa to navrhuje v novom pláne EÚ na obnovu prírody, ktorý zahŕňa opatrenia na ochranu a obnovu biodiverzity nad rámec chránených území. Rada takisto uviedla, že očakáva návrh na právne záväzné ciele v oblasti obnovy prírody, ktorému musí predchádzať posúdenie vplyvu.

- (10) V Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje záväzok právne chrániť aspoň 30 % pevniny vrátane vnútrozemských vôd a 30 % morí v Únii, z čoho prinajmenšom jedna tretina by mala podliehať prísnej ochrane vrátane všetkých zostávajúcich klimaxových lesov a pralesovitých porastov. V kritériách a usmerneniach pre členské štáty na určovanie ďalších chránených území (ďalej len „kritériá a usmernenia“) vypracovaných Komisiou v roku 2022 v spolupráci s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami sa zdôrazňuje, že ak sú obnovené oblasti po prejavení sa plného účinku obnovy v súlade s kritériami pre chránené územia alebo ak sa očakáva, že budú v súlade s týmito kritériami, mali by tieto obnovené oblasti prispievať aj k plneniu cieľov Únie týkajúcich sa chránených území. V kritériách a usmerneniach sa zdôrazňuje aj skutočnosť, že chránené územia môžu predstavovať dôležitý príspevok k cieľom obnovy v rámci Stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 tým, že vytvoria podmienky pre úspešnosť činností zameraných na obnovu. Platí to najmä v prípade oblastí, ktoré sa môžu obnovovať prirodzene tým, že sa zastavia alebo obmedzia niektoré tlaky, ktoré sú výsledkom ľudských činností. Prísna ochrana týchto oblastí vrátane morského prostredia bude v niektorých prípadoch stačiť na dosiahnutie obnovy prírodných hodnôt, ktoré sa v nich nachádzajú. V kritériách a usmerneniach sa navyše zdôrazňuje, že od všetkých členských štátov sa očakáva, že prispejú k plneniu cieľov Únie týkajúcich sa chránených území stanovených v Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, a to v miere, ktorá je úmerná prírodným hodnotám, ktoré sa v nich nachádzajú, a ich potenciálu na obnovu prírody.

- (11) V Stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje cieľ zabezpečiť, aby do roku 2030 nedošlo k zhoršeniu trendov alebo stavu ochrany chránených biotopov a druhov a aby sa aspoň 30 % druhov a biotopov, ktorých stav v súčasnosti nie je priaznivý, dostalo do uvedenej kategórie alebo aby tieto druhy vykazovali výrazný pozitívny trend k možnosti zaradenia do tejto kategórie. V usmernení vypracovanom Komisiou v spolupráci s členskými štátmi a so zainteresovanými stranami na podporu plnenia týchto cieľov sa zdôrazňuje, že úsilie o zachovanie a obnovu bude zrejme potrebné vyvinúť v prípade väčšiny uvedených biotopov a druhov, a to buď prostredníctvom zastavenia ich súčasných negatívnych trendov do roku 2030, alebo prostredníctvom udržiavania súčasných stabilných alebo zlepšujúcich sa trendov, či zabránením úbytku biotopov a druhov s priaznivým stavom ochrany. V uvedenom usmernení sa ďalej zdôrazňuje, že tieto činnosti zamerané na obnovu sa musia plánovať, vykonávať a koordinovať predovšetkým na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni a že pri výbere a určovaní prioritných druhov a biotopov, ktoré sa majú zlepšiť do roku 2030, sa majú vyžadovať synergie s inými cieľmi Únie a medzinárodnými cieľmi, najmä s environmentálnymi cieľmi alebo cieľmi politiky v oblasti zmeny klímy.
- (12) Komisia v správe o stave prírody v Európskej únii z 15. októbra 2020 (ďalej len „správa o stave prírody z roku 2020“) konštatovala, že Únia zatiaľ nedokázala zastaviť zhoršovanie stavu chránených typov biotopov a chránených druhov, ktorých zachovanie má význam pre celú Úniu. Príčinou tohto zhoršovania stavu je najmä upúšťanie od extenzívnej poľnohospodárskej výroby, zintenzívňovanie poľnohospodárstva, úprava hydrologických režimov, urbanizácia a znečisťovanie, ako aj neudržateľné lesnícke činnosti a využívanie druhov. Okrem toho hlavnú a čoraz väčšiu hrozbu pre pôvodnú faunu a flóru Únie predstavujú invázne nepôvodné druhy a zmena klímy.

- (13) Európska zelená dohoda povedie k postupnej a hlbkej transformácii hospodárstva Únie a jej členských štátov, ktorá bude mať zase silný vplyv na vonkajšiu činnosť Únie. Je dôležité, aby Únia využívala svoju obchodnú politiku a rozsiahlu sieť obchodných dohôd na spoluprácu s partnermi v oblasti ochrany životného prostredia a biodiverzity aj na globálnej úrovni a zároveň podporovala rovnaké podmienky pre všetkých.
- (14) Je vhodné stanoviť všeobecný cieľ týkajúci sa obnovy ekosystémov, aby sa podporila hospodárska a spoločenská transformácia, vytvorili sa kvalitné pracovné miesta a podporil sa udržateľný rast. Ak sú biologicky rozmanité ekosystémy, napríklad mokrade, sladkovodné, lesné, ako aj poľnohospodárske ekosystémy, ekosystémy riedko pokryté vegetáciou, morské, pobrežné a mestské ekosystémy v dobrom stave, poskytujú rozličné základné ekosystémové služby, pričom prínosy obnovy degradovaných ekosystémov do dobrého stavu vo všetkých suchozemských a morských oblastiach vysoko presahujú náklady na obnovu. Tieto služby prispievajú k širokému spektru sociálno-ekonomických prínosov v závislosti od hospodárskych, sociálnych, kultúrnych, regionálnych a miestnych charakteristík.
- (15) Štatistická komisia OSN na svojom 52. zasadnutí v marci 2021 prijala systém integrovaného environmentálneho ekonomického účtovníctva – ekosystémové účtovníctvo (SEEA EA). SEEA EA tvorí integrovaný a komplexný štatistický rámec usporiadania údajov o biotopoch a krajinách, prostredníctvom ktorého sa určuje rozsah, stav a služby ekosystémov, sledujú zmeny ekosystémových aktív a uvádzajú tieto informácie do súvislostí s hospodárskymi a inými ľudskými činnosťami.

- (16) Zabezpečenie biologicky rozmanitých ekosystémov a boj proti zmene klímy sú neoddeliteľne prepojené. Príroda a riešenia blízke prírode vrátane prirodzených zásob a záchytov uhlíka sú zásadné na boj proti klimatickej kríze. Zároveň je klimatická kríza už hnacou silou zmeny suchozemských a morských ekosystémov a Únia sa musí pripraviť na zvyšovanie intenzity, frekvencie a všadeprítomnosti jej účinkov. Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC) vo svojej osobitnej správe o vplyvoch globálneho otepľovania o 1,5 °C poukázal na to, že niektoré vplyvy môžu byť dlhotrvajúce alebo nezvratné. V šiestej hodnotiacej správe IPCC sa uvádza, že obnova ekosystémov bude zásadná pre pomoc v boji proti zmene klímy, ako aj pri znižovaní rizík pre potravinovú bezpečnosť. Medzivládna vedecko-politická platforma pre biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES) vo svojej globálnej hodnotiacej správe z roku 2019 o biodiverzite a ekosystémových službách skonštatovala, že zmena klímy je hlavným faktorom spôsobujúcim zmeny v prírode, a predpokladala, že sa vplyvy zmeny klímy v nasledujúcich desaťročiach zintenzívnia a v niektorých prípadoch prekonajú vplyv iných faktorov spôsobujúcich zmeny ekosystémov, ako sú zmeny vo využívaní pôdy a morí.

- (17) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁵ sa stanovuje záväzný cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu v Únii do roku 2050 a následne záporné emisie, ako aj uprednostniť rýchle a predvídateľné zníženie emisií a zároveň zintenzívniť ich odstraňovanie prirodzenými záchytmí uhlíka. Obnova ekosystémov môže predstavovať významný prínos pre zachovanie, riadenie a zlepšovanie prirodzených záchytov uhlíka a zvýšenie biodiverzity a zároveň pre boj proti zmene klímy. V nariadení (EÚ) 2021/1119 sa takisto stanovuje, že príslušné inštitúcie Únie a členské štáty majú zabezpečiť nepretržitý pokrok pri zlepšovaní adaptívnej kapacity, posilňovaní odolnosti a znižovaní zraniteľnosti voči zmene klímy. Okrem toho podľa uvedeného nariadenia musia členské štáty zahrnúť adaptáciu do všetkých oblastí politiky a podporovať adaptáciu založenú na ekosystémoch a riešenia blízke prírode. Riešenia blízke prírode sú riešenia inšpirované a podporované prírodou, ktoré sú nákladovo efektívne a zároveň poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske prínosy a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôbených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje. Riešenia blízke prírode teda musia byť prínosom pre biodiverzitu a musia podporovať fungovanie širokého okruhu ekosystémových služieb.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

- (18) V oznámení Komisie z 24. februára 2021 s názvom Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy sa zdôrazňuje potreba podporovať riešenia blízke prírode a uznáva, že nákladovo efektívnu adaptáciu na zmenu klímy možno dosiahnuť ochranou a obnovou mokradí a rašelinísk, ako aj pobrežných a morských ekosystémov, rozvojom mestskej zelene, inštaláciou zelených striech a stien a podporou a udržateľným obhospodarovaním lesov a poľnohospodárskej pôdy. Väčšie množstvo biologicky rozmanitých ekosystémov vedie k vyššej odolnosti proti zmene klímy a poskytuje účinnejšie formy znižovania rizika katastrof a predchádzania tomuto riziku.

- (19) Politika Únie v oblasti zmeny klímy sa reviduje s cieľom dodržať postup ustanovený v nariadení (EÚ) 2021/1119 na zníženie čistých emisií skleníkových plynov (emisie po odpočítaní odstránených emisií) do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňou z roku 1990. Konkrétne je cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/839⁶ zvýšiť príspevok sektora pôdy k celkovej ambícii v oblasti klímy do roku 2030 a zosúladiť ciele týkajúce sa účtovania emisií a ich odstraňovania zo sektora využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva (LULUCF), so súvisiacimi politickými iniciatívami v oblasti biodiverzity. V uvedenom nariadení sa zdôrazňuje potreba ochrany a zlepšenia prírodných spôsobov odstraňovania uhlíka, zvyšovania odolnosti ekosystémov proti zmene klímy, obnovy degradovanej pôdy a ekosystémov a opätovného zavlažovania rašelinísk. Ďalej je jeho cieľom zlepšenie monitorovania a nahlasovania emisií skleníkových plynov a ich odstraňovania z pôdy, ktorá je predmetom ochrany a obnovy. V tejto súvislosti je dôležité, aby boli ekosystémy vo všetkých kategóriách pôdy vrátane lesov, trávnych porastov, ornej pôdy a mokradí v dobrom stave, aby boli schopné účinne zachytávať a ukladať uhlík.
- (20) Ako sa uvádza v oznámení Komisie z 23. marca 2022 s názvom Zaistenie potravinovej bezpečnosti a posilnenie odolnosti potravinových systémov, geopolitický vývoj ešte viac zdôraznil potrebu zaistiť odolnosť potravinových systémov. Je dokázané, že obnova poľnohospodárskych ekosystémov má z dlhodobého hľadiska pozitívny vplyv na produktivitu potravín a že obnova prírody pôsobí v zabezpečení dlhodobej udržateľnosti a odolnosti Únie ako poistka.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/839 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/841, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, zjednodušenie pravidiel týkajúcich sa podávania správ a dodržiavania záväzkov a stanovenie cieľov členských štátov na rok 2030, a nariadenie (EÚ) 2018/1999, pokiaľ ide o zlepšenie monitorovania, podávania správ, sledovania pokroku a preskúmania (Ú. v. EÚ L 107, 21.4.2023, s. 1).

- (21) V záverečnej správe Konferencie o budúcnosti Európy z mája 2022 občania vyzývajú Úniu, aby chránila a obnovovala biodiverzitu, krajinu a oceány, odstraňovala znečistenie a podporovala vedomosti, informovanosť, vzdelávanie a dialógy o životnom prostredí, zmene klímy, využívaní energie a udržateľnosti.
- (22) Obnova ekosystémov spolu s úsilím o obmedzenie obchodu s voľne žijúcimi druhmi a ich konzumácie takisto pomôže predchádzať možným budúcim prenosným ochoreniam so zoonotickým potenciálom a budovať voči nim odolnosť, čím sa zníži riziko vypuknutia nákaz a pandémie, a prispeje k podpore únijného a globálneho úsilia o uplatňovanie prístupu „jedno zdravie“, v ktorom sa uznáva vnútorná súvislosť medzi ľudským zdravím, zdravím zvierat a zdravou a odolnou prírodou.
- (23) Pôda je neoddeliteľnou súčasťou suchozemských ekosystémov. V oznámení Komisie zo 17. novembra 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti pôdy do roku 2030 – Využívanie prínosov zdravej pôdy v prospech ľudí, potravín, prírody a klímy sa uvádza potreba obnoviť degradovanú pôdu a zlepšiť biodiverzitu pôdy. Globálny mechanizmus, orgán zriadený v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o boji proti rozširovaniu púští v krajinách vážne postihnutých suchom a/alebo rozširovaním púští, najmä v Afrike⁷, a sekretariát uvedeného dohovoru vytvorili program stanovovania cieľov v oblasti neutrality degradácie pôdy s cieľom pomôcť krajinám dosiahnuť neutralitu degradácie pôdy do roku 2030.

⁷ Ú. v. ES L 83, 19.3.1998, s. 3.

- (24) Cieľom smernice Rady 92/43/EHS⁸ a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES⁹ je zabezpečiť dlhodobú ochranu, zachovanie a prežitie najvzácnejších a najohrozenejších rastlinných a živočíšnych druhov a biotopov v Európe, ako aj európskych ekosystémov, ktorých sú súčasťou. Sústava Natura 2000, ktorá bola ustanovená v roku 1992 a je najväčšou koordinovanou sústavou chránených území na svete, predstavuje kľúčový nástroj na vykonávanie cieľov uvedených dvoch smerníc. Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na európskom území členských štátov, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, čím sa zosúladi so smernicami 92/43/EHS a 2009/147/ES, ako aj so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES¹⁰.
- (25) Komisia vypracovala rámec a usmernenia na určovanie dobrého stavu typov biotopov chránených podľa smernice 92/43/EHS a na určovanie dostatočnej kvality a kvantity biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice. Ciele obnovy týchto typov biotopov a biotopov druhov sa môžu stanoviť na základe tohto rámca a usmernení. Takáto obnova však nebude postačovať na zvrátenie straty biodiverzity a na obnovu všetkých ekosystémov. S cieľom zvýšiť biodiverzitu na úrovni širších ekosystémov by sa preto mali ustanoviť dodatočné povinnosti založené na konkrétnych ukazovateľoch.

⁸ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/56/ES zo 17. júna 2008, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti morskej environmentálnej politiky (rámcová smernica o morskej stratégii) (Ú. v. EÚ L 164, 25.6.2008, s. 19).

- (26) Vychádzajúc zo smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES a v záujme podpory dosiahnutia cieľov uvedených v týchto smerniciach by členské štáty mali zaviesť opatrenia zamerané na obnovu, aby sa zabezpečila obnova chránených biotopov a druhov vrátane voľne žijúceho vtáctva vo všetkých oblastiach Únie, ako aj v oblastiach, ktoré nepatria do sústavy Natura 2000.
- (27) Cieľom smernice 92/43/EHS je zachovať prirodzené biotopy a druhy voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín s významom pre Úniu v priaznivom stave ochrany alebo obnoviť priaznivý stav ochrany týchto biotopov a druhov. Nestanovuje sa v nej však lehota na dosiahnutie tohto cieľa. Podobne sa ani v smernici 2009/147/ES nestanovuje lehota na obnovu populácií vtáctva v Únii.

- (28) Mali by sa stanoviť lehoty na zavedenie opatrení na obnovu v rámci lokalít sústavy Natura 2000 a mimo nich s cieľom postupne zlepšovať stav chránených typov biotopov v celej Únii a znovu ich vytvárať dovtedy, kým sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha potrebná na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany uvedených typov biotopov v Únii. Členské štáty by pri zavádzaní opatrení na obnovu mali podľa potreby do roku 2030 uprednostniť oblasti typov biotopov, ktoré nie sú v dobrom stave a ktoré sa nachádzajú v lokalitách sústavy Natura 2000, vzhľadom na zásadnú úlohu týchto lokalít pre ochranu prírody a na skutočnosť, že podľa existujúceho práva Únie už existuje povinnosť zaviesť účinné systémy na zabezpečenie dlhodobej účinnosti opatrení na obnovu v lokalitách sústavy Natura 2000. S cieľom poskytnúť členským štátom potrebnú flexibilitu, aby mohli vyvinúť rozsiahle úsilie v oblasti obnovy, by sa pre členské štáty mala zachovať možnosť zaviesť opatrenia na obnovu v oblastiach typov biotopov, ktoré nie sú v dobrom stave a ktoré sa nachádzajú mimo lokalít sústavy Natura 2000, ak je to odôvodnené osobitnými miestnymi okolnosťami a podmienkami. Okrem toho je vhodné spojiť typy biotopov podľa ekosystému, do ktorého patria, a stanoviť pre skupiny typov biotopov ciele, ktoré sú časovo ohraničené a kvantifikované podľa plochy. Vďaka tomu by si členské štáty mohli vybrať, ktoré biotopy v rámci danej skupiny obnovia ako prvé.
- (29) Požiadavky stanovené pre biotopy druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, a pre biotopy voľne žijúceho vtáctva, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES, by mali byť podobné, s osobitným zreteľom na potrebnú prepojenosť medzi obidvomi uvedenými biotopmi, aby sa populáciám príslušných druhov darilo.

- (30) Je nevyhnutné, aby opatrenia na obnovu typov biotopov boli primerané a vhodné na to, aby tieto typy biotopov dosiahli dobrý stav a aby sa čo najskôr určili priaznivé referenčné plochy s cieľom dosiahnuť priaznivý stav ochrany týchto typov biotopov. Je dôležité, aby opatrenia na obnovu boli práve tie, ktoré sú nevyhnutné na splnenie cieľov, ktoré sú časovo ohraničené a ktorých rozsah sa určí podľa plochy. Je takisto nevyhnutné, aby opatrenia na obnovu biotopov druhov boli primerané a vhodné na čo najrýchlejšie dosiahnutie dostatočnej kvality a kvantity s cieľom dosiahnuť priaznivý stav ochrany príslušných druhov.
- (31) Opatrenia na obnovu zavedené podľa tohto nariadenia určené na obnovu alebo zachovanie určitých typov biotopov uvedených v prílohe I, ako sú trávne porasty, vresoviská alebo mokrade, by si v určitých prípadoch mohli vyžadovať odstránenie lesa s cieľom opätovne zaviesť riadenie založené na ochrane, ktoré môže zahŕňať činnosti, ako je kosba alebo pastva. Obnova prírody aj zastavenie odlesňovania sú dôležitými a vzájomne sa posilňujúcimi environmentálnymi cieľmi. Komisia by mala vypracovať usmernenia, ako sa uvádza v odôvodnení 36 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115¹¹, s cieľom objasniť výklad vymedzenia pojmu „poľnohospodárske využitie“ stanoveného v uvedenom nariadení, najmä pokiaľ ide o konverziu lesa na pôdu, ktorej účelom nie je poľnohospodárske využitie.

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Ú. v. EÚ L 150, 9.6.2023, s. 206).

- (32) Je dôležité zabezpečiť, aby sa opatreniami na obnovu, ktoré boli zavedené podľa tohto nariadenia, dosiahlo konkrétne a merateľné zlepšenie stavu ekosystémov, a to aj na úrovni jednotlivých oblastí, ktoré sú predmetom obnovy, ako aj na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Únie.
- (33) S cieľom zabezpečiť, aby boli opatrenia na obnovu efektívne a aby ich výsledky bolo možné v priebehu času vyhodnocovať, je nevyhnutné, aby sa v oblastiach, ktoré sú predmetom takýchto opatrení, prejavilo neustále zlepšovanie až do dosiahnutia dobrého stavu, a to v záujme zlepšenia stavu biotopov patriacich do rozsahu pôsobnosti prílohy I k smernici 92/43/EHS, znovuvytvorenia týchto biotopov a zvýšenia ich prepojenosti.
- (34) Okrem toho je v záujme zvýšenia kvality a kvantity biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, ako aj biotopov voľne žijúceho vtáctva v rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES nevyhnutné, aby sa v oblastiach, ktoré sú predmetom opatrení na obnovu, prejavilo neustále zlepšovanie s cieľom prispieť k dosiahnutiu dostatočnej kvantity a kvality biotopov týchto druhov.

- (35) Je dôležité zabezpečiť, aby sa počet oblastí pokrytých typmi biotopov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS a ktoré sú v dobrom stave, na celom európskom území členských štátov a Únie ako celku postupne zvyšoval, až kým sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha každého typu biotopu, pričom aspoň 90 % takýchto plôch na úrovni členského štátu má byť v dobrom stave, aby sa v prípade týchto typov biotopov v Únii mohol dosiahnuť priaznivý stav ochrany. V riadne odôvodnených prípadoch a v prípade typov biotopov, ktoré sú v Únii veľmi bežné a rozšírené a ktoré pokrývajú viac ako 3 % európskeho územia dotknutého členského štátu, by členské štáty mali mať možnosť v prípade jednotlivých typov biotopov uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu pri plochách, ktoré majú byť v dobrom stave, uplatňovať percentuálny podiel nižší ako 90 %, ak by tento percentuálny podiel nebránil dosiahnutiu alebo zachovaniu priaznivého stavu ochrany týchto typov biotopov na vnútroštátnej biogeografickej úrovni určených podľa článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS. Ak členský štát uplatňuje túto výnimku, mal by ju odôvodniť vo svojom národnom pláne obnovy prírody.
- (36) Je dôležité zabezpečiť, aby sa kvalita a kvantita biotopov druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, ako aj biotopov voľne žijúceho vtáctva v rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES na európskych územiach všetkých členských štátov a celej Únie postupne zvyšovali dovtedy, kým nebudú dostatočné, aby sa zabezpečilo dlhodobé prežitie týchto druhov.

(37) Je dôležité, aby členské štáty zaviedli opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby oblasti pokryté typmi biotopov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu, vykazovali neustále zlepšovanie stavu až do dosiahnutia dobrého stavu, a aby členské štáty zaviedli opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa tieto typy biotopov po dosiahnutí dobrého stavu významne nezhoršili, aby sa neohrozilo dlhodobé zachovanie alebo dosahovanie dobrého stavu. Nedosiahnutie týchto výsledkov neznamená nesplnenie povinnosti zaviesť opatrenia vhodné na dosiahnutie týchto výsledkov. Je takisto dôležité, aby sa členské štáty pokúsili vynaložiť úsilie s cieľom zabrániť významnému zhoršeniu v oblastiach pokrytých takýmito typmi biotopov, ktoré buď už sú v dobrom stave alebo ktoré nie sú v dobrom stave ale ešte sa na ne nevzťahujú opatrenia na obnovu. Takéto opatrenia sú dôležité na to, aby sa zabránilo zvyšovaniu potreby obnovy v budúcnosti, a mali by sa zamerať na oblasti typov biotopov, ktoré členské štáty určili vo svojich národných plánoch obnovy prírody a ktoré je potrebné obnoviť na splnenie cieľov obnovy. Je vhodné zohľadniť pravdepodobnosť udalostí vyššej moci, ako sú prírodné katastrofy, ktorých výsledkom by mohlo byť zhoršenie v oblastiach pokrytých uvedenými typmi biotopov, ako aj neodvratiteľné premeny biotopu, ktorých priamou príčinou je zmena klímy. Mimo sústavy Natura 2000 je vhodné zohľadniť aj výsledok plánu či projektu prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia. V prípade oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu, by sa každý prípad mal posudzovať individuálne. V prípade lokalít sústavy Natura 2000 sa plány a projekty schvaľujú v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS. Ak neexistujú alternatívy, je vhodné zabezpečiť, aby si členské štáty zachovali možnosť uplatňovať požiadavku na nezhoršovanie stavu na úrovni každého biogeografického regiónu svojho územia pre každý typ biotopu a každý biotop druhov. Takáto možnosť by mala byť povolená za určitých podmienok vrátane prijatia kompenzačných opatrení pre každé významné zhoršenie. Ak sa v rámci želaného výsledku opatrenia na obnovu nejaká oblasť transformuje z jedného typu biotopu, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, na iný typ biotopu, ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, táto oblasť by sa nemala považovať za zhoršujúcu sa oblasť.

- (38) Na účely výnimiek z povinností neustáleho zlepšovania a nezhoršovania stavu lokalít mimo sústavy Natura 2000 podľa tohto nariadenia by členské štáty mali predpokladať, že elektrárne na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ich pripojenie do sústavy, samotná súvisiaca sústava a uskladňovacie zariadenia predstavujú prevažujúci verejný záujem. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť o obmedzení uplatňovania uvedeného predpokladu za riadne odôvodnených a osobitných okolností, ako sú dôvody týkajúce sa národnej obrany. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť oslobodiť takéto projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov od požiadavky preukázať, že na účely uplatňovania uvedených výnimiek neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia, za predpokladu, že tieto projekty boli predmetom strategického environmentálneho hodnotenia alebo posudzovania vplyvov na životné prostredie. Ak by sa predpokladalo, že takéto elektrárne predstavujú prevažujúci verejný záujem, a prípadne by sa obmedzila požiadavka na posúdenie menej škodlivých alternatívnych riešení, mohlo by sa na takéto projekty uplatňovať zjednodušené posúdenie, pokiaľ ide o výnimky z posudzovania prevažujúceho verejného záujmu podľa tohto nariadenia.

- (39) Činnosti, ktorých jediným účelom je obrana alebo národná bezpečnosť, by mali mať najvyššiu prioritu. Členské štáty by preto pri zavádzaní opatrení na obnovu mali mať možnosť vyňať z rozsahu pôsobnosti oblasti využívané na takéto účely, ak sa uvedené opatrenia považujú za nezlučiteľné s pokračujúcim vojenským využívaním daných oblastí. Okrem toho by na účely uplatňovania ustanovení tohto nariadenia o výnimkách z povinností neustáleho zlepšovania a nezhoršovania stavu lokalít mimo sústavy Natura 2000 mali členské štáty mať možnosť predpokladať, že plány a projekty týkajúce sa takýchto činností predstavujú prevažujúci verejný záujem. Členské štáty by takisto mali mať možnosť oslobodiť takéto plány a projekty od požiadavky preukázať, že neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia. Ak však členské štáty uplatňujú túto výnimku, malo by sa od nich vyžadovať, aby v prípade, že je to vhodné a uskutočniteľné, zaviedli opatrenia s cieľom zmierniť vplyv týchto plánov a projektov na príslušné typy biotopov.
- (40) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa zdôrazňuje potreba dôraznejších opatrení na obnovu degradovaných morských ekosystémov vrátane ekosystémov bohatých na uhlík, ako aj dôležitých neresísk a odchovní. V uvedenej stratégii sa takisto stanovuje, že Komisia navrhne nový akčný plán na ochranu rybolovných zdrojov a morských ekosystémov.

- (41) Typy morských biotopov uvedené v prílohe I k smernici 92/43/EHS sa vymedzujú zoširoka a tvorí ich množstvo z ekologického hľadiska odlišných podtypov s rozličným potenciálom obnovy, v dôsledku čoho je pre členské štáty ťažšie stanovovať vhodné opatrenia na obnovu na úrovni týchto typov biotopov. Typy morských biotopov uvedené v prílohe I k danej smernici by sa preto mali ďalej spresniť s použitím príslušných úrovní klasifikácie morských biotopov podľa Európskeho informačného systému o prírode (EUNIS). Členské štáty by mali vytvoriť priaznivé referenčné plochy na dosiahnutie priaznivého stavu ochrany každého z týchto typov biotopov, pokiaľ sa pozornosť týmto referenčným plochám nevenuje už v iných právnych predpisoch Únie. V morských vodách viacerých členských štátov je vo veľkej miere zastúpená skupina biotopov jemných morských sedimentov, ktoré zodpovedajú určitým typom všeobecných bentických biotopov špecifikovaných v smernici 2008/56/ES. Členské štáty by preto mali mať možnosť obmedziť opatrenia na obnovu, ktoré sa zavádzajú postupne, na menšiu časť plochy týchto typov biotopov, ktoré nie sú v dobrom stave, za predpokladu, že to nebráni dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu určeného podľa smernice 2008/56/ES, pričom sa zohľadnia najmä prahové hodnoty deskriptorov na určenie dobrého environmentálneho stavu uvedené v bodoch 1 a 6 prílohy I k uvedenej smernici stanovené v súlade s článkom 9 ods. 3 uvedenej smernice, pokiaľ ide o rozsah úbytku týchto typov biotopov, nepriaznivé účinky na stav týchto typov biotopov a maximálny prípustný rozsah týchto nepriaznivých vplyvov.

- (42) Ak si ochrana pobrežných a morských biotopov vyžaduje reguláciu rybolovných alebo akvakultúrnych činností, uplatňuje sa spoločná rybárska politika (SRP). V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013¹² sa stanovuje najmä to, že prostredníctvom SRP sa má uplatňovať ekosystémový prístup k riadeniu rybárstva, aby sa minimalizoval negatívny vplyv rybolovných činností na morský ekosystém. V uvedenom nariadení sa takisto stanovuje, že cieľom úsilia tejto politiky je zabezpečiť, aby sa akvakultúrnymi a rybolovnými činnosťami zabránilo zhoršovaniu stavu morského prostredia.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013 z 11. decembra 2013 o spoločnej rybárskej politike, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1954/2003 a (ES) č. 1224/2009 a zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2371/2002 a (ES) č. 639/2004 a rozhodnutie Rady 2004/585/ES (Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 22).

- (43) V záujme dosiahnutia cieľa nepretržitej, dlhodobej a trvalej obnovy biologicky rozmanitej a odolnej prírody by členské štáty mali v plnej miere využiť možnosti, ktoré poskytuje SRP. Členské štáty majú v rozsahu výlučnej právomoci Únie s ohľadom na ochranu morských biologických zdrojov možnosť prijať nediskriminačné opatrenia na ochranu populácií rýb a hospodárenie s nimi a na udržovanie alebo zlepšenie stavu ochrany morských ekosystémov v okruhu 12 námorných míľ. Navyše členské štáty, ktoré majú priamy hospodársky záujem v zmysle vymedzenia v nariadení (EÚ) č. 1380/2013 majú možnosť dohodnúť sa na predložení spoločných odporúčaní na ochranné opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie súladu s povinnosťami podľa práva Únie v oblasti životného prostredia. Ak členský štát zahrnie do svojho národného plánu obnovy prírody ochranné opatrenia potrebné na prispievanie k cieľom tohto nariadenia a uvedené ochranné opatrenia si vyžadujú predloženie spoločných odporúčaní, dotknutý členský štát by sa mal zapojiť do konzultácií a predložiť tieto spoločné odporúčania v lehote, ktorá umožní ich včasné prijatie pred ich príslušnými lehotami, s cieľom podporiť súdržnosť medzi rôznymi politikami v oblasti ochrany morských ekosystémov. Takéto opatrenia sa majú posudzovať a prijímať v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v rámci SPP.

- (44) V smernici 2008/56/ES sa od členských štátov vyžaduje, aby spolupracovali na dvojstrannej úrovni a v rámci mechanizmov regionálnej a subregionálnej spolupráce, a to aj prostredníctvom regionálnych morských dohovorov, konkrétne Dohovoru o ochrane morského prostredia severovýchodného Atlantiku¹³, Dohovoru o ochrane morského prostredia oblasti Baltského mora¹⁴, Dohovoru o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora¹⁵ a Dohovoru o ochrane Čierneho mora, podpísaného v Bukurešti 21. apríla 1992, ako aj v kontexte regionálnych skupín zriadených v rámci SRP, pokiaľ ide o opatrenia v oblasti rybolovu.
- (45) Je dôležité, aby sa opatrenia na obnovu zaviedli aj v prípade biotopov určitých morských druhov, ako sú žraloky a raje, ktoré patria napríklad do rozsahu pôsobnosti Dohovoru o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov podpísaného 23. júna 1979 v Bonne alebo do zoznamov ohrozených a bezprostredne ohrozených druhov európskych regionálnych morských dohovorov, ale nie do rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS, a to z toho dôvodu, že plnia dôležitú úlohu v ekosystéme.
- (46) Vzhľadom na podporu obnovy a nezhoršovania suchozemských, sladkovodných, pobrežných a morských biotopov majú členské štáty možnosť určiť ďalšie oblasti ako „chránené územia“ alebo „prísne chránené územia“ s cieľom vykonať ďalšie účinné ochranné opatrenia podľa oblasti a podporiť opatrenia na ochranu pôdy v súkromnom vlastníctve.

¹³ Ú. v. ES L 104, 3.4.1998, s. 2.

¹⁴ Ú. v. ES L 73, 16.3.1994, s. 20.

¹⁵ Ú. v. ES L 240, 19.9.1977, s. 3.

- (47) Mestské ekosystémy predstavujú približne 22 % plochy pôdy v Únii a tvoria oblasť, v ktorej žije väčšina občanov Únie. K mestskej zelene patria okrem iného mestské lesy, parky a záhrady, mestské farmy, aleje, mestské lúky a mestské živé ploty. Mestské ekosystémy, tak ako ostatné ekosystémy, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, poskytujú významné biotopy pre biodiverzitu, najmä pre rastliny, vtáky a hmyz vrátane opel'ovačov. Poskytujú aj mnohé ďalšie životne dôležité ekosystémové služby vrátane znižovania a kontroly rizika prírodných katastrof, napríklad v prípade povodní a efektu tepelných ostrovov, ochladzovania, rekreácie, filtrácie vody a vzduchu, ako aj zmiernovania zmeny klímy a adaptácie na ňu. Rozšírenie mestskej zelene je dôležitým parametrom na meranie zvýšenia schopnosti mestských ekosystémov poskytovať tieto životne dôležité služby. Rozšírenie zelenej pokrývky v danej mestskej oblasti spomaľuje odtok vody, čím sa znižuje riziko znečistenia riek v dôsledku pretekania dažďovej vody, pomáha znižovať letné teploty, budovať odolnosť voči zmene klímy a poskytuje ďalší priestor na to, aby príroda prosperovala. Zvýšením úrovne mestskej zelene sa v mnohých prípadoch zlepšuje zdravie mestského ekosystému. Zdravé mestské ekosystémy sú zase nevyhnutné na podporu zdravia iných kľúčových európskych ekosystémov, napríklad prepojením prírodných oblastí na okolitom vidieku, zlepšovaním zdravia riek mimo mesta, poskytovaním útočiska a hniezdiska druhom vtákov a opel'ovačov spojených s poľnohospodárskymi a lesnými biotopmi, ako aj poskytovaním dôležitých biotopov pre sťahovavé vtáky.

- (48) Opatrenia na zabezpečenie toho, aby pokrytie mestskou zeleňou, najmä stromami, už nebolo ohrozované znižovaním, sa musia výrazne posilniť. Aby priestranstváestskej zelene naďalej poskytovali potrebné ekosystémové služby, mal by sa zastaviť ich úbytok a mali by sa obnoviť a zväčšiť, okrem iného integráciou zelenej infraštruktúry a riešení blízkych prírode, ako sú zelené strechy a steny, do projektov budov. Takáto integrácia môže prispieť nielen k zachovaniu a zväčšovaniu plochyestskej zelene, ale ak zahŕňa stromy, aj k ploche mestského korunového zápoja stromov.
- (49) Z vedeckých dôkazov vyplýva, že umelé svetlo má negatívny vplyv na biodiverzitu. Umelé svetlo môže mať vplyv aj na ľudské zdravie. Pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody podľa tohto nariadenia by členské štáty mali mať možnosť zväziť zastavenie, zníženie alebo nápravu svetelného znečistenia vo všetkých ekosystémoch.

- (50) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa vyžaduje vynaložiť väčšie úsilie na obnovu sladkovodných ekosystémov a prirodzených funkcií riek. Obnova sladkovodných ekosystémov by mala zahŕňať úsilie o obnovu prirodzenej prepojenosti riek, ako aj oblastí ich brehov a záplavových oblastí, a to aj odstraňovaním umelých prekážok s cieľom podporiť dosiahnutie priaznivého stavu ochrany riek, jazier a lužných biotopov a druhov žijúcich v týchto biotopoch chránených smernicami 92/43/EHS a 2009/147/ES a dosiahnutie jedného z hlavných cieľov stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, čiže obnovy aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek v porovnaní so stavom v roku 2020, keď sa stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 prijala. Pri odstraňovaní prekážok by členské štáty mali v prvom rade riešiť zastarané prekážky, čiže tie, ktoré už nie sú potrebné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, vnútrozemskú plavbu, zásobovanie vodou alebo iné využitie.
- (51) V Únii bol v posledných desaťročiach zaznamenaný prudký úbytok opeľovačov, pričom úbytok hrozí jednému z troch druhov včiel a motýľov a jeden z desiatich takýchto druhov je na pokraji vyhynutia. Opeľovače sú svojim opeľovaním voľne rastúcich aj pestovaných rastlín zásadné pre fungovanie suchozemských ekosystémov, dobré životné podmienky ľudí a potravinovú bezpečnosť. V správe za rok 2021 založenej na výsledkoch projektu integrovaného systému účtovníctva prírodného kapitálu (INCA), ktorý spoločne realizovali útvary Komisie a Európska environmentálna agentúra (EEA), sa uvádza, že opeľujúcemu hmyzu sa priamo pripisuje ročná poľnohospodárska produkcia Únie v hodnote takmer 5 000 000 000 EUR.

- (52) Komisia svojim oznámením z 1. júna 2018 zareagovala na výzvy Európskeho parlamentu a Rady týkajúce sa potreby riešiť úbytok opel'ovačov a odštartovala iniciatívu EÚ zameranú na opel'ovače. Zo správy z 27. mája 2021 o pokroku pri vykonávaní uvedenej iniciatívy vyplýva, že pri riešení faktorov spôsobujúcich úbytok opel'ovačov vrátane používania pesticídov pretrvávajú značné problémy. Európsky parlament vo svojom uznesení z 9. júna, ako aj Rada vo svojich záveroch zo 17. decembra 2020 o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 15/2020 vyzvali na prijatie dôraznejších opatrení na riešenie úbytku opel'ovačov a na vytvorenie rámca monitorovania opel'ovačov v celej Únii a jasných cieľov a ukazovateľov týkajúcich sa záväzkov na zvrátenie úbytku opel'ovačov. Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe vydannej v roku 2020 odporučil Komisii, aby vytvorila primerané mechanizmy riadenia a monitorovania opatrení na riešenie hrozieb pre opel'ovače. Komisia vo svojom oznámení z 24. januára 2023 predstavila revidovanú iniciatívu EÚ zameranú na opel'ovače s názvom „Revízia iniciatívy EÚ zameranej na opel'ovače Nový prístup k opel'ovačom“, v ktorej sa stanovujú opatrenia, ktoré má Únia a jej členské štáty prijať na zvrátenie úbytku opel'ovačov do roku 2030.
- (53) Cieľom návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o udržateľnom používaní prípravkov na ochranu rastlín je regulácia jedného z faktorov spôsobujúcich úbytok opel'ovačov zákazom používania pesticídov v ekologicky citlivých oblastiach. Mnohé z týchto oblastí sú predmetom tohto nariadenia, napríklad oblasti podporujúce druhy opel'ovačov, ktorým podľa európskych červených zoznamov ohrozených druhov hrozí vyhynutie.

- (54) Udržateľné, odolné a biologicky rozmanité poľnohospodárske ekosystémy sú potrebné na zabezpečenie bezpečných, udržateľných, výživných a cenovo dostupných potravín. Poľnohospodárske ekosystémy s bohatou biodiverzitou takisto zvyšujú odolnosť poľnohospodárstva proti zmene klímy a environmentálnym rizikám a zároveň zaisťujú bezpečnosť potravín a potravinovú bezpečnosť a vytvárajú nové pracovné miesta vo vidieckych oblastiach, a to najmä pracovné miesta spojené s ekologickým poľnohospodárstvom, ako aj s agroturistikou a rekreáciou. Únia preto musí zvýšiť biodiverzitu svojej poľnohospodárskej pôdy prostredníctvom rozmanitých existujúcich postupov, ktoré sú prospešné pre posilnenie biodiverzity alebo zlučiteľné s jej posilnením, a to aj využívaním extenzívneho poľnohospodárstva. Extenzívne poľnohospodárstvo je podstatné pre zachovanie mnohých druhov a biotopov v oblastiach s bohatou biodiverzitou. Existuje veľa postupov extenzívneho poľnohospodárstva, ktoré majú mnohoraké a významné prínosy pre ochranu biodiverzity, ekosystémových služieb a krajinných prvkov, ako je precízne poľnohospodárstvo, ekologické poľnohospodárstvo, agroekológia, agrolesníctvo a trvalý trávny porast s nízkou intenzitou. Cieľom takýchto postupov nie je zastaviť využívanie poľnohospodárskej pôdy, ale skôr prispôsobiť tento typ využívania v prospech dlhodobého fungovania a produktivity poľnohospodárskych ekosystémov. Finančne atraktívne systémy financovania pre vlastníkov, poľnohospodárov a iných pôdohospodárov, aby sa dobrovoľne zapojili do takýchto postupov, sú dôležité pri dosahovaní dlhodobých prínosov obnovy.

- (55) Opatrenia na obnovu sa musia zaviesť s cieľom zvýšiť biodiverzitu poľnohospodárskych ekosystémov v celej Únii, a to aj v oblastiach, ktoré nepatria medzi typy biotopov v rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS. Vzhľadom na to, že neexistuje spoločná metóda na posudzovanie stavu poľnohospodárskych ekosystémov, ktorá by umožnila stanoviť špecifické ciele obnovy pre poľnohospodárske ekosystémy, je vhodné stanoviť všeobecnú povinnosť na zvýšenie biodiverzity v poľnohospodárskych ekosystémoch a vyhodnocovať plnenie tejto povinnosti na základe výberu ukazovateľov z indexu motýľov žijúcich v trávnych porastoch, zásob organického uhlíka v orných minerálnych pôdach alebo podielu poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity.
- (56) Keďže vtáctvo žijúce na poľnohospodárskej pôde je známym a všeobecne uznávaným kľúčovým ukazovateľom zdravia poľnohospodárskych ekosystémov, je vhodné stanoviť ciele na jeho obnovu. Povinnosť plniť takéto ciele by sa mala vzťahovať na členské štáty, a nie na jednotlivých poľnohospodárov. Členské štáty by mali tieto ciele plniť zavedením účinných opatrení na obnovu poľnohospodárskej pôdy, spoluprácou s poľnohospodármi a inými zainteresovanými stranami a ich podporou pri navrhovaní cieľov a ich praktickom vykonávaní.
- (57) Krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity nachádzajúce sa na poľnohospodárskej pôde, a to aj nárazníkové zóny, pôda ležiaca úhorom so striedaním alebo bez striedania plodín, živé ploty, jednotlivé stromy alebo skupiny stromov, stromoradia, medze, políčka, priekopy a priepusty, potoky, malé mokrade, terasy, kamenné mohyly, kamenné múry, malé rybníky a kultúrne prvky poskytujú priestor pre voľne rastúce rastliny a voľne žijúce živočíchy vrátane opel'ovačov, bránia erózii a vyčerpaniu pôdy, filtrujú vzduch a vodu, podporujú zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu a poľnohospodársku produktivitu plodín závislých od opel'ovania. Za krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity možno za určitých podmienok považovať aj produktívne prvky.

(58) Cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) je podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity. Jedným zo špecifických cieľov tejto politiky je prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšeniu ekosystémových služieb a zachovaniu biotopov a krajinných oblastí. V novej norme kondicionality SPP č. 8 týkajúcej sa dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (GAEC 8) stanovenej v prílohe III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115¹⁶ sa vyžaduje, aby prijímatelia platieb na plochu vyčlenili na úrovni poľnohospodárskeho podniku aspoň 4 % ornej pôdy na neproduktívne plochy a prvky, ako je pôda ležiaca úhorom, a zachovali existujúce krajinné prvky. Podiel 4 %, ktorý sa má určiť na dodržiavanie normy GAEC 8, možno znížiť na 3 %, ak sú splnené určité predpoklady. Táto povinnosť prispeje k tomu, aby členské štáty dosiahli pozitívny trend v oblasti krajinných prvkov s vysokou úrovňou diverzity na poľnohospodárskej pôde. Okrem toho majú členské štáty v rámci SPP možnosť zaviesť ekoschémy pre poľnohospodárske postupy vykonávané poľnohospodármi na poľnohospodárskych plochách, ktoré môžu zahŕňať udržiavanie a vytváranie krajinných prvkov alebo neproduktívnych plôch. Podobne môžu členské štáty do svojich strategických plánov SPP zahrnúť aj agroenvironmentálno-klimatické záväzky vrátane posilneného riadenia krajinných prvkov nad rámec normy GAEC 8 alebo ekoschémy. Projekty v rámci podprogramu Príroda a biodiverzita programu LIFE zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783¹⁷ takisto pomôžu nasmerovať európsku biodiverzitu na poľnohospodárskej pôde na cestu obnovy do roku 2030, a to podporou vykonávania smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES, ako aj stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/783 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Program pre životné prostredie a ochranu klímy (LIFE) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1293/2013 (Ú. v. EÚ L 172, 17.5.2021, s. 53).

(59) Obnova a opätovné zavlažovanie organických pôd – v zmysle vymedzenia v usmerneniach IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov – využívaných na poľnohospodárske účely, t. j. v rámci využívania trávnych porastov a ornej pôdy, ktoré tvoria odvodnené rašeliniská, pomáhajú dosahovať značné prínosy v oblasti biodiverzity, významné zníženie emisií skleníkových plynov a ďalšie environmentálne prínosy a zároveň prispievajú k rozmanitosti poľnohospodárskej krajiny. Členské štáty si môžu vybrať zo širokého spektra opatrení na obnovu odvodnených rašelinísk používaných na poľnohospodárske účely a tieto opatrenia môžu siahť od premeny ornej pôdy na trvalý trávny porast a extenzifikácie, pričom ich možno doplniť o obmedzené odvodňovanie, až po úplné opätovné zavlažovanie s možnosťou paludikultúrneho využitia či vysadenie vegetácie prispievajúcej k tvorbe rašeliny. Najvýznamnejšími prínosmi pre klímu sú obnova a opätovné zavlažovanie ornej pôdy, za ktorými nasleduje obnova trávneho porastu s intenzívnym hospodárením. S cieľom umožniť pružné vykonávanie cieľa obnovy týkajúceho sa odvodnených rašelinísk využívaných na poľnohospodárske účely by členské štáty mali mať možnosť považovať opatrenia na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk v oblastiach ťažby rašeliny, ako aj – do určitej miery – na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk v rámci iných spôsobov využívania pôdy (napríklad les) za príspevok k plneniu cieľov pre odvodnené rašeliniská využívané na poľnohospodárske účely. V riadne odôvodnených prípadoch, ak nie je možné vykonať opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk využívaných na poľnohospodárske účely z dôvodu značných negatívnych vplyvov na budovy, infraštruktúru, adaptáciu na zmenu klímy alebo iné verejné záujmy a nie je možné opätovne zavlažiť rašeliniská využívané na iné účely, by členské štáty mali mať možnosť znížiť rozsah opätovného zavlaženia pre plochy rašelinísk.

(60) S cieľom využiť všetky prínosy biodiverzity by sa obnova a opätovné zavlažovanie oblastí odvodnených rašelinísk mali rozšíriť mimo oblastí typov mokrad'ových biotopov uvedených v prílohe I k smernici 92/43/EHS, ktoré sa majú obnoviť a znovu vytvoriť. Údaje o rozsahu organických pôd, ako aj o ich emisiách a odstraňovaní skleníkových plynov sa monitorujú a sprístupňujú prostredníctvom vykazovania sektora LULUCF v národných inventúrach skleníkových plynov členských štátov predkladaných podľa Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy. Obnovené a zavlažené rašeliniská sa môžu naďalej využívať produktívne alternatívnymi spôsobmi. Napríklad paludikultúra, obhospodarovanie zaplavených rašelinísk, môže zahŕňať pestovanie rôznych druhov trstín, určitých druhov drevín, pestovanie čučoriedok a brusníc, pestovanie rašelinníka a spásanie byvolmi vodnými. Podobné postupy by mali vychádzať zo zásad udržateľného obhospodarovania a mali by byť zamerané na zvyšovanie biodiverzity, aby dosahovali vysokú hodnotu z finančného aj ekologického hľadiska. Paludikultúra môže byť prínosná aj pre viacero druhov, ktoré sa v Únii považujú za ohrozené, a môže uľahčiť prepojenie mokradí a súvisiacich populácií druhov v Únii. Financovanie opatrení na obnovu a opätovné zavlažovanie odvodnených rašelinísk a na kompenzáciu možných strát príjmov môže pochádzať zo širokej škály zdrojov vrátane výdavkov v rámci rozpočtu Únie a finančných programov Únie.

- (61) V novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030 stanovenej v oznámení Komisie zo 16. júla 2021 sa načrtla potreba obnoviť lesnú biodiverzitu. Lesy a iná lesná pôda pokrývajú vyše 43,5 % územia Únie. Lesné ekosystémy, ktoré sú domovom bohatej biodiverzity, sú zraniteľné pri zmene klímy, ale zároveň sú aj prirodzeným spojencom pri adaptácii na zmenu klímy a boji proti nej a proti rizikám súvisiacim so zmenou klímy, a to aj prostredníctvom svojich funkcií ukladať a zachytávať uhlík, a poskytujú množstvo ďalších dôležitých ekosystémových služieb a prínosov, ako je produkcia dreva, potravín a iných produktov, ktoré nie sú z dreva, regulácia klímy, stabilizácia pôdy a kontrola erózie, ako aj čistenie ovzdušia a vody.
- (62) Opatrenia na obnovu sa musia zaviesť s cieľom zvýšiť biodiverzitu lesných ekosystémov v celej Únii, a to aj v oblastiach, ktoré nepatria medzi typy biotopov v rozsahu pôsobnosti smernice 92/43/EHS. Vzhľadom na to, že neexistuje spoločná metóda na posudzovanie stavu lesných ekosystémov, ktorá by umožnila stanoviť špecifické ciele obnovy pre lesné ekosystémy, je vhodné stanoviť všeobecnú povinnosť na zvýšenie biodiverzity v lesných ekosystémoch a vyhodnocovať plnenie tejto povinnosti na základe indexu bežných druhov lesného vtáctva a výberu spomedzi iných ukazovateľov, ako je stojace mŕtve drevo, ležiace mŕtve drevo, podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou, celistvosť lesov, zásoby organického uhlíka, podiel lesov, v ktorých prevládajú pôvodné druhy stromov, a rozmanitosť druhov stromov.

- (63) Pri plánovaní a zavádzaní opatrení na obnovu potrebných na posilnenie biodiverzity v lesných ekosystémoch a pri stanovovaní uspokojivých úrovní ukazovateľov biodiverzity pre lesy by členské štáty mali na základe miestnych okolností zohľadniť riziká lesných požiarov. Členské štáty by mali využívať najlepšie postupy na zníženie takýchto rizík, a to najmä ako sa uvádza v usmerneniach Komisie o prevencii pevninských prírodných požiarov vydaných v roku 2021.
- (64) V stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa stanovuje záväzok vysadiť v Únii do roku 2030 aspoň 3 miliardy ďalších stromov, a to pri plnom dodržiavaní ekologických zásad. Nová stratégia EÚ pre lesy do roku 2030 stanovená v oznámení Komisie zo 16. júla 2021 zahŕňa plán na vykonávanie tohto záväzku podľa všeobecnej zásady vysadiť a pestovať ten správny strom na správnom mieste a na správny účel. Ako nástroj na zaznamenávanie príspevkov k uvedenému záväzku a pokroku v súvislosti s ním je k dispozícii online počítadlo stromov a členské štáty by mali dokumentovať stromy vysadené v rámci tohto nástroja. Ako sa stanovuje v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a v pláne novej stratégie EÚ pre lesy do roku 2030, Komisia vydala 17. marca 2023 usmernenia o zalesňovaní, obnove lesa a výsadbe stromov, ktorými sa nenarúša biodiverzita. Cieľom týchto usmernení, v ktorých sa stanovuje rámec ekologických zásad, ktoré sa majú zohľadniť, je prispieť k uvedenému záväzku a tým podporiť vykonávanie tohto nariadenia.

(65) Ciele a povinnosti obnovy týkajúce sa biotopov a druhov chránených podľa smerníc 92/43/EHS a 2009/147/ES, opeľovačov a sladkovodných, mestských, poľnohospodárskych a lesných ekosystémov by sa mali navzájom dopĺňať a mali by fungovať v súčinnosti s cieľom dosiahnuť všeobecný cieľ obnovy ekosystémov na pevnine aj v moriach všetkých členských štátov. Opatrenia na obnovu potrebné na splnenie jedného osobitného cieľa v mnohých prípadoch prispievajú k plneniu iných cieľov alebo iných povinností. Členské štáty by preto mali opatrenia na obnovu plánovať strategicky s cieľom maximalizovať ich účinnosť v rámci príspevku k obnove prírody v celej Únii. Opatrenia na obnovu by sa mali plánovať aj tak, aby prinášali riešenia na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na túto zmenu, ako aj na predchádzanie vplyvu prírodných katastrof a na riadenie tohto vplyvu, ako aj degradácie pôdy. Mali by sa zamerať na optimalizáciu ekologických, hospodárskych a sociálnych funkcií ekosystémov vrátane ich potenciálu produktivity s prihliadnutím na ich príspevok k udržateľnému rozvoju príslušných regiónov a komunit. S cieľom zabrániť neželaným dôsledkom by členské štáty mali zväziť aj predvídateľné sociálno-ekonomické vplyvy a odhadované prínosy vykonávania opatrení na obnovu. Je dôležité, aby členské štáty vypracovali podrobné národné plány obnovy prírody na základe najlepších dostupných vedeckých dôkazov. Podkladom pre určenie referenčných plôch pre typy biotopov by mali byť zdokumentované záznamy o historickom rozložení a ploche, ako aj o predpokladaných zmenách environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy. Okrem toho je dôležité, aby verejnosť mala včasnú a skutočnú príležitosť zapojiť sa do prípravy týchto plánov. Členské štáty by mali zohľadniť osobitné podmienky a potreby na svojich územiach, aby plány mohli byť reakciou na relevantné tlaky, hrozby a faktory spôsobujúce stratu biodiverzity, a mali by spolupracovať s cieľom zabezpečiť obnovu a cezhraničnú prepojenosť.

- (66) S cieľom zabezpečiť synergie medzi rôznymi opatreniami, ktoré boli a majú byť zavedené na ochranu, zachovanie a obnovu prírody v Únii, by členské štáty mali pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody zohľadniť: opatrenia na ochranu stanovené pre lokality sústavy Natura 2000 a prioritné akčné rámce vypracované v súlade so smernicou 92/43/EHS a smernicou 2009/147/ES; opatrenia na dosiahnutie dobrého ekologického a chemického stavu vodných útvarov zahrnutých do plánov manažmentu povodia vypracovaných v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES¹⁸; morské stratégie na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu všetkých morských regiónov Únie vypracované v súlade so smernicou 2008/56/ES; národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia vypracované podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284¹⁹; národné stratégie a akčné plány v oblasti biodiverzity vypracované v súlade s článkom 6 Dohovoru o biologickej diverzite, ako aj ochranné opatrenia prijaté v súlade s nariadením (EÚ) č. 1380/2013 a technické opatrenia prijaté v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241²⁰.

¹⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241 z 20. júna 2019 o zachovaní rybolovných zdrojov a ochrane morských ekosystémov prostredníctvom technických opatrení, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013, (EÚ) 2016/1139, (EÚ) 2018/973, (EÚ) 2019/472 a (EÚ) 2019/1022 a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Ú. v. EÚ L 198, 25.7.2019, s. 105).

- (67) S cieľom zabezpečiť súdržnosť medzi cieľmi tohto nariadenia a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001²¹, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999²² a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES²³, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, najmä počas prípravy národných plánov obnovy prírody, by členské štáty mali zohľadniť potenciál projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, aby prispeli k plneniu cieľov v oblasti obnovy prírody.

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

²² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

²³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES z 13. októbra 1998 týkajúca sa kvality benzínu a naftových palív, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/12/EHS (Ú. v. ES L 350, 28.12.1998, s. 58).

(68) Vzhľadom na význam konzistentného riešenia dvojice problémov týkajúcich sa straty biodiverzity a zmeny klímy by sa pri obnove biodiverzity malo zohľadniť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a naopak. Vždy, keď je to možné, by sa malo dať kombinovať činnosti zamerané na obnovu prírody a zavádzanie projektov zameraných na energiu z obnoviteľných zdrojov, a to aj v oblastiach zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradených oblastiach pre siete. V smernici (EÚ) 2018/2001 sa vyžaduje, aby členské štáty koordinovane mapovali zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov na svojich územiach s cieľom určiť domáci potenciál a dostupné povrchové, podpovrchové a morské plochy alebo vnútrozemské vody potrebné na inštaláciu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a ich súvisiacej infraštruktúry, ako sú rozvodné a uskladňovacie zariadenia vrátane zariadení na uskladňovanie tepla, ktoré sú potrebné na splnenie aspoň ich národných príspevkov k cieľu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030. Takéto potrebné oblasti vrátane existujúcich zariadení, ako aj príslušné mechanizmy spolupráce musia byť v súlade s predpokladaným vývojom a celkovým plánovaným inštalovaným výkonom technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré sú stanovené v národných energetických a klimatických plánoch. Členské štáty by mali označiť podmnožinu takýchto oblastí ako oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov sú osobitné miesta, či už na pevnine alebo na mori, ktoré sú mimoriadne vhodné na inštaláciu zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a na ktorých sa vzhľadom na osobitosti vybraného územia neočakáva, že využívanie konkrétneho druhu energie z obnoviteľných zdrojov bude mať významný vplyv na životné prostredie. Členské štáty majú uprednostniť umelé a zastavané povrchy, ako sú strechy a fasády budov, oblasti dopravnej infraštruktúry a ich bezprostredné okolie, parkovacie plochy, farmy, skládky odpadov, priemyselné areály, bane, umelé vnútrozemské vodné útvary, jazerá alebo nádrže a prípadne čistiarne komunálnych odpadových vôd, ako aj degradovanú pôdu, ktorá sa nevyužíva na poľnohospodárstvo.

V smernici (EÚ) 2018/2001 sa takisto stanovuje, že členské štáty môžu prijať plán alebo plány na určenie vyhradených oblastí pre infraštruktúru na rozvoj projektov v oblasti sústav a uskladňovania, ktoré sú potrebné na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy, ak sa neočakáva, že takýto rozvoj bude mať významný vplyv na životné prostredie, ak takýto vplyv možno náležite zmierniť, alebo ak to nie je možné, kompenzovať. Cieľom takýchto oblastí je podporovať a dopĺňať oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Pri určovaní oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradených oblastí pre infraštruktúru sa členské štáty majú vyhýbať chráneným územiám a prihliadať na svoje národné plány obnovy prírody. Členské štáty by mali koordinovať vypracúvanie národných plánov obnovy s mapovaním oblastí, ktoré sú potrebné na splnenie aspoň ich národného príspevku k cieľu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, a v prípade potreby s určovaním oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradených oblastí pre siete. Počas prípravy národných plánov obnovy prírody by členské štáty mali zabezpečiť súčinnosť medzi budovaním infraštruktúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov a energetickej infraštruktúry a už určenými oblasťami zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradenými oblasťami pre siete a zaistiť, aby fungovanie týchto oblastí vrátane postupu vydávania povolení uplatniteľného na tieto oblasti v zmysle smernice (EÚ) 2018/2001 zostalo nezmenené.

- (69) S cieľom zabezpečiť súčinnosť s opatreniami zameranými na obnovu, ktoré už boli v členských štátoch naplánované alebo zavedené, by sa uvedené opatrenia na obnovu mali v národných plánoch obnovy prírody uznávať a zohľadňovať. Vzhľadom na naliehavosť naznačenú v šiestej hodnotiacej správe IPCC týkajúcu sa prijatia opatrení na obnovu degradovaných ekosystémov by členské štáty mali vykonávať tieto opatrenia súbežne s prípravou plánov obnovy prírody.
- (70) V národných plánoch obnovy prírody, v opatreniach na obnovu biotopov, ako aj v opatreniach na zabránenie zhoršenia stavu biotopov by sa mali zohľadniť aj výsledky výskumných projektov týkajúcich sa posudzovania stavu ekosystémov, identifikácie a zavádzania opatrení na obnovu a projektov na účely monitorovania. V prípade potreby by sa v nich mala zohľadňovať aj rozmanitosť situácií v rôznych regiónoch Únie v súlade s článkom 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), ako sú sociálne, hospodárske a kultúrne požiadavky a regionálne a miestne charakteristiky vrátane hustoty obyvateľstva.

- (71) Je vhodné zohľadniť osobitnú situáciu najvzdialenejších regiónov Únie uvedených v článku 349 ZFEÚ, v ktorom sa stanovujú osobitné opatrenia na podporu týchto regiónov. Ako sa navrhuje v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030, osobitná pozornosť by sa mala venovať ochrane a obnove ekosystémov v najvzdialenejších regiónoch vzhľadom na ich mimoriadne vysokú hodnotu biodiverzity. Zároveň by sa mali zohľadniť súvisiace náklady na ochranu a obnovu týchto ekosystémov, ako aj odľahlosť, ostrovný charakter, malá rozloha, náročné topografické a klimatické podmienky najvzdialenejších regiónov, a to najmä pri príprave národných plánov obnovy prírody. Členské štáty sa nabádajú, aby na dobrovoľnom základe zahrnuli do týchto plánov osobitné opatrenia na obnovu v tých najvzdialenejších regiónoch, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
- (72) Agentúra EEA by mala poskytovať podporu členským štátom pri príprave ich národných plánov obnovy prírody, ako aj pri monitorovaní pokroku pri plnení cieľov a povinností v oblasti obnovy. Komisia by mala posúdiť, či sú národné plány obnovy prírody primerané na splnenie týchto cieľov a plnenie týchto povinností, na splnenie všeobecných cieľov Únie vrátane cieľa Únie spoločne pokryť do roku 2030 v rámci oblastí a ekosystémov v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia aspoň 20 % pevninských oblastí a aspoň 20 % morských oblastí a do roku 2050 všetky ekosystémy, ktoré potrebujú obnovu, na splnenie cieľa obnoviť do roku 2030 aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek v Únii, ako aj na príspevok k záväzku vysadiť v Únii do roku 2030 najmenej 3 miliardy ďalších stromov.

(73) Správa o stave prírody z roku 2020 poukázala na to, že podstatná časť informácií oznámených členskými štátmi v súlade s článkom 17 smernice 92/43/EHS a článkom 12 smernice 2009/147/ES, ktorá sa týka najmä stavu a trendov ochrany biotopov a druhov chránených týmito smernicami, pochádza z čiastočných prieskumov alebo vychádza iba z odborného posúdenia. Z tejto správy takisto vyplýva, že stav niekoľkých typov biotopov a druhov chránených podľa smernice 92/43/EHS je stále neznámy. Je nevyhnutné vyplniť uvedené medzery v poznatkoch, ako aj investovať do monitorovania a prieskumu s cieľom podporiť spoľahlivé a vedecky podložené národné plány obnovy prírody. S cieľom zvýšiť včasnosť, účinnosť a koherentnosť rozličných postupov monitorovania by sa pri monitorovaní a prieskume mali čo najviac využívať výsledky projektov výskumu a inovácií financovaných z prostriedkov Únie, nové technológie, ako je monitorovanie na mieste a diaľkový prieskum s využitím satelitných údajov a služieb poskytovaných systémami EGNOS, Galileo a Copernicus, ktoré sú zložkami Vesmírneho programu Únie zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696²⁴. Prostredníctvom misií EÚ „Obnoviť naše oceány a vody“, „Adaptácia na zmenu klímy“ a „Dohoda o pôde pre Európu“ stanovených v oznámení Komisie z 29. septembra 2021 o európskych misiách sa podporí vykonávanie cieľov obnovy.

²⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 69).

- (74) Vzhľadom na osobitné technické a finančné výzvy spojené s mapovaním a monitorovaním morského prostredia by členské štáty mali mať možnosť použiť ako základ pre extrapoláciu pri posudzovaní stavu morských biotopov uvedených v prílohe II k tomuto nariadeniu aj informácie o tlakoch a hrozbách alebo iné relevantné informácie ako doplnok k informáciám nahláseným v súlade s článkom 17 smernice 92/43/EHS a v súlade s článkom 17 smernice 2008/56/ES. Takisto by malo byť možné použiť takýto prístup ako základ pre plánovanie opatrení na obnovu morských biotopov v súlade s týmto nariadením. Celkové posúdenie stavu morských biotopov uvedených v prílohe II k tomuto nariadeniu by malo vychádzať z najlepších dostupných poznatkov a najnovšieho technického a vedeckého pokroku.
- (75) S cieľom zabezpečiť monitorovanie pokroku pri vykonávaní národných plánov obnovy prírody, zavedených opatrení na obnovu, oblastí, ktoré sú predmetom opatrení zameraných na obnovu, a údajov na zozname prekážok pre priechodnosť riek by sa mal zaviesť systém, podľa ktorého členské štáty budú musieť vytvoriť, pravidelne aktualizovať a sprístupňovať relevantné údaje o výsledkoch z uvedeného monitorovania. V rámci elektronického predkladania údajov Komisii by sa mal využívať systém agentúry EEA Reportnet a cieľom takéhoto predkladania by malo byť čo najviac obmedziť administratívne zaťaženie všetkých subjektov. Na zabezpečenie vhodnej infraštruktúry pre verejný prístup, predkladanie a výmenu údajov medzi verejnými orgánmi by členské štáty v náležitých prípadoch mali pri špecifikáciách údajov vychádzať zo špecifikácií uvedených v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES²⁵, 2007/2/ES²⁶ a (EÚ) 2019/1024²⁷.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, 14.2.2003, s. 26).

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

²⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 56).

- (76) Na zabezpečenie účinného vykonávania tohto nariadenia by Komisia mala na požiadanie poskytovať podporu členským štátom prostredníctvom Nástroja technickej podpory zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240²⁸, ktorý poskytuje individualizovanú technickú podporu na navrhovanie a vykonávanie reforiem. Technická podpora poskytovaná v rámci uvedeného nástroja zahŕňa napríklad posilnenie administratívnych kapacít, harmonizáciu legislatívnych rámcov a výmenu príslušných najlepších postupov.
- (77) Komisia by mala podávať správy o pokroku členských štátov pri plnení cieľov v oblasti obnovy a povinností podľa tohto nariadenia na základe správ o pokroku pre celú Úniu vypracovaných agentúrou EEA, ako aj na základe iných analýz a správ poskytnutých členskými štátmi v príslušných oblastiach politiky, ako je politika v oblasti prírody, vodného hospodárstva a morská politika.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

- (78) Na zabezpečenie plnenia cieľov a povinností uvedených v tomto nariadení je mimoriadne dôležité, aby sa do obnovy investovali primerané prostriedky zo súkromných a z verejných zdrojov. Členské štáty by preto do svojich štátnych rozpočtov mali začleniť výdavky na ciele v oblasti biodiverzity, a to aj v súvislosti s alternatívnymi nákladmi a nákladmi na transformáciu, ktoré vyplývajú z vykonávania národných plánov obnovy prírody, a mali by zohľadniť spôsob využívania finančných prostriedkov Únie. Pokiaľ ide o finančné prostriedky Únie, výdavky z rozpočtu Únie a finančných programov Únie, ako je program LIFE, Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF) zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139²⁹, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európsky poľnohospodársky záručný fond (EPZF), oba zriadené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2220³⁰, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézny fond, oba zriadené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058³¹,

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1139 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/1004 (Ú. v. EÚ L 247, 13.7.2021, s. 1).

³⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2220 z 23. decembra 2020, ktorým sa stanovujú určité prechodné ustanovenia týkajúce sa podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) v rokoch 2021 a 2022 a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, (EÚ) č. 1306/2013 a (EÚ) č. 1307/2013, pokiaľ ide o zdroje a uplatňovanie v rokoch 2021 a 2022, a nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o zdroje a distribúciu tejto podpory v rokoch 2021 a 2022 (Ú. v. EÚ L 437, 28.12.2020, s. 1).

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

a Fond na spravodlivú transformáciu zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056³², ako aj Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695³³, prispievajú k plneniu cieľov v oblasti biodiverzity s ambíciou vyčleniť na ciele v oblasti biodiverzity v medziach viacročného finančného rámca na roky 2021 až 2027 stanoveného v nariadení Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093³⁴ (ďalej len „VFR 2021 – 2027“) 7,5 % ročných výdavkov v roku 2024 a 10 % ročných výdavkov v rokoch 2026 a 2027. Ďalším zdrojom financovania na ochranu a obnovu biodiverzity a ekosystémov je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241³⁵. Pokiaľ ide o program LIFE, osobitná pozornosť by sa mala venovať náležitému využívaniu strategických projektov v oblasti ochrany prírody ako konkrétneho nástroja, ktorý by mohol podporiť vykonávanie tohto nariadenia, a to prostredníctvom účinného a efektívneho uplatňovania dostupných finančných prostriedkov.

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/695 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013 (Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 1).

³⁴ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2093 zo 17. decembra 2020, ktorým sa stanovuje viacročný finančný rámec na roky 2021 až 2027 (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (79) Príprava národných plánov obnovy prírody by nemala znamenať povinnosť členských štátov preprogramovať akékoľvek financovanie v rámci SPP, SRP alebo iných programov alebo nástrojov financovania poľnohospodárstva a rybárstva v rámci VFR na roky 2021 – 2027 s cieľom vykonávať toto nariadenie.
- (80) Na stimuláciu súkromného financovania je k dispozícii celý rad únijných, vnútroštátnych a súkromných iniciatív, ako je Program InvestEU zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523³⁶, ktorý ponúka príležitosti na mobilizáciu verejných a súkromných finančných prostriedkov s cieľom podporiť okrem iného posilnenie prírody a biodiverzity prostredníctvom projektov zelenej a modrej infraštruktúry, ako aj uhlíkové poľnohospodárstvo ako ekologický obchodný model. Mohlo by sa podporovať financovanie opatrení na obnovu prírody v praxi prostredníctvom súkromného alebo verejného financovania vrátane podpory založenej na výsledkoch a inovačných systémov, ako sú systémy certifikácie odstraňovania uhlíka. Súkromné investície by sa mohli stimulovať aj prostredníctvom programov verejných investícií vrátane finančných nástrojov, subvencií a iných nástrojov za predpokladu, že sa dodržia pravidiel štátnej pomoci.

³⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 107, 26.3.2021, s. 30).

- (81) Na zabezpečenie vykonávania tohto nariadenia sú nevyhnutné primerané súkromné a verejné investície do opatrení na obnovu prírody. Komisia by preto mala do 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a po konzultácii s členskými štátmi predložiť správu s analýzou, v ktorej sa identifikujú všetky nedostatky pri vykonávaní tohto nariadenia. K uvedenej správe by sa v prípade potreby mali pripojiť návrhy primeraných opatrení vrátane finančných opatrení na riešenie zistených nedostatkov, ako je napríklad zavedenie účelového financovania, a bez toho, aby boli dotknuté právomoci spoluzákonodarcov na prijatie viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027.
- (82) Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie na základe zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) je na súdoch členských štátov, aby zabezpečili súdnu ochranu práv osôb podľa práva Únie. V článku 19 ods. 1 Zmluvy o EÚ sa navyše členským štátom ukladá povinnosť stanoviť prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. Únia a jej členské štáty sú zmluvnými stranami Dohovoru Európskej hospodárskej komisie OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia³⁷ (ďalej len „Aarhuský dohovor“). Podľa Aarhuského dohovoru majú členské štáty zabezpečiť, aby v súlade s príslušným vnútroštátnym právnym systémom mala dotknutá verejnosť prístup k spravodlivosti.

³⁷ Ú. v. EÚ L 124, 17.5.2005, s. 4.

- (83) Členské štáty by pri príprave a vykonávaní svojich národných plánov obnovy prírody mali uplatňovať spravodlivý prístup zahŕňajúci celú spoločnosť. Mali by zaviesť potrebné opatrenia na zapojenie miestnych a regionálnych orgánov, vlastníkov užívateľov pôdy a ich združení, organizácií občianskej spoločnosti, podnikateľskej obce, výskumných a vzdelávacích komunit, poľnohospodárov, rybárov, lesníkov, investorov a iných príslušných zainteresovaných strán a širokej verejnosti do všetkých fáz prípravy, preskúmania a vykonávania národných plánov obnovy prírody, a na podporu dialógu a šírenia vedecky podložených informácií o biodiverzite a prínosoch obnovy.
- (84) Podľa nariadenia (EÚ) 2021/2115 majú strategické plány SPP prispieť k dosiahnutiu dlhodobých vnútroštátnych cieľov, ktoré sú stanovené v legislatívnych aktoch uvedených v prílohe XIII k uvedenému nariadeniu alebo z nich vychádzajú, a majú byť s nimi v súlade. Toto nariadenie by sa malo zohľadňovať vtedy, keď Komisia v súlade s článkom 159 nariadenia (EÚ) 2021/2115 do 31. decembra 2025 preskúma zoznam uvedený v prílohe XIII k uvedenému nariadeniu.
- (85) V súlade so záväzkom uvedeným v 8. environmentálnom akčnom programe stanovenom v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591³⁸ majú členské štáty na vnútroštátnej úrovni postupne ukončiť poskytovanie dotácií škodlivých pre životné prostredie, pričom by mali čo najlepšie využiť trhovo orientované nástroje a nástroje zeleného rozpočtovania a financovania vrátane nástrojov potrebných na zabezpečenie sociálne spravodlivej transformácie a podporiť podniky a iné zainteresované strany pri vypracúvaní štandardizovaných účtovných postupov týkajúcich sa prírodného kapitálu.

³⁸ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/591 zo 6. apríla 2022 o všeobecnom environmentálnom akčnom programe Únie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 114, 12.4.2022, s. 22).

(86) S cieľom zabezpečiť nevyhnutnú úpravu tohto nariadenia by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o doplnenie tohto nariadenia stanovením a aktualizáciou vedecky podloženej metódy monitorovania rozmanitosti a populácií opeľovačov a pokiaľ ide o zmenu príloh I až VII k tomuto nariadeniu prispôbením skupín a zoznamov typov biotopov, zoznamu morských druhov, zoznamu druhov používaného pre index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde, opisu, jednotky a metodiky ukazovateľov biodiverzity pre poľnohospodárske ekosystémy a lesné ekosystémy a zoznamu príkladov opatrení na obnovu technickému a vedeckému pokroku s cieľom zohľadniť skúsenosti získané pri uplatňovaní tohto nariadenia alebo zabezpečiť súlad s typmi biotopov podľa klasifikácie EUNIS. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila posúdenie vplyvu a príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva³⁹. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

³⁹ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (87) V záujme zabezpečenia jednotných podmienok vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o špecifikovanie metód monitorovania ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV k tomuto nariadeniu a ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI k tomuto nariadeniu, stanovenie usmerňujúcich rámcov na určovanie uspokojivých úrovní mestskej zelene, mestského korunového zápoja stromov v mestských ekosystémoch, opeľovačov, ukazovateľov biodiverzity týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV k tomuto nariadeniu a ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI k tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o stanovenie jednotného formátu národných plánov obnovy prírody, ako aj o stanovenie formátu, štruktúry a podrobných podmienok elektronického nahlasovania údajov a informácií Komisii. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁰.
- (88) S cieľom umožniť rýchlu a účinnú reakciu v prípade výskytu nepredvídateľnej, výnimočnej a nevyprovokovanej udalosti, ktorá je mimo kontroly Únie a ktorá má závažné dôsledky pre celú Úniu vzhľadom na dostupnosť pôdy potrebnej na zabezpečenie dostatočnej poľnohospodárskej výroby na spotrebu potravín v Únii, by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o dočasné pozastavenie uplatňovania príslušných ustanovení tohto nariadenia v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutne potrebné obdobie, a to najviac na 12 mesiacov, pričom sa zachovávajú ciele tohto nariadenia. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011.

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (89) Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia. Podľa Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na kritériách, ktorými sú efektívnosť, účinnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridaná hodnota, a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu možností ďalších opatrení. Komisia by okrem toho mala posúdiť potrebu stanoviť dodatočné ciele obnovy založené na spoločných metódach posudzovania stavu ekosystémov, na ktoré sa nevzťahujú články 4 a 5 tohto nariadenia, pričom by mala zohľadniť najnovšie vedecké dôkazy.
- (90) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869⁴¹ by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (91) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zabezpečenie dlhodobej a udržateľnej obnovy biologicky rozmanitých a odolných ekosystémov na celom európskom území členských štátov prostredníctvom opatrení na obnovu, ktoré majú členské štáty zaviesť s cieľom kolektívne splniť cieľ Únie týkajúci sa obnovy pevninských a morských oblastí do roku 2030 a všetkých oblastí, ktoré potrebujú obnovu, do roku 2050, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov opatrení ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 45).

Kapitola I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy

1. V tomto nariadení sa stanovujú pravidlá s cieľom prispieť k:
 - a) dlhodobej a trvalej obnove biologicky rozmanitých a odolných ekosystémov v pevninských a morských oblastiach členských štátov prostredníctvom obnovy degradovaných ekosystémov;
 - b) dosahovaniu všeobecných cieľov Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy, adaptácie na zmenu klímy a neutrality degradácie pôdy;
 - c) zvyšovaniu potravinovej bezpečnosti;
 - d) plneniu medzinárodných záväzkov Únie.

2. Týmto nariadením sa stanovuje rámec, na základe ktorého členské štáty zavedú účinné opatrenia na obnovu, ktoré sa zamerajú na jednotlivé oblasti, s cieľom spoločne pokrývať ako cieľ Únie v oblastiach a ekosystémoch v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia do roku 2030 aspoň 20 % pevninských oblastí a aspoň 20 % morských oblastí a do roku 2050 všetky ekosystémy, ktoré potrebujú obnovu.

Článok 2
Geografický rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa vzťahuje na ekosystémy uvedené v článkoch 4 až 12:

- a) na území členských štátov;
- b) v pobrežných vodách členských štátov v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 7 smernice 2000/60/ES, na ich morskom dne alebo v ich podloží;
- c) vo vodách, na morskom dne alebo v podloží, ktoré sa rozprestierajú od základnej línie, od ktorej sa meria rozloha výsostných vôd členského štátu, smerom k otvorenému moru a siahajú až k najvzdialenejšiemu okraju oblasti, v ktorej členský štát má alebo uplatňuje zvrchované práva alebo jurisdikciu v súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve z roku 1982⁴².

Toto nariadenie sa uplatňuje len na ekosystémy na európskom území členských štátov, na ktoré sa vzťahujú zmluvy.

Článok 3
Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- 1. „ekosystém“ je dynamický komplex spoločenstiev rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov a ich neživého prostredia, ktoré navzájom pôsobia ako funkčná jednotka, a zahŕňa typy biotopov, biotopy druhov a populácie druhov;

⁴² Ú. v. ES L 179, 23.6.1998, s. 3.

2. „biotop druhu“ je biotop druhov v zmysle vymedzenia v článku 1 písm. f) smernice 92/43/EHS;
3. „obnova“ je proces aktívnej alebo pasívnej pomoci pri obnove ekosystému s cieľom zlepšiť jeho štruktúru a funkcie v záujme zachovania alebo posilnenia biodiverzity a odolnosti ekosystému prostredníctvom zlepšenia plôch typu biotopu do dobrého stavu, opätovného dosiahnutia priaznivej referenčnej plochy a zlepšenia biotopu druhov na dostatočnú kvalitu a kvantitu v súlade s článkom 4 ods. 1, 2 a 3 a článkom 5 ods. 1, 2 a 3, ako aj splnenia cieľov a povinností podľa článkov 8 až 12 vrátane dosiahnutia uspokojivých úrovní ukazovateľov uvedených v článkoch 8 až 12;
4. „dobrý stav“ je, pokiaľ ide o plochu typu biotopu, stav, v ktorom kľúčové vlastnosti typu biotopu, najmä jeho štruktúra, funkcie a typické druhy alebo typické druhové zloženie odzrkadľujú vysokú úroveň ekologickej integrity, stability a odolnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie jeho dlhodobého zachovania, a tým prispievajú k dosiahnutiu alebo zachovaniu priaznivého stavu ochrany pre biotop, ak sa dotknutý typ biotopu uvádza v prílohe I k smernici 92/43/EHS, a v prípade morských ekosystémov prispievajú k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu;
5. „dobrý environmentálny stav“ je dobrý environmentálny stav v zmysle vymedzenia v článku 3 bode 5 smernice 2008/56/ES;
6. „priaznivý stav ochrany pre biotop“ je priaznivý stav ochrany v zmysle článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS;

7. „priaznivý stav ochrany druhov“ je priaznivý stav ochrany v zmysle článku 1 písm. i) smernice 92/43/EHS;
8. „priaznivá referenčná plocha“ je celková plocha typu biotopu v danom biogeografickom alebo morskom regióne na vnútroštátnej úrovni, ktorá sa považuje za minimum potrebné na zabezpečenie dlhodobej životaschopnosti daného typu biotopu a jeho typických druhov alebo typického druhového zloženia, a všetky významné ekologické variácie daného typu biotopu v jeho prirodzenom areáli, a ktorá pozostáva zo súčasnej plochy typu biotopu a – ak táto plocha nie je dostatočná na dlhodobú životaschopnosť daného typu biotopu a jeho typických druhov alebo typického druhového zloženia – z dodatočnej plochy potrebnej na znovuvytvorenie typu biotopu; ak sa dotknutý typ biotopu uvádza v prílohe I k smernici 92/43/EHS, takéto znovuvytvorenie prispieva k dosiahnutiu priaznivého stavu ochrany pre biotop, a v prípade morských ekosystémov takéto znovuvytvorenie prispieva k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu;
9. „dostatočná kvalita biotopu“ je kvalita biotopu druhu umožňujúca splnenie ekologických požiadaviek, ktoré má určitý druh v ktorejkoľvek fáze svojho biologického cyklu, aby sa dlhodobo zachoval ako životaschopná zložka svojho biotopu v jeho prirodzenom areáli, prispieval k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu pre druhy uvedené v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a zabezpečoval populácie druhov voľne žijúceho vtáctva, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES, a okrem toho v prípade morských ekosystémov prispieval k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu;

10. „dostatočná kvantita biotopu“ je kvantita biotopu druhu umožňujúca splnenie ekologických požiadaviek, ktoré má určitý druh v ktorejkoľvek fáze svojho biologického cyklu, aby sa dlhodobo zachoval ako životaschopná zložka svojho biotopu v jeho prirodzenom areáli, prispieval k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu druhov pre druhy uvedené v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a zabezpečoval populácie druhov voľne žijúceho vtáctva, na ktoré sa vzťahuje smernica 2009/147/ES, a okrem toho v prípade morských ekosystémov prispieval k dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu;
11. „veľmi bežný a rozšírený typ biotopu“ je typ biotopu, ktorý sa vyskytuje vo viacerých biogeografických regiónoch Únie s rozlohou viac ako 10 000 km²;
12. „opeľovač“ je voľne žijúci hmyz, ktorý prenáša peľ z peľnice jednej rastliny na bliznu inej rastliny, čo umožňuje oplodnenie a tvorbu semien;
13. „úbytok populácií opeľovačov“ je zníženie početnosti alebo rozmanitosti opeľovačov, prípadne oboch týchto aspektov;
14. „pôvodný druh stromov“ je druh stromov vyskytujúci sa vo svojom prirodzenom areáli, a to minulom alebo prítomnom, a v potenciáli šírenia, t. j. v rozsahu, v akom sa vyskytuje alebo by sa mohol vyskytovať bez priamej alebo nepriamej ľudskej introdukcie alebo starostlivosti;
15. „lokálna administratívna jednotka“ alebo „LAU“ je administratívny útvar na nižšej úrovni v členskom štáte, než je administratívny útvar provincie, regiónu alebo štátu, zriadený v súlade s článkom 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003⁴³;

⁴³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 z 26. mája 2003 o zostavení spoločnej nomenklatúry územných jednotiek pre štatistické účely (NUTS) (Ú. v. EÚ L 154, 21.6.2003, s. 1).

16. „mestské centrá“ a „mestské zoskupenia“ sú územné jednotky klasifikované vo veľkých a malých mestách a na predmestiach pomocou typológie na základe mriežky ustanovenej v súlade s článkom 4b ods. 2 nariadenia (ES) č. 1059/2003;
17. „veľké mestá“ sú lokálne administratívne jednotky, v ktorých aspoň 50 % obyvateľstva žije v jednom alebo viacerých mestských centrách, a to podľa merania pomocou stupňa urbanizácie ustanoveného v súlade s článkom 4b ods. 3 písm. a) nariadenia (ES) č. 1059/2003;
18. „malé mestá a predmestia“ sú lokálne administratívne jednotky, v ktorých menej ako 50 % obyvateľstva žije v mestskom centre, ale najmenej 50 % obyvateľstva žije v mestskom zoskupení, a to podľa merania pomocou stupňa urbanizácie ustanoveného v súlade s článkom 4b ods. 3 písm. a) nariadenia (ES) č. 1059/2003;
19. „prímestské oblasti“ sú oblasti susediace s mestskými centrami alebo mestskými zoskupeniami, ktoré zahŕňajú minimálne všetky oblasti do 1 kilometra merané od vonkajších hraníc týchto mestských centier alebo mestských zoskupení a ktoré sa nachádzajú v tom istom veľkom meste alebo tom istom malom meste a predmestí ako tieto mestské centrá alebo mestské zoskupenia;
20. „mestská zeleň“ je celková plocha stromov, kríkov, krovín, trvalej bylinnej vegetácie, lišajníkov a machov, rybníkov a vodných tokov, ktoré sa nachádzajú vo veľkých alebo malých mestách a predmestiach, vypočítaná na základe údajov, ktoré poskytla služba monitorovania krajiny programu Copernicus v rámci zložky Copernicus Vesmírneho programu Únie zriadeného nariadením (EÚ) 2021/696, a na základe iných vhodných doplnujúcich údajov, ktoré poskytol dotknutý členský štát, ak sú v prípade takéhoto členského štátu dostupné;

21. „mestský korunový zápoj stromov“ je celková plocha pokrytá korunami stromov vo veľkých aj malých mestách a na predmestiach, vypočítaná na základe údajov o hustote pokrytia korunami stromov, ktoré poskytla služba monitorovania krajiny programu Copernicus v rámci zložky Copernicus Vesmírneho programu Únie zriadeného nariadením (EÚ) 2021/696, a na základe iných vhodných doplňujúcich údajov, ktoré poskytol dotknutý členský štát, ak sú v prípade takéhoto členského štátu dostupné;
22. „voľne tečúca rieka“ je rieka alebo úsek rieky, ktorej pozdĺžne, laterálne a vertikálne prepojenie nebrzdia umelé štruktúry tvoriace prekážku a ktorej prirodzené funkcie sú vo veľkej miere nedotknuté;
23. „opätovné zavlažovanie rašelinísk“ je proces premeny odvodnenej rašelinovej pôdy na mokrá rašelinovú pôdu;
24. „oblasť zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ je oblasť zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 9a smernice (EÚ) 2018/2001.

Kapitola II

Ciele a povinnosti týkajúce sa obnovy

Článok 4

Obnova suchozemských, pobrežných a sladkovodných ekosystémov

1. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie dobrého stavu oblastí typov biotopov uvedených v prílohe I, ktoré nie sú v dobrom stave. Tieto opatrenia na obnovu sa zavedú aspoň v takomto rozsahu:
 - a) do roku 2030 aspoň na 30 % celkovej plochy všetkých typov biotopov uvedených v prílohe I, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15;
 - b) do roku 2040 aspoň na 60 % a do roku 2050 aspoň na 90 % plochy každej skupiny typov biotopov uvedených v prílohe I, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15.

Na účely tohto odseku členské štáty podľa potreby do roku 2030 uprednostnia opatrenia na obnovu v oblastiach, ktoré sa nachádzajú v lokalitách sústavy Natura 2000.

2. Odchylné od odseku 1 prvého pododseku písm. a) a b) môžu členské štáty, ak je to riadne odôvodnené a na účely uvedeného odseku, vylúčiť z príslušnej skupiny typov biotopov veľmi bežné a rozšírené typy biotopov, ktoré pokrývajú viac ako 3 % ich európskeho územia.

Ak členský štát uplatňuje výnimku uvedenú v prvom pododseku, zavedie opatrenia na obnovu:

- a) do roku 2050 na ploche predstavujúcej aspoň 80 % plochy, ktorá nie je v dobrom stave pre každý z týchto typov biotopov;
- b) do roku 2030 aspoň na jednej tretine percentuálneho podielu uvedeného v písmene a)
a
- c) do roku 2040 aspoň na dvoch tretinách percentuálneho podielu uvedeného v písmene a).

Výnimka uvedená v prvom pododseku sa uplatňuje len vtedy, ak sa zabezpečí, že percentuálny podiel uvedený v druhom pododseku písm. a) nebráni dosiahnutiu alebo zachovaniu priaznivého stavu ochrany každého z týchto typov biotopov na vnútroštátnej biogeografickej úrovni.

- 3. Ak členský štát uplatňuje výnimku podľa odseku 2, povinnosť stanovená v odseku 1 prvom pododseku písm. a) sa uplatňuje na celkovú plochu všetkých zostávajúcich typov biotopov uvedených v prílohe I, ktorá nie je v dobrom stave, a povinnosť stanovená v odseku 1 prvom pododseku písm. b) sa uplatňuje na zostávajúce plochy príslušných skupín typov biotopov uvedených v prílohe I, ktoré nie sú v dobrom stave.
- 4. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na znovuvytvorenie typov biotopov uvedených v prílohe I v oblastiach, v ktorých sa tieto typy biotopov nevyskytujú, s cieľom dosiahnuť pre tieto typy biotopov priaznivú referenčnú plochu. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 v oblastiach predstavujúcich aspoň 30 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie celkovej priaznivej referenčnej plochy pre každú skupinu typov biotopov uvedených v prílohe I, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15, do roku 2040 v oblastiach predstavujúcich aspoň 60 % takejto plochy a do roku 2050 v oblastiach predstavujúcich 100 % takejto plochy.

5. Odchylné od odseku 4 tohto článku, ak sa členský štát domnieva, že do roku 2050 nie je možné zaviesť opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie priaznivej referenčnej plochy pre konkrétny typ biotopu na 100 % plochy, dotknutý členský štát môže vo svojom národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15 stanoviť nižší percentuálny podiel na úrovni od 90 % do 100 % a poskytnúť primerané odôvodnenie. V takom prípade členský štát postupne zavedie opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie tohto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050. Do roku 2030 sa tieto opatrenia na obnovu musia vzťahovať aspoň na 30 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie takéhoto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050 a do roku 2040 sa musia vzťahovať aspoň na 60 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie takéhoto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050.
6. Ak členský štát uplatňuje výnimku podľa odseku 5 na konkrétne typy biotopov, povinnosť stanovená v odseku 4 sa uplatňuje na zostávajúce typy biotopov, ktoré sú súčasťou skupín typov biotopov uvedených v prílohe I, do ktorých tieto konkrétne typy biotopov patria.
7. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu týkajúce sa suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov druhov uvedených v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov voľne žijúceho vtáctva, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES, ktoré sú okrem opatrení na obnovu uvedených v odsekoch 1 a 4 tohto článku potrebné na zlepšenie kvality a kvantity týchto biotopov vrátane ich znovuvytvorenia a na zlepšenie prepojenia, až kým sa nedosiahne dostatočná kvalita a kvantita týchto biotopov.

8. Určenie najvhodnejších oblastí pre opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 4 a 7 tohto článku sa zakladá na najlepších dostupných poznatkoch a najnovších vedeckých dôkazoch o stave typov biotopov uvedených v prílohe I k tomuto nariadeniu, meranom podľa štruktúry a funkcií, ktoré sú potrebné na ich dlhodobé zachovanie vrátane ich typických druhov, ako sa uvádza v článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS, ako aj o kvalite a kvantite biotopov druhov uvedených v odseku 7 tohto článku, s využitím informácií nahlásených podľa článku 17 smernice 92/43/EHS a článku 12 smernice 2009/147/ES a v prípade potreby s ohľadom na rozmanitosť situácií v rôznych regiónoch, ako sa uvádza v článku 14 ods. 16 písm. c) tohto nariadenia.
9. Členské štáty zabezpečia, aby bol najneskôr do roku 2030 známy stav typov biotopov pre aspoň 90 % plochy všetkých typov biotopov uvedených v prílohe I a aby bol do roku 2040 známy stav všetkých plôch typov biotopov uvedených v prílohe I.
10. V opatreniach na obnovu uvedených v odsekoch 1 a 4 sa zohľadní potreba zlepšiť prepojenie medzi typmi biotopov uvedenými v prílohe I a do úvahy sa vezmú ekologické požiadavky druhov uvedených v odseku 7, ktoré sa v týchto typoch biotopov vyskytujú.
11. Členské štáty zavedú opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby oblasti, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 4 a 7, vykazovali neustále zlepšovanie stavu typov biotopov uvedených v prílohe I až do dosiahnutia dobrého stavu a neustále zlepšovanie kvality biotopov druhov uvedených v odseku 7 až do dosiahnutia dostatočnej kvality týchto biotopov.

Bez toho, aby bola dotknutá smernica 92/43/EHS, členské štáty zavedú opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa oblasti, v ktorých sa dosiahol dobrý stav a v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, významne nezhoršili.

12. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 92/43/EHS, sa členské štáty najneskôr ku dňu uverejnenia svojich národných plánov obnovy prírody podľa článku 17 ods. 6 tohto nariadenia pokúsia zaviesť opatrenia, ktoré sú potrebné s cieľom zabrániť významnému zhoršovaniu stavu oblastí, v ktorých sa vyskytujú typy biotopov uvedené v prílohe I k tomuto nariadeniu a ktoré sú v dobrom stave alebo ktoré sú nevyhnutné na splnenie cieľov obnovy stanovených v odseku 17 tohto článku.
13. Pokiaľ ide o odseky 11 a 12 tohto článku, členské štáty môžu mimo sústavy Natura 2000, ak neexistujú alternatívy, uplatňovať požiadavky na nezhoršovanie stavu stanovené v uvedených odsekoch na úrovni každého biogeografického regiónu svojho územia pre každý typ biotopu a každý biotop druhov za predpokladu, že dotknutý členský štát do ... [šesť mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] oznámi Komisii svoj zámer uplatňovať tento odsek a splní povinnosti stanovené v článku 15 ods. 3 písm. g), článku 20 ods. 1 písm. j), článku 21 ods. 1 a článku 21 ods. 2 písm. b).
14. Mimo sústavy Natura 2000 sa povinnosť stanovená v odseku 11 nevzťahuje na zhoršenie spôsobené:
 - a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;

- b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy;
 - c) plánom alebo projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú žiadne menej škodlivé alternatívne riešenia, pričom každý prípad sa posudzuje individuálne, alebo
 - d) činnosťou alebo nečinnosťou tretích krajín, za ktoré dotknutý členský štát nie je zodpovedný.
15. Mimo sústavy Natura 2000 sa povinnosť stanovená v odseku 12 nevzťahuje na zhoršenie spôsobené:
- a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy;
 - c) plánom alebo projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia; alebo
 - d) činnosťou alebo nečinnosťou tretích krajín, za ktoré dotknutý členský štát nie je zodpovedný.
16. V rámci lokalít sústavy Natura 2000 je nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 11 a 12 odôvodnené, ak je spôsobené:
- a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy; alebo

- c) plánom alebo projektom schváleným v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS.

17. Členské štáty zabezpečia:

- a) zväčšenie plochy v dobrom stave v prípade typov biotopov uvedených v prílohe I, pokiaľ aspoň 90 % nebude v dobrom stave a pokiaľ sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha pre každý typ biotopu v každom biogeografickom regióne dotknutého členského štátu;
- b) stúpajúci trend smerom k dostatočnej kvalite a kvantite suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov druhov uvedených v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES.

Článok 5

Obnova morských ekosystémov

- 1. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie dobrého stavu oblastí typov biotopov uvedených v prílohe II, ktoré nie sú v dobrom stave. Tieto opatrenia na obnovu sa zavedú aspoň v takomto rozsahu:
 - a) do roku 2030 aspoň na 30 % celkovej plochy typov biotopov skupín 1 až 6 uvedených v prílohe II, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15;

- b) do roku 2040 aspoň na 60 % a do roku 2050 aspoň na 90 % plochy každej zo skupín typov biotopov 1 až 6 uvedených v prílohe II, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15;
- c) do roku 2040 aspoň na dve tretiny percentuálneho podielu uvedeného v písmene d) tohto odseku vzťahujúceho sa na plochu typov biotopov skupiny 7 uvedených v prílohe II, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15; a
- d) do roku 2050 na percentuálny podiel stanovený v súlade s článkom 14 ods. 3 vzťahujúci sa na plochu typov biotopov skupiny 7 uvedených v prílohe II, ktorá nie je v dobrom stave, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15.

Percentuálny podiel uvedený v prvom pododseku písm. d) tohto článku sa stanoví tak, aby sa nebránilo dosiahnutiu alebo zachovaniu dobrého environmentálneho stavu určeného podľa článku 9 ods. 1 smernice 2008/56/ES.

2. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na znovuvytvorenie typov biotopov v skupinách 1 až 6 uvedených v prílohe II v oblastiach, v ktorých sa tieto typy biotopov nevyskytujú, s cieľom dosiahnuť pre tieto typy biotopov priaznivú referenčnú plochu. Takéto opatrenia sa zavedú do roku 2030 v oblastiach predstavujúcich aspoň 30 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie priaznivej referenčnej plochy pre každú skupinu typov biotopov, ako sa kvantifikuje v národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15, do roku 2040 v oblastiach predstavujúcich aspoň 60 % takejto plochy a do roku 2050 v oblastiach predstavujúcich 100 % takejto plochy.

3. Odchylne od odseku 2 tohto článku, ak sa členský štát domnieva, že do roku 2050 nie je možné zaviesť opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie priaznivej referenčnej plochy pre konkrétny typ biotopu na 100 % plochy, dotknutý členský štát môže vo svojom národnom pláne obnovy prírody uvedenom v článku 15 stanoviť nižší percentuálny podiel na úrovni od 90 % do 100 % a poskytnúť primerané odôvodnenie. V takom prípade členský štát postupne zavedie opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie tohto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050. Do roku 2030 sa tieto opatrenia na obnovu musia vzťahovať aspoň na 30 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie takéhoto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050 a do roku 2040 sa musia vzťahovať aspoň na 60 % dodatočnej plochy potrebnej na dosiahnutie takéhoto nižšieho percentuálneho podielu do roku 2050.
4. Ak členský štát uplatňuje výnimku podľa odseku 3 na konkrétne typy biotopov, povinnosť stanovená v odseku 2 sa uplatňuje na zvyšnú dodatočnú plochu potrebnú na dosiahnutie priaznivej referenčnej plochy každej skupiny typov biotopov uvedených v prílohe II, do ktorej tieto konkrétne typy biotopov patria.
5. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu morských biotopov druhov uvedených v prílohe III k tomuto nariadeniu a v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS a morských biotopov voľne žijúceho vtáctva, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES, ktoré sú okrem opatrení obnovy uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku potrebné na zlepšenie kvality a kvantity týchto biotopov vrátane ich znovuvytvorenia a na zlepšenie prepojenia, až kým sa nedosiahne dostatočná kvalita a kvantita týchto biotopov.

6. Určenie najvhodnejších oblastí pre opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 5 tohto článku sa zakladá na najlepších dostupných poznatkoch a najnovšom technickom a vedeckom pokroku pri určení stavu typov biotopov uvedených v prílohe II k tomuto nariadeniu a kvality a kvantity biotopov druhov uvedených v odseku 5 tohto článku s využitím informácií nahlásených podľa článku 17 smernice 92/43/EHS, článku 12 smernice 2009/147/ES a článku 17 smernice 2008/56/ES.
7. Členské štáty zabezpečia, aby bol známy stav v týchto oblastiach:
- a) do roku 2030 pre aspoň 50 % plochy všetkých typov biotopov v skupinách 1 až 6 uvedených v prílohe II;
 - b) do roku 2040 pre všetky plochy typov biotopov v skupinách 1 až 6 uvedených v prílohe II;
 - c) do roku 2040 pre aspoň 50 % plochy všetkých typov biotopov v skupine 7 uvedenej v prílohe II;
 - d) do roku 2050 pre všetky plochy v skupine 7 uvedenej v prílohe II.
8. V opatreniach na obnovu uvedených v odsekoch 1 a 2 sa zohľadní potreba zlepšiť ekologický súlad a prepojenie medzi typmi biotopov uvedenými v prílohe II a zohľadnia sa ekologické požiadavky druhov uvedených v odseku 5, ktoré sa v týchto typoch biotopov vyskytujú.

9. Členské štáty zavedú opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby oblasti, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu v súlade s odsekmi 1, 2 a 5, vykazovali neustále zlepšovanie stavu typov biotopov uvedených v prílohe II až do dosiahnutia dobrého stavu a neustále zlepšovanie kvality biotopov druhov uvedených v odseku 5 až do dosiahnutia dostatočnej kvality týchto biotopov.

Bez toho, aby bola dotknutá smernica 92/43/EHS, členské štáty zavedú opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa oblasti, v ktorých sa dosiahol dobrý stav a v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, významne nezhoršili.

10. Bez toho, aby bola dotknutá smernica 92/43/EHS, sa členské štáty najneskôr ku dňu uverejnenia svojich národných plánov obnovy prírody podľa článku 17 ods. 6 tohto nariadenia pokúsia zaviesť opatrenia, ktoré sú potrebné s cieľom zabrániť významnému zhoršovaniu stavu oblastí, v ktorých sa vyskytujú typy biotopov uvedené v prílohe II k tomuto nariadeniu a ktoré sú v dobrom stave alebo ktoré sú nevyhnutné na splnenie cieľov obnovy stanovených v odseku 14 tohto článku.

11. Mimo sústavy Natura 2000 sa povinnosť stanovená v odseku 9 nevzťahuje na zhoršenie spôsobené:

- a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;
- b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy;

- c) plánom alebo projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú žiadne menej škodlivé alternatívne riešenia, pričom každý prípad sa posudzuje individuálne, alebo
 - d) činnosťou alebo nečinnosťou tretích krajín, za ktoré dotknutý členský štát nie je zodpovedný.
12. Mimo sústavy Natura 2000 sa povinnosť stanovená v odseku 10 nevzťahuje na zhoršenie spôsobené:
- a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy;
 - c) plánom alebo projektom prevažujúceho verejného záujmu, pre ktorý neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia; alebo
 - d) činnosťou alebo nečinnosťou tretích krajín, za ktoré dotknutý členský štát nie je zodpovedný.
13. V rámci lokalít sústavy Natura 2000 je nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 9 a 10 odôvodnené, ak je spôsobené:
- a) vyššou mocou vrátane prírodných katastrof;
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy; alebo

- c) plánom alebo projektom schváleným v súlade s článkom 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS.

14. Členské štáty zabezpečia:

- a) zväčšenie plochy v dobrom stave v prípade typov biotopov skupín 1 až 6 typov biotopov uvedených v prílohe II, pokiaľ aspoň 90 % nebude v dobrom stave a pokiaľ sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha pre každý typ biotopu v každom biogeografickom regióne dotknutého členského štátu;
- b) zväčšenie plochy v dobrom stave v prípade typov biotopov skupiny 7 typov biotopov uvedených v prílohe II, pokiaľ nebude v dobrom stave aspoň percentuálny podiel uvedený v odseku 1 prvom pododseku písm. d) a pokiaľ sa nedosiahne priaznivá referenčná plocha pre každý typ biotopu v každom biogeografickom regióne dotknutého členského štátu;
- c) stúpajúci trend smerom k dostatočnej kvalite a kvantite morských biotopov druhov uvedených v prílohe III k tomuto nariadeniu a v prílohách II, IV a V k smernici 92/43/EHS, ako aj druhov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2009/147/ES.

Článok 6

Energia z obnoviteľných zdrojov

1. Na účely článku 4 ods. 14 a 15 a článku 5 ods. 11 a 12 sa predpokladá, že plánovanie, výstavba a prevádzka zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, ich pripojenie do sústavy a samotná súvisiaca sústava a uskladňovacie zariadenia sú v prevažujúcom verejnom záujme. Členské štáty ich môžu oslobodiť od požiadavky preukázať, že neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia podľa článku 4 ods. 14 a 15 a článku 5 ods. 11 a 12, za predpokladu, že:
 - a) sa vykonalo strategické environmentálne hodnotenie v súlade s podmienkami stanovenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES⁴⁴; alebo
 - b) ak boli predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie v súlade s podmienkami uvedenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ⁴⁵.

⁴⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).

⁴⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

2. Členské štáty môžu za riadne odôvodnených a osobitných okolností obmedziť uplatňovanie odseku 1 na určité časti svojho územia, ako aj na určité typy technológií alebo na projekty s určitými technickými charakteristikami podľa priorít stanovených vo svojich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999.

Ak členské štáty uplatňujú obmedzenia podľa prvého pododseku, informujú o týchto obmedzeniach Komisiu a zdôvodnia ich.

Článok 7

Národná obrana

1. Pri zavádzaní opatrení na obnovu na účely článku 4 ods. 1, 4 alebo 7 alebo článku 5 ods. 1, 2 alebo 5 môžu členské štáty vyňať oblasti využívané výlučne na účely národnej obrany, ak sa tieto opatrenia považujú za nezlučiteľné s pokračujúcim vojenským využívaním daných oblastí.
2. Na účely článku 4 ods. 14 a 15 a článku 5 ods. 11 a 12 môžu členské štáty stanoviť že, plány a projekty, ktorých jediným účelom je národná obrana, sa považujú za plány a projekty s prevažujúcim verejným záujmom.

Na účely článku 4 ods. 14 a 15 a článku 5 ods. 11 a 12 môžu členské štáty oslobodiť plány a projekty, ktorých jediným účelom je národná obrana, od povinnosti preukázať, že neexistujú menej škodlivé alternatívne riešenia. Ak však členský štát uplatňuje túto výnimku, zavedie opatrenia, pokiaľ je to primerané a uskutočniteľné, s cieľom zmierniť vplyv týchto plánov a projektov na typy biotopov.

Článok 8

Obnova mestských ekosystémov

1. Členské štáty do 31. decembra 2030 zabezpečia, aby nedošlo k čistému úbytku celkovej vnútroštátnej plochyestskej zelene a mestského korunového zápoja stromov v mestských ekosystémových oblastiach určených v súlade s článkom 14 ods. 4 v porovnaní s ... [rok nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Na účely tohto odseku môžu členské štáty vylúčiť z uvedených celkových vnútroštátnych plôch mestské ekosystémové oblasti, v ktorých podielestskej zelene v mestských centrách a mestských zoskupeniach presahuje 45 % a podiel mestského korunového zápoja stromov presahuje 10 %.
2. Od 1. januára 2031 dosiahnu členské štáty stúpajúci trend celkovej vnútroštátnej plochyestskej zelene, a to aj prostredníctvom integrácieestskej zelene do budov a infraštruktúry v mestských ekosystémových oblastiach určených v súlade s článkom 14 ods. 4, merané každých šesť rokov od 1. januára 2031, až kým sa nedosiahne uspokojivá úroveňestskej zelene, ako je určené v článku 14 ods. 5.

3. Členské štáty dosiahnu v každej mestskej ekosystémovej oblasti určenej v súlade s článkom 14 ods. 4 stúpajúci trend mestského korunového zápoja stromov merané každých šesť rokov od 1. januára 2031, kým sa nedosiahne uspokojivá úroveň v súlade s článkom 14 ods. 5.

Článok 9

Obnova prirodzeného prepojenia riek a prírodných funkcií súvisiacich záplavových oblastí

1. Členské štáty vypracujú zoznam umelých prekážok prepojenia povrchových vôd s prihliadnutím na socio-ekonomické funkcie umelých prekážok, určia prekážky, ktoré treba odstrániť, aby sa prispelo k splneniu cieľov obnovy stanovených v článku 4 tohto nariadenia, ako aj k splneniu cieľa obnoviť do roku 2030 v Únii aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek, a to bez toho, aby bola dotknutá smernica 2000/60/ES, najmä jej článok 4 ods. 3, 5 a 7, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013⁴⁶, najmä jeho článok 15.
2. Členské štáty odstránia umelé prekážky prepojenia povrchových vôd uvedené v zozname vypracovanom podľa odseku 1 tohto článku v súlade s plánom ich odstránenia uvedeným v článku 15 ods. 3 písm. i) a n). Členské štáty pri odstraňovaní umelých prekážok prioritne riešia zastarané prekážky, najmä tie, ktoré už nie sú potrebné na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, vnútrozemskú plavbu, zásobovanie vodou, protipovodňovú ochranu alebo iné využitie.

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

3. Členské štáty doplnia odstránenie umelých prekážok v súlade s odsekom 2 o opatrenia potrebné na zlepšenie prirodzených funkcií súvisiacich záplavových oblastí.
4. Členské štáty zabezpečia zachovanie prirodzenej prepojenosti riek a prirodzených funkcií súvisiacich záplavových oblastí obnovených podľa odsekov 2 a 3.

Článok 10

Obnova populácií opeľovačov

1. Členské štáty včasným zavedením vhodných a účinných opatrení zlepšia rozmanitosť opeľovačov a zvrátia úbytok populácií opeľovačov najneskôr do roku 2030 a následne dosiahnu ich rastúci trend, ktorý sa od roku 2030 bude merať aspoň každých šesť rokov, až kým sa nedosiahnu uspokojivé úrovne stanovené v súlade s článkom 14 ods. 5.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením a aktualizáciou vedecky podloženej metódy monitorovania rozmanitosti opeľovačov a populácií opeľovačov. Komisia prijme prvý z týchto delegovaných aktov, ktorými sa stanoví takáto metóda, do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

3. Metódou uvedenou v odseku 2 sa zabezpečí štandardizovaný prístup k zberu ročných údajov o početnosti a rozmanitosti druhov opel'ovačov v ekosystémoch, ako aj k posudzovaniu trendov populácie opel'ovačov a účinnosti opatrení na obnovu prijatých členskými štátmi v súlade s odsekom 1.
4. Pri používaní metódy uvedenej v odseku 2 členské štáty zabezpečia, aby údaje z monitorovania pochádzali z primeraného počtu lokalít s cieľom zabezpečiť reprezentatívnosť na celom ich území. Členské štáty podporujú občiansku vedu pri zbere údajov z monitorovania tam, kde je to vhodné, a poskytujú primerané zdroje na plnenie týchto úloh.
5. Komisia a príslušné agentúry Únie, najmä EEA, Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a Európska chemická agentúra, koordinujú v súlade so svojimi príslušnými mandátmi svoje činnosti týkajúce sa opel'ovačov poskytujú členským štátom informácie na ich podporu na základe ich žiadosti pri plnení ich povinností podľa tohto článku. Na tento účel Komisia okrem iného zriadi osobitnú pracovnú skupinu a koordinovaným spôsobom šíri relevantné informácie a odborné znalosti medzi členskými štátmi.

Článok 11

Obnova poľnohospodárskych ekosystémov

1. Okrem oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu podľa článku 4 ods. 1, 4 a 7, zavedú členské štáty opatrenia na obnovu potrebné na posilnenie biodiverzity v poľnohospodárskych ekosystémoch, pričom zohľadnia zmenu klímy, sociálne a hospodárske potreby vidieckych oblastí a potrebu zabezpečiť v Únii udržateľnú poľnohospodársku výrobu.

2. Členské štáty zavedú opatrenia, ktorých cieľom je dosiahnuť na vnútroštátnej úrovni stúpajúci trend, pokiaľ ide o najmenej dva z nasledujúcich troch ukazovateľov pre poľnohospodárske ekosystémy, ako sa bližšie uvádza v prílohe IV, meraný v období od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] do 31. decembra 2030 a potom každých šesť rokov až do dosiahnutia uspokojivých úrovní stanovených v súlade s článkom 14 ods. 5:
 - a) index motýľov žijúcich v trávnych porastoch;
 - b) zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach;
 - c) podiel poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity.

3. Členské štáty zavedú opatrenia na obnovu, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde na vnútroštátnej úrovni založený na druhoch uvedených v prílohe V, indexovaný... [dátum: prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí 12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] = 100, dosiahol tieto úrovne:
- a) v prípade členských štátov uvedených v prílohe V, ktorých populácie vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sú historicky viac zredukované: 110 do roku 2030, 120 do roku 2040 a 130 do roku 2050;
 - b) v prípade členských štátov uvedených v prílohe V, ktorých populácie vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sú historicky menej zredukované: 105 do roku 2030, 110 do roku 2040 a 115 do roku 2050.
4. Členské štáty zavedú opatrenia zamerané na obnovu organickej pôdy využívanej na poľnohospodárske účely, ktorá tvorí odvodnené rašeliniská. Tieto opatrenia sa zavedú aspoň v takomto rozsahu:
- a) 30 % takýchto oblastí do roku 2030, z čoho aspoň štvrtina sa opätovne zavlaží;
 - b) 40 % takýchto oblastí do roku 2040, z čoho aspoň tretina sa opätovne zavlaží;
 - c) 50 % takýchto oblastí do roku 2050, z čoho aspoň tretina sa opätovne zavlaží.

Členské štáty môžu zaviesť opatrenia na obnovu vrátane opätovného zavlažovania v lokalitách ťažby rašeliny a považovať ich za oblasti prispievajúce k plneniu príslušných cieľov uvedených v prvom pododseku písm. a), b) a c).

Okrem toho môžu členské štáty zaviesť opatrenia na obnovu s cieľom opätovne zavlažiť organické pôdy, ktoré predstavujú odvodnené rašeliniská využívané na iné účely ako poľnohospodárske využitie a ťažbu rašeliny, a tieto opätovne zavlažené oblasti môžu započítať do maximálnej výšky 40 % ako príspevok k plneniu cieľov uvedených v prvom pododseku písm. a), b) a c).

Opatrenia na obnovu pozostávajúce z opätovného zavlažovania rašelinísk vrátane úrovni vody, ktoré sa majú dosiahnuť, prispievajú k zníženiu čistých emisií skleníkových plynov a zvýšeniu biodiverzity, pričom sa zohľadnia vnútroštátne a miestne okolnosti.

V riadne odôvodnených prípadoch môže členský štát znížiť rozsah opätovného zavlažovania rašelinísk využívaných na poľnohospodárske účely na nižšiu úroveň, ako sa vyžaduje podľa prvého pododseku písm. a), b) a c) tohto odseku, ak takéto opätovné zavlažovanie bude pravdepodobne mať významný negatívny vplyv na infraštruktúru, budovy, adaptáciu na zmenu klímy alebo iné verejné záujmy, a ak sa takéto opätovné zavlažovanie nemôže uskutočniť na inej ako na poľnohospodárskej pôde. Akékoľvek takéto zníženie sa určuje v súlade s článkom 14 ods. 8.

Povinnosť členských štátov splniť ciele opätovného zavlažovania stanovené v prvom pododseku písm. a), b) a c) neznamená povinnosť poľnohospodárov a súkromných vlastníkov pôdy opätovne zavlažovať svoju pôdu, pričom pre nich je opätovné zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy naďalej dobrovoľné, a to bez toho, aby boli dotknuté povinnosti vyplývajúce z vnútroštátneho práva.

Členské štáty podľa potreby stimulujú opätovné zavlažovanie, aby sa stalo prítiahlivou možnosťou pre poľnohospodárov a súkromných vlastníkov pôdy, a podporujú prístup poľnohospodárov a iných zainteresovaných strán k odbornej príprave a poradenstvu o výhodách opätovného zavlažovania rašelinísk, možnostiach následného obhospodarovania pôdy a súvisiacich príležitostiach.

Článok 12

Obnova lesných ekosystémov

1. Okrem oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu podľa článku 4 ods. 1, 4 a 7, zavedú členské štáty opatrenia na obnovu potrebné na posilnenie biodiverzity lesných ekosystémov, pričom zohľadnia riziká lesných požiarov.
2. Členské štáty dosiahnu na vnútroštátnej úrovni stúpajúci trend, pokiaľ ide o index bežných druhov lesného vtáctva, ako sa bližšie špecifikuje v prílohe VI, meraný v období od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] do 31. decembra 2030 a potom každých šesť rokov až do dosiahnutia uspokojivých úrovní stanovených v súlade s článkom 14 ods. 5.
3. Členské štáty dosiahnu na vnútroštátnej úrovni stúpajúci trend, pokiaľ ide o najmenej šesť zo siedmich z nasledujúcich ukazovateľov pre lesné ekosystémy, ako sa bližšie uvádza v prílohe VI, vybraných na základe ich schopnosti preukázať zvýšenie biodiverzity lesných ekosystémov v dotknutom členskom štáte. Tento trend sa meria v období od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] do 31. decembra 2030 a potom každých šesť rokov až do dosiahnutia uspokojivých úrovní stanovených v súlade s článkom 14 ods. 5:
 - a) stojace mŕtve drevo;
 - b) ležiace mŕtve drevo;
 - c) podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou;

- d) celistvosť lesov;
 - e) zásoby organického uhlíka.
 - f) podiel lesov, v ktorých prevládajú pôvodné druhy stromov;
 - g) rozmanitosť druhov stromov.
4. Nesplnenie povinností stanovených v odsekoch 2 a 3 je odôvodnené, ak je spôsobené:
- a) zásahom vyššej moci veľkého rozsahu vrátane prírodných katastrof, najmä neplánovaných a nekontrolovaných lesných požiarov; alebo
 - b) nevyhnutnými transformáciami biotopov, ktoré priamo spôsobila zmena klímy.

Článok 13

Výsadba troch miliárd ďalších stromov

1. Pri určovaní a vykonávaní opatrení na obnovu s cieľom splniť ciele a povinnosti stanovené v článkoch 4 a 8 až 12 sa členské štáty usilujú prispieť k záväzku vysadiť do roku 2030 na úrovni Únie aspoň tri miliardy ďalších stromov.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa ich príspevok k plneniu záväzku stanoveného v odseku 1 dosahoval pri plnom dodržiavaní ekologických zásad, a to aj zabezpečením rozmanitosti druhov a vekovej štruktúry, pričom uprednostnia pôvodné druhy stromov s výnimkou, vo veľmi špecifických prípadoch a podmienkach, nepôvodných druhov prispôbených miestnej pôde, klimatickým a ekologickým podmienkam a podmienkam biotopov, ktoré zohrávajú úlohu pri podpore zvýšenej odolnosti proti zmene klímy. Opatrenia na dosiahnutie tohto záväzku sa zameriavajú na zvýšenie ekologickej prepojenosti a sú založené na udržateľnom zalesňovaní, opätovnom zalesňovaní a výsadbe stromov a rozširovaní mestskej zelene.

Kapitola III

Národné plány obnovy prírody

Článok 14

Príprava národných plánov obnovy prírody

1. Každý členský štát pripraví národný plán obnovy prírody a vykoná prípravné monitorovanie a výskum na určenie opatrení na obnovu, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov obnovy a povinností stanovených v článkoch 4 až 13 a na prispievanie k všeobecným cieľom a zámerom Únie stanoveným v článku 1, pričom zohľadní najnovšie vedecké dôkazy.

2. Členské štáty kvantifikujú oblasť, ktorá sa musí obnoviť, aby sa splnili ciele obnovy stanovené v článkoch 4 a 5, pričom zohľadnia stav typov biotopov uvedených v článku 4 ods. 1 a 4 a článku 5 ods. 1 a 2, ako aj kvalitu a kvantitu biotopov druhov uvedených v článku 4 ods. 7 a článku 5 ods. 5, ktoré sa vyskytujú v ekosystémoch, na ktoré sa vzťahuje článok 2. Kvantifikácia sa zakladá okrem iného na týchto informáciách:
- a) v prípade každého typu biotopu:
- i) celková plocha biotopu a mapa jeho súčasného výskytu;
 - ii) plocha biotopu, ktorá nie je v dobrom stave;
 - iii) priaznivá referenčná plocha zohľadňujúca záznamy historického rozšírenia a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy;
 - iv) najvhodnejšie oblasti na znovuvytvorenie typov biotopov vzhľadom na prebiehajúce a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy;

- b) dostatočná kvalita a kvantita biotopov druhov potrebných na dosiahnutie ich priaznivého stavu ochrany, berúc do úvahy oblasti, ktoré sú na znovuvytvorenie týchto biotopov najvhodnejšie, a prepojenie medzi nimi potrebné na to, aby populácie druhov prosperovali, ako aj prebiehajúce a predpokladané zmeny environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy, konkurenčné potreby biotopov a druhov a prítomnosť poľnohospodárskej pôdy s vysokou prírodnou hodnotou.

Na účely kvantifikácie plochy každého typu biotopov, ktorú je potrebné obnoviť, aby sa splnili ciele obnovy stanovené v článku 4 ods. 1 písm. a) a článku 5 ods. 1 písm. a), zahŕňa plocha biotopov, ktorá nie je v dobrom stave, uvedená v prvom pododseku písm. a) bode ii) tohto odseku, len tie oblasti, pre ktoré je stav typu biotopu známy.

Na účely kvantifikácie plochy každého typu biotopov, ktorú je potrebné obnoviť, aby sa splnili ciele obnovy stanovené v článku 4 ods. 1 písm. b) a v článku 5 ods. 1 písm. b), c) a d), zahŕňa plocha biotopu, ktorá nie je v dobrom stave, uvedená v prvom pododseku písm. a) bode ii) tohto odseku, len tie oblasti, pre ktoré je stav typu biotopu známy alebo má byť známy podľa článku 4 ods. 9 a článku 5 ods. 7.

Ak má členský štát v úmysle uplatniť výnimku stanovenú v článku 4 ods. 2, tak si tento členský štát určí percentuálny podiel uvedený v danom článku.

Ak má členský štát v úmysle uplatniť výnimku stanovenú v článku 4 ods. 5 a článku 5 ods. 3, tak si tento členský štát určí nižší percentuálny podiel vybraný podľa uvedených článkov.

3. Pokiaľ ide o skupinu 7 typov biotopov uvedených v prílohe II, členské štáty stanovia percentuálny podiel uvedený v článku 5 ods. 1 písm. d).
4. Členské štáty určia a zmapujú mestské ekosystémové oblasti uvedené v článku 8 pre všetky svoje veľké a malé mestá a predmestia.

Mestská ekosystémová oblasť veľkého alebo malého mesta alebo predmestia zahŕňa:

- a) celé veľké alebo malé mesto a predmestie alebo
- b) časti veľkého alebo malého mesta a predmestia, ktoré zahŕňajú aspoň jeho mestské centrum, mestské zoskupenia, a ak to dotknutý členský štát považuje za vhodné, prímestské oblasti.

Členské štáty môžu zlúčiť mestské ekosystémové oblasti dvoch alebo viacerých priľahlých veľkých miest alebo dvoch alebo viacerých priľahlých malých miest a predmestí alebo oboch do jednejestskej ekosystémovej oblasti, ktorá je pre tieto veľké alebo malé mestá a predmestia spoločná.

5. Do roku 2030 členské štáty prostredníctvom otvoreného a účinného procesu a posúdenia založeného na najnovších vedeckých dôkazoch stanovia usmerňujúci rámec uvedený v článku 20 ods. 10 a usmerňujúci rámec uvedený v článku 20 ods. 11, ak je k dispozícii, pokiaľ ide o uspokojivú úroveň pre:
 - a) populácie opeľovačov uvedené v článku 10 ods. 1 a pre ukazovatele uvedené v článku 12 ods. 2;
 - b) každý z vybraných ukazovateľov uvedených v článku 11 ods. 2;

- c) každý z vybraných ukazovateľov uvedených v článku 12 ods. 3;
 - d) plochy mestskej zelene uvedenej v článku 8 ods. 2; a
 - e) mestský korunový zápoj stromov uvedený v článku 8 ods. 3.
6. Členské štáty identifikujú a zmapujú poľnohospodárske a lesné oblasti, ktoré potrebujú obnovu, najmä oblasti, ktoré si v dôsledku intenzifikácie alebo iných faktorov hospodárenia vyžadujú lepšie prepojenie a krajinnú rozmanitosť.
7. Každý členský štát môže do ... [jeden rok od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vypracovať metodiku na doplnenie metodiky uvedenej v prílohe IV, ktorou sa budú monitorovať krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity, na ktoré sa nevzťahuje spoločná metóda uvedená v opise krajinných prvkov s vysokou úrovňou diverzity v uvedenej prílohe. Komisia poskytne usmernenia týkajúce sa rámca pre vypracovanie takýchto metodík do ... [jeden mesiac od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
8. Členské štáty v prípade potreby určia zníženie rozsahu opätovného zavlažovania rašelinísk využívaných na poľnohospodárske účely, ako sa uvádza v článku 11 ods. 4 piatom pododseku.
9. Členské štáty určia synergie so zmierňovaním zmeny klímy, s adaptáciou na zmenu klímy, neutralitou degradácie pôdy a predchádzaním katastrofám a podľa toho určia priority opatrení na obnovu. Členské štáty takisto zohľadnia:
- a) svoje integrované národné energetické a klimatické plány uvedené v článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999;

- b) svoju dlhodobú stratégiu uvedenú v článku 15 nariadenia (EÚ) 2018/1999;
 - c) celkový záväzný cieľ Únie na rok 2030 ustanovený v článku 3 smernice (EÚ) 2018/2001.
10. Členské štáty určia synergie s poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Identifikujú aj existujúce poľnohospodárske a lesnícke postupy vrátane intervencií SPP, ktoré prispievajú k cieľom tohto nariadenia.
 11. Vykonávanie tohto nariadenia neznamena pre členské štáty povinnosť preprogramovať akékoľvek financovanie v rámci SPP, SRP alebo iných programov a nástrojov financovania v oblasti poľnohospodárstva a rybárstva v rámci VFR na roky 2021 – 2027.
 12. Členské štáty môžu podporovať zavádzanie súkromných alebo verejných systémov podpory v prospech zainteresovaných strán vykonávajúcich opatrenia na obnovu uvedené v článkoch 4 až 12 vrátane pôdohospodárov a vlastníkov pôdy, poľnohospodárov, lesníkov a rybárov.

13. Členské štáty koordinujú vypracúvanie národných plánov obnovy prírody s mapovaním oblastí, ktoré sú potrebné na splnenie aspoň ich národných príspevkov k cieľu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030, a v prípade potreby s určovaním oblastí zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradených oblastí pre infraštruktúru. Počas prípravy národných plánov obnovy členské štáty zabezpečia synergie s budovaním infraštruktúry pre energiu z obnoviteľných zdrojov a energetickej infraštruktúry a s akýmkoľvek už určenými oblasťami zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov a vyhradenými oblasťami pre infraštruktúru a zabezpečia, aby fungovanie týchto oblastí vrátane postupov vydávania povolení uplatniteľných na tieto oblasti v zmysle smernice (EÚ) 2018/2001, ako aj fungovanie projektov v oblasti sústav, ktoré sú potrebné na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy, vrátane príslušných postupov vydávania povolení, zostalo nezmenené.
14. Členské štáty pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody zohľadnia najmä tieto aspekty:
- a) ochranné opatrenia stanovené pre lokality sústavy Natura 2000 v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - b) prioritné akčné rámce vypracované v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - c) opatrenia na dosiahnutie dobrého kvantitatívneho, ekologického a chemického stavu vodných útvarov zahrnutých do programov opatrení a plánov manažmentu povodia vypracovaných v súlade so smernicou 2000/60/ES a do plánov manažmentu povodňového rizika vypracovaných v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES⁴⁷;

⁴⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES z 23. októbra 2007 o hodnotení a manažmente povodňových rizík (Ú. v. EÚ L 288, 6.11.2007, s. 27).

- d) v prípade potreby morské stratégie na dosiahnutie dobrého environmentálneho stavu všetkých morských regiónov Únie vypracované v súlade so smernicou 2008/56/ES;
 - e) národné programy riadenia znečisťovania ovzdušia vypracované podľa smernice (EÚ) 2016/2284;
 - f) národné stratégie a akčné plány v oblasti biodiverzity vypracované v súlade s článkom 6 Dohovoru o biologickej diverzite;
 - g) v prípade potreby opatrenia na ochranu a hospodárenie prijaté v rámci SRP;
 - h) strategické plány SPP vypracované v súlade s nariadením (EÚ) 2021/2115.
15. Členské štáty pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody zohľadňujú aj projekty v oblasti strategických kritických surovín, ak sú uznané podľa práva Únie.
16. Členské štáty pri príprave svojich národných plánov obnovy prírody:
- a) môžu použiť rôzne príklady opatrení na obnovu uvedených v prílohe VII, a to v závislosti od osobitných vnútroštátnych a miestnych podmienok, ako aj najnovších vedeckých dôkazov;
 - b) sa zamerajú na optimalizáciu ekologických, hospodárskych a sociálnych funkcií ekosystémov, ako aj na ich príspevok k udržateľnému rozvoju príslušných regiónov a komunít;

- c) môžu zohľadniť rozmanitosť situácií v rôznych regiónoch v súvislosti so sociálnymi, hospodárskymi a kultúrnymi požiadavkami, regionálnymi a miestnymi charakteristikami a hustotou obyvateľstva; v náležitých prípadoch by sa mala zohľadniť aj osobitná situácia najvzdialenejších regiónov Únie, ako ich odľahlosť, ostrovný charakter, malá rozloha, náročné topografické a klimatické podmienky, ako aj ich bohatá biodiverzita a súvisiace náklady na ochranu a obnovu týchto ekosystémov.
17. Členské štáty podľa možnosti podporujú synergie s národnými plánmi obnovy prírody iných členských štátov, najmä pokiaľ ide o cezhraničné ekosystémy alebo ak sa členské štáty delia o morský región alebo subregión v zmysle smernice 2008/56/ES.
18. Ak je to praktické a vhodné, môžu členské štáty na účely prípravy a vykonávania národných plánov obnovy prírody v súvislosti s obnovou a znovuvytvorením morských ekosystémov využívať existujúce regionálne inštitucionálne štruktúry spolupráce.
19. Ak členské štáty zistia problém, ktorý môže brániť splneniu povinností obnoviť a znovu vytvoriť morské ekosystémy a ktorý si vyžaduje opatrenia, ktoré nie sú príslušné prijímať, jednotlivito alebo spoločne sa obrátia na dotknuté členské štáty, Komisiu alebo medzinárodné organizácie a poskytnú im opis zisteného problému a možných opatrení na účely ich zváženia a prípadného prijatia.

20. Členské štáty zabezpečia, aby bola príprava plánu obnovy prírody otvorená, transparentná, inkluzívna a účinná a aby sa verejnosti vrátane všetkých príslušných zainteresovaných strán poskytli včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa na jeho vypracovaní. Konzultácie musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v smernici 2001/42/ES.

Článok 15

Obsah národného plánu obnovy prírody

1. Národný plán obnovy prírody sa vzťahuje na obdobie do roku 2050 a obsahuje priebežné lehoty zodpovedajúce cieľom a povinnostiam stanoveným v článkoch 4 až 13.
2. Odchylne od odseku 1 tohto článku sa národný plán obnovy prírody, ktorý sa má predložiť v súlade s článkom 16 a článkom 17 ods. 6, môže, pokiaľ ide o obdobie od 1. júla 2032 a do preskúmania v súlade s článkom 19 ods. 1, obmedziť na strategický prehľad:
 - a) prvkov uvedených v odseku 3 a
 - b) obsahu uvedeného v odsekoch 4 a 5.

Revidovaný národný plán obnovy prírody vyplývajúci z preskúmania, ktoré sa má vykonať do 30. júna 2032 v súlade s článkom 19 ods. 1, sa môže, pokiaľ ide o obdobie od 1. júla 2042 a do preskúmania do 30. júna 2042 v súlade s článkom 19 ods. 1, obmedziť na strategický prehľad prvkov a obsahu uvedených v prvom pododseku tohto odseku.

3. Každý členský štát pomocou jednotného formátu stanoveného v súlade s odsekom 7 tohto článku zahrnie do svojho národného plánu obnovy prírody tieto prvky:
- a) kvantifikáciu oblastí, ktoré sa majú obnoviť na účely splnenia cieľov obnovy stanovených v článkoch 4 až 12, a to na základe prípravných prác vykonaných v súlade s článkom 14 a orientačných máp potenciálnych oblastí, ktoré sa majú obnoviť;
 - b) ak členský štát uplatňuje výnimku stanovenú v článku 4 ods. 5 alebo článku 5 ods. 3, odôvodnenie dôvodov, prečo nie je možné zaviesť do roku 2050 opatrenia na obnovu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie priaznivej referenčnej plochy konkrétneho typu biotopu, a odôvodnenie nižšieho percentuálneho podielu stanoveného podľa uvedených článkov, ako ich určil daný členský štát;
 - c) opis plánovaných alebo zavedených opatrení na obnovu na účely splnenia cieľov obnovy a povinností stanovených v článkoch 4 až 13 tohto nariadenia, a konkretizáciu toho, ktoré z uvedených opatrení na obnovu sú naplánované alebo zavedené v rámci sústavy Natura 2000 zriadenej v súlade so smernicou 92/43/EHS;
 - d) osobitný oddiel, v ktorom sa uvádzajú opatrenia na dosiahnutie povinností stanovených v článku 4 ods. 9 a článku 5 ods. 7;

- e) ak členský štát uplatňuje výnimku stanovenú v článku 4 ods. 2 tohto nariadenia, odôvodnenie spôsobu, akým percentuálne podiely stanovené v súlade s uvedeným článkom nebránia tomu, aby sa na vnútroštátnej biogeografickej úrovni dosiahol alebo zachoval priaznivý stav ochrany príslušných typov biotopov určený podľa článku 1 písm. e) smernice 92/43/EHS;
- f) konkretizácia opatrení, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby sa plochy pokryté typmi biotopov uvedenými v prílohách I a II, nezhoršovali v oblastiach, v ktorých sa dosiahol dobrý stav, a aby sa biotopy druhov v zmysle článku 4 ods. 7 a článku 5 ods. 5 významne nezhoršovali v oblastiach, v ktorých sa dosiahla dostatočná kvalita biotopov druhov, a to v súlade s článkom 4 ods. 11 a článkom 5 ods. 9;
- g) v prípade potreby opis spôsobu uplatňovania článku 4 ods. 13 na svojom území vrátane:
 - i) vysvetlenia systému kompenzačných opatrení, ktoré sa majú prijať pre každý výskyt významného zhoršenia, ako aj potrebného monitorovania a podávania správ o významnom zhoršení typov biotopov a biotopov druhov a prijatých kompenzačných opatrení;
 - ii) vysvetlenie, ako sa zabezpečí, aby vykonávanie článku 4 ods. 13 nemalo vplyv na plnenie zámerov a cieľov stanovených v článkoch 1, 4 a 5;

- h) konkretizácia opatrení s cieľom zachovať typy biotopov uvedené v prílohách I a II v dobrom stave v oblastiach, kde sa vyskytujú, a s cieľom zabrániť významnému zhoršeniu iných oblastí pokrytých typmi biotopov uvedenými v prílohách I a II v súlade s článkom 4 ods. 12 a článkom 5 ods. 10;
- i) zoznam prekážok a určenie tých prekážok, ktoré sa majú odstrániť v súlade s článkom 9 ods. 1, plán ich odstránenia v súlade s článkom 9 ods. 2 a dĺžku voľne tečúcich riek, ktorá sa má dosiahnuť odstránením týchto prekážok, odhadovanú od roku 2020 do roku 2030 a do roku 2050, ako aj akékoľvek ďalšie opatrenia na znovuvytvorenie prirodzených funkcií záplavových oblastí v súlade s článkom 9 ods. 3;
- j) opis ukazovateľov pre poľnohospodárske ekosystémy zvolených v súlade s článkom 11 ods. 2 a ich vhodnosť na preukázanie posilnenia biodiverzity v poľnohospodárskych ekosystémoch v rámci dotknutého členského štátu;
- k) prípadné odôvodnenie opätovného zavlažovania rašelinísk v menšom rozsahu, ako je rozsah stanovený v článku 11 ods. 4 prvom pododseku písm. a), b) a c);
- l) opis ukazovateľov pre lesné ekosystémy zvolených v súlade s článkom 12 ods. 3 a ich vhodnosť na preukázanie posilnenia biodiverzity v lesných ekosystémoch v rámci dotknutého členského štátu;
- m) opis príspevku k záväzku uvedenému v článku 13;
- n) harmonogram realizácie opatrení na obnovu v súlade s článkami 4 až 12;

- o) osobitný oddiel, v ktorom sa podľa potreby stanovia prispôsobené opatrenia na obnovu pre ich najvzdialenejšie regióny;
- p) monitorovanie oblastí, ktoré sa majú obnoviť v súlade s článkami 4 a 5, proces posudzovania účinnosti opatrení na obnovu zavedených v súlade s článkami 4 až 12 a proces revízie týchto opatrení, ak je to potrebné na zabezpečenie splnenia cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 13;
- q) konkretizácia ustanovení na zabezpečenie trvalých, dlhodobých a udržateľných účinkov opatrení na obnovu uvedených v článkoch 4 až 12;
- r) odhadované súvisiace prínosy pre zmiernenie zmeny klímy a neutralitu degradácie pôdy spojené s opatreniami na obnovu v priebehu času;
- s) predvídateľné sociálno-ekonomické vplyvy a odhadované prínosy vykonávania opatrení na obnovu uvedených v článkoch 4 až 12;
- t) osobitný oddiel, v ktorom sa uvádza, ako sa v národnom pláne obnovy prírody zohľadňuje:
 - i) relevantnosť scenárov zmeny klímy pre plánovanie typu opatrení na obnovu a ich situovania;
 - ii) potenciál opatrení na obnovu s cieľom minimalizovať vplyvy zmeny klímy na prírodu, predchádzať prírodným katastrofám alebo zmierniť ich vplyv a podporovať adaptáciu;

- iii) synergie s národnými adaptačnými stratégiami alebo plánmi a vnútroštátnymi správami o posúdení rizika katastrof;
- iv) prehľad súhry opatrení zahrnutých do národného plánu obnovy prírody a národného energetického a klimatického plánu;
- u) odhadované finančné potreby na vykonávanie opatrení na obnovu, ktoré zahŕňajú opis podpory pre zainteresované strany, ktorých sa týkajú opatrenia na obnovu alebo iné nové povinnosti vyplývajúce z tohto nariadenia, a prostriedky plánovaného verejného alebo súkromného financovania vrátane financovania alebo spolufinancovania prostredníctvom finančných nástrojov Únie;
- v) subvencie, ktoré negatívne ovplyvňujú plnenie cieľov a povinností stanovených v tomto nariadení;
- w) zhrnutie procesu prípravy a vypracovania národného plánu obnovy prírody vrátane informácií o účasti verejnosti a o spôsobe zohľadnenia potrieb miestnych komúní a zainteresovaných strán;
- x) osobitný oddiel, v ktorom sa uvedie, ako boli v súlade s článkom 17 ods. 5 zohľadnené pripomienky Komisie k návrhu národného plánu obnovy prírody, na ktoré sa odkazuje v článku 17 ods. 4; ak dotknutý členský štát pripomienky Komisie alebo ich podstatnú časť nezohľadní, uvedie svoje dôvody.

4. Národné plány obnovy prírody v náležitých prípadoch zahŕňajú opatrenia na ochranu a hospodárenie, ktoré má členský štát v úmysle prijať v rámci SRP, a to aj ochranné opatrenia v rámci spoločných odporúčaní, ktoré má členský štát v úmysle iniciovať v súlade s postupom stanoveným v nariadení (EÚ) č. 1380/2013 a uvedeným v článku 18 tohto nariadenia, a všetky relevantné informácie o týchto opatreniach.
5. Národný plán obnovy prírody obsahuje prehľad vzájomného pôsobenia medzi opatreniami zahrnutými v národnom pláne obnovy prírody a národným strategickým plánom SPP.
6. Národný plán obnovy prírody obsahuje v prípade potreby prehľad aspektov týkajúcich sa rozmanitosti situácií v rôznych regiónoch, ako sa uvádza v článku 14 ods. 16 písm. c).
7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotný formát národného plánu obnovy prírody. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2. Komisii pri zostavovaní jednotného formátu pomáha EEA. Komisia do ... [dátum: prvý deň mesiaca nasledujúceho po troch mesiacoch odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží návrhy vykonávacích aktov výboru uvedenému v článku 24 ods. 1.

Článok 16

Predloženie návrhu národného plánu obnovy prírody

Každý členský štát predloží Komisii návrh národného plánu obnovy prírody uvedeného v článkoch 14 a 15 do ... [prvý deň mesiaca nasledujúceho po uplynutí 24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Článok 17

Posúdenie národného plánu obnovy prírody

1. Komisia posúdi návrh národného plánu obnovy prírody do šiestich mesiacov od dátumu jeho doručenia. Pri vykonávaní tohto posúdenia Komisia koná v úzkej spolupráci s daným členským štátom.
2. Pri posúdení návrhu národného plánu obnovy prírody Komisia vyhodnotí:
 - a) jeho súlad s článkom 15;
 - b) jeho primeranosť, pokiaľ ide o splnenie cieľov a povinností uvedených v článkoch 4 až 13;
 - c) jeho príspevok ku všeobecným cieľom a zámerom Únie uvedeným v článku 1, ku špecifickým cieľom uvedeným v článku 9 ods. 1 obnoviť v Únii do roku 2030 aspoň 25 000 km voľne tečúcich riek a k záväzku podľa článku 13 vysadiť do roku 2030 v Únii aspoň tri miliardy ďalších stromov.

3. Na účely posúdenia návrhu národného plánu obnovy prírody Komisii pomáhajú odborníci alebo EEA.
4. Komisia môže členskému štátu adresovať pripomienky k návrhu národného plánu obnovy prírody do šiestich mesiacov od jeho dátumu doručenia.
5. Členský štát vo svojom konečnom národnom pláne obnovy prírody zohľadní všetky pripomienky Komisie.
6. Členský štát národný plán obnovy prírody dokončí, uverejní a predloží Komisii do šiestich mesiacov od dátumu doručenia pripomienok Komisie.

Článok 18

Koordinácia opatrení na obnovu morských ekosystémov

1. Členské štáty, ktorých národné plány obnovy prírody obsahujú ochranné opatrenia, ktoré sa majú prijať v rámci SRP, v plnej miere využijú nástroje, ktoré sú v nej stanovené.

2. Ak národné plány obnovy prírody obsahujú opatrenia, ktoré si vyžadujú predloženie spoločného odporúčania prostredníctvom regionalizačného postupu podľa článku 18 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013, členské štáty, ktoré tieto národné plány obnovy prírody pripravujú, začnú s prihliadnutím na lehoty stanovené v článku 5 tohto nariadenia včas konzultácie s ostatnými členskými štátmi, ktoré majú priamy hospodársky záujem ovplyvnený týmito opatreniami, a s príslušnými poradnými radami podľa článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 s cieľom umožniť včasné dosiahnutie dohody o akýchkoľvek spoločných odporúčaní a ich predloženie. Na tento účel zahrnú do národného plánu obnovy prírody aj odhadovaný harmonogram konzultácií a predloženia spoločných odporúčaní.
3. Komisia uľahčuje a monitoruje pokrok pri predkladaní spoločných odporúčaní v rámci SRP. Členské štáty predložia spoločné odporúčania týkajúce sa ochranných opatrení potrebných na príspevok k plneniu cieľov stanovených v článku 5 najneskôr 18 mesiacov pred príslušnou lehotou.
4. Ak sa spoločné odporúčania uvedené v odseku 2 tohto článku, pokiaľ ide o ochranné opatrenia potrebné na splnenie povinností podľa právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia uvedené v článku 11 nariadenia (EÚ) č. 1380/2013 neprijmú pred príslušnou lehotou uvedenou v odseku 3 tohto článku, Komisia môže v relevantných prípadoch v plnej miere využiť nástroje stanovené v článku 11 ods. 4 uvedeného nariadenia, a to za podmienok stanovených v danom článku.

Článok 19

Preskúmanie národného plánu obnovy prírody

1. Každý členský štát do 30. júna 2032 a následne do 30. júna 2042 preskúma a zreviduje svoj národný plán obnovy prírody a zahrnie do neho doplňujúce opatrenia. Každý členský štát potom aspoň raz za desať rokov preskúma svoj národný plán obnovy prírody a v prípade potreby ho zreviduje a zahrnie doň doplňujúce opatrenia.

Preskúmania sa uskutočnia v súlade s článkami 14 a 15, pričom sa v nich zohľadní pokrok dosiahnutý pri vykonávaní plánov, najlepšie dostupné vedecké dôkazy, ako aj dostupné poznatky o vzniknutých alebo očakávaných zmenách environmentálnych podmienok v dôsledku zmeny klímy. Pri preskúmaniach, ktoré sa majú uskutočniť do 30. júna 2032 a do 30. júna 2042, členské štáty zohľadnia poznatky o stave typov biotopov uvedených v prílohách I a II získané v súlade s článkom 4 ods. 9 a článkom 5 ods. 7. Každý členský štát uverejní svoj revidovaný národný plán obnovy prírody a predloží ho Komisii.

2. Ak sa pri monitorovaní vykonanom v súlade s článkom 20 ukáže, že opatrenia stanovené v národnom pláne obnovy prírody nebudú dostatočné na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 13, členský štát preskúma národný plán obnovy prírody a v prípade potreby ho zreviduje a zahrnie doň doplňujúce opatrenia. Členské štáty uverejnia svoje revidované národné plány obnovy prírody a predložia ich Komisii.

3. Ak sa Komisia na základe informácií uvedených v článku 21 ods. 1 a 2 a posúdenia uvedeného v článku 21 ods. 4 a 5 domnieva, že pokrok, ktorý členský štát dosiahol, nepostačuje na splnenie cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 13, môže sa po konzultácii s dotknutým členským štátom na dotknutý členský štát obrátiť s požiadavkou, aby predložil revidovaný návrh národného plánu obnovy prírody s doplňujúcimi opatreniami. Členský štát uverejní tento revidovaný národný plán obnovy prírody s doplňujúcimi opatreniami a predloží ho Komisii do šiestich mesiacov od dátumu doručenia požiadavky Komisie. Na žiadosť dotknutého členského štátu a v riadne odôvodnených prípadoch môže Komisia túto lehotu predĺžiť o ďalších šesť mesiacov.

Kapitola IV

Monitorovanie a podávanie správ

Článok 20

Monitorovanie

1. Členské štáty monitorujú:
- a) stav a vývoj stavu typov biotopov a kvalitu a vývoj kvality biotopov druhov uvedených v článkoch 4 a 5 v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu, na základe monitorovania uvedeného v článku 15 ods. 3 písm. p);

- b) plochu mestskej zelene a mestského korunového zápoja stromov v rámci mestských ekosystémových oblastí uvedených v článku 8 a určených v súlade s článkom 14 ods. 4;
- c) aspoň dva z ukazovateľov biodiverzity pre poľnohospodárske ekosystémy, ktoré si členský štát vybral v súlade s článkom 11 ods. 2;
- d) populácie bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde uvedených v prílohe V;
- e) ukazovateľ biodiverzity pre lesné ekosystémy uvedený v článku 12 ods. 2;
- f) aspoň šesť z ukazovateľov biodiverzity pre lesné ekosystémy, ktoré si členský štát vybral v súlade s článkom 12 ods. 3;
- g) početnosť a rozmanitosť druhov opel'ovačov podľa metódy stanovenej v súlade s článkom 10 ods. 2;
- h) plochu a stav oblastí pokrytých typmi biotopov uvedenými v prílohách I a II;
- i) plochu a kvalitu biotopov druhov uvedených v článku 4 ods. 7 a článku 5 ods. 5;

- j) rozsah a umiestnenie oblastí, v ktorých sa typy biotopov a biotopy druhov významne zhoršili, a oblastí, na ktoré sa vzťahujú kompenzačné opatrenia prijaté podľa článku 4 ods. 13, ako aj účinnosť kompenzačných opatrení na zabezpečenie toho, aby akékoľvek zhoršenie typov biotopov a biotopov druhov nebolo významné na úrovni každého biogeografického regiónu na ich území, a na zabezpečenie toho, aby nebolo ohrozené plnenie zámerov a cieľov stanovených v článkoch 1, 4 a 5.
2. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. a) sa začne hneď po zavedení opatrení na obnovu.
 3. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. b), c), d), e) a f) sa začne ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
 4. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. g) tohto článku sa začne jeden rok po nadobudnutí účinnosti delegovaného aktu uvedeného v článku 10 ods. 2.
 5. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. j) tohto článku sa začne hneď po predložení oznámenia uvedeného v článku 4 ods. 13 Komisii.

6. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. a) a b) sa uskutočňuje najmenej každých šesť rokov. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. c), pokiaľ ide, v náležitých prípadoch, o zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach a podiel poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity, a s odsekom 1 písm. f), pokiaľ ide, v náležitých prípadoch, o stojace mŕtve drevo, ležiace mŕtve drevo, podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou, celistvosť lesov, zásoby organického uhlíka, podiel lesov, v ktorých prevládajú pôvodné druhy stromov a rozmanitosť druhov stromov, sa vykonáva aspoň každých šesť rokov alebo v prípade potreby zhodnotiť dosahovanie stúpajúcich trendov do roku 2030 aj v kratšom intervale. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. c), pokiaľ ide, v náležitých prípadoch, o index motýľov žijúcich v trávnych porastoch, v súlade s odsekom 1 písm. d), pokiaľ ide o index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde, s odsekom 1 písm. e), pokiaľ ide o index bežných druhov lesného vtáctva a s odsekom 1 písm. g), pokiaľ ide o druhy opel'ovačov, sa vykonáva každý rok. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. h) a i) sa vykonáva aspoň každých šesť rokov a koordinuje sa s cyklom podávania správ podľa článku 17 smernice 92/43/EHS a počiatočným posúdením podľa článku 17 smernice 2008/56/ES. Monitorovanie v súlade s odsekom 1 písm. j) sa uskutočňuje každé tri roky.
7. Členské štáty zabezpečia, aby sa ukazovatele týkajúce sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedené v článku 11 ods. 2 písm. b) a ukazovatele týkajúce sa lesných ekosystémov uvedené v článku 12 ods. 3 písm. a), b) a e) tohto nariadenia monitorovali spôsobom, ktorý je v súlade s monitorovaním požadovaným podľa nariadení (EÚ) 2018/841 a (EÚ) 2018/1999.

8. Členské štáty zverejnia údaje získané monitorovaním vykonávaným podľa tohto článku v súlade so smernicou 2007/2/ES a v súlade s frekvenciou monitorovania stanovenou v odseku 6 tohto článku.
9. Monitorovacie systémy členských štátov fungujú na základe elektronických databáz a geografických informačných systémov a maximalizujú prístup k údajom a službám z technológií diaľkového prieskumu Zeme, pozorovania Zeme (služby programu Copernicus), snímačov a zariadení in situ alebo údajov získaných v rámci občianskej vedy a využívajú tieto údaje a služby, pričom využívajú príležitosti, ktoré ponúka umelá inteligencia, ako aj pokročilá analýza a spracovanie údajov.
10. Komisia do 31. decembra 2028 prostredníctvom vykonávacích aktov zriadi usmerňujúci rámec na stanovenie uspokojivých úrovní uvedených v článku 8 ods. 2 a 3, článku 10 ods. 1 a článku 11 ods. 2.
11. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov:
 - a) určiť metódy monitorovania ukazovateľov týkajúcich sa poľnohospodárskych ekosystémov uvedených v prílohe IV;
 - b) určiť metódy monitorovania ukazovateľov týkajúcich sa lesných ekosystémov uvedených v prílohe VI;
 - c) zriadiť usmerňujúci rámec na stanovenie uspokojivých úrovní uvedených v článku 12 ods. 2 a ods. 3.
12. Vykonávacie akty uvedené v odsekoch 10 a 11 tohto článku sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.

Článok 21
Podávanie správ

1. Do 30. júna 2028 a potom aspoň každé tri roky členské štáty elektronicky nahlasujú Komisii tieto údaje:
 - a) plocha, na ktorú sa vzťahujú opatrenia na obnovu uvedené v článkoch 4 až 12;
 - b) rozsah oblastí, v ktorých sa významne zhoršili typy biotopov a biotopy druhov, a oblastí, na ktoré sa vzťahujú kompenzačné opatrenia prijaté podľa článku 4 ods. 13;
 - c) prekážky uvedené v článku 9, ktoré sa odstránili; a
 - d) ich príspevok k záväzku uvedenému v článku 13.

2. Členské štáty s pomocou EEA elektronicky nahlasujú Komisii do 30. júna 2031 za obdobie do roku 2030 a potom aspoň každých šesť rokov tieto údaje a informácie:
 - a) pokrok pri vykonávaní národného plánu obnovy prírody, pri zavádzaní opatrení na obnovu a pokrok pri plnení cieľov a povinností stanovených v článkoch 4 až 13;

- b) informácie týkajúce sa:
- i) polohy oblastí, v ktorých sa významne zhoršili typy biotopov alebo biotopy druhov, a oblastí, na ktoré sa vzťahujú kompenzačné opatrenia prijaté podľa článku 4 ods. 13;
 - ii) opisu účinnosti kompenzačných opatrení prijatých podľa článku 4 ods. 13 pri zabezpečovaní toho, aby žiadne zhoršenie typov biotopov a biotopov druhov nebolo významné na úrovni každého biogeografického regiónu na ich území;
 - iii) opisu účinnosti kompenzačných opatrení prijatých podľa článku 4 ods. 13 pri zabezpečovaní toho, aby nebolo ohrozené plnenie zámerov a cieľov stanovených v článkoch 1, 4 a 5.
- c) výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 20, vrátane, v prípade výsledkov monitorovania vykonaného v súlade s článkom 20 ods. 1 písm. h) a i), zemepisných referenčných máp;
- d) polohu a rozsah oblastí, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na obnovu uvedené v článkoch 4 a 5 a v článku 11 ods. 4, vrátane zemepisnej referenčnej mapy týchto oblastí;
- e) aktualizovaný zoznam prekážok uvedený v článku 9 ods. 1;

- f) informácie o pokroku dosiahnutom pri plnení finančných potrieb v súlade s článkom 15 ods. 3 písm. u) vrátane preskúmania skutočných investícií v porovnaní s počiatočnými investičnými predpokladmi.
3. Komisia stanoví prostredníctvom vykonávacích aktov formát, štruktúru a podrobné pravidlá na predkladanie informácií uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2. Komisii pri vypracúvaní formátu, štruktúry a podrobných pravidiel pre elektronické podávanie správ pomáha EEA.
4. EEA do 31. decembra 2028 a potom každé tri roky poskytne Komisii technický prehľad týkajúci sa pokroku pri plnení cieľov a povinností stanovených v tomto nariadení, a to na základe údajov poskytnutých členskými štátmi v súlade s odsekom 1 tohto článku a článkom 20 ods. 8.
5. EEA do 30. júna 2032 a potom každých šesť rokov poskytne Komisii celoúijnú technickú správu o pokroku pri plnení cieľov a povinností stanovených v tomto nariadení, a to na základe údajov poskytnutých členskými štátmi v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku. EEA môže použiť aj informácie nahlásené podľa článku 17 smernice 92/43/EHS, článku 15 smernice 2000/60/ES, článku 12 smernice 2009/147/ES a článku 17 smernice 2008/56/ES.

6. Komisia od ... [päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každých šesť rokov predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia.
7. Komisia do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a po konzultácii s členskými štátmi predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, ktorá obsahuje:
 - a) prehľad finančných zdrojov dostupných na úrovni Únie na účely vykonávania tohto nariadenia;
 - b) posúdenie potrieb financovania na vykonávanie článkov 4 až 13 a na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 1 ods. 2;
 - c) analýzu, ktorou sa identifikujú akékoľvek medzery vo financovaní, ktoré sa zistia pri plnení povinností stanovených v tomto nariadení;
 - d) v prípade potreby návrhy primeraných opatrení vrátane finančných opatrení na riešenie zistených nedostatkov, ako je napríklad zavedenie účelového financovania, a bez toho, aby boli dotknuté právomoci spoluzákonodarcov na prijatie viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027.
8. Členské štáty zabezpečia, aby informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku boli primerané a aktuálne a aby boli prístupné verejnosti v súlade so smernicami 2003/4/ES, 2007/2/ES a (EÚ) 2019/1024.

Kapitola V

Delegované a vykonávacie akty

Článok 22

Zmeny príloh

1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu I prispôbením spôsobu zoskupovania typov biotopov vedecko-technickému pokroku a na účely zohľadnenia skúseností získaných pri uplatňovaní tohto nariadenia.
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu II prispôbením:
 - a) zoznamu typov biotopov s cieľom zabezpečiť súlad s aktualizovanou klasifikáciou biotopov podľa Európskeho informačného systému o prírode (EUNIS) a
 - b) spôsobu zoskupovania typov biotopov vedecko-technickému pokroku a na účely zohľadnenia skúseností získaných pri uplatňovaní tohto nariadenia.
3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu III prispôbením zoznamu morských druhov uvedených v článku 5 vedecko-technickému pokroku.

4. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu IV prispôbením opisu, jednotky a metodiky ukazovateľov biodiverzity pre poľnohospodárske ekosystémy vedecko-technickému pokroku.
5. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu V prispôbením zoznamu druhov, ktorý sa v členských štátoch používa pre index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde, vedecko-technickému pokroku.
6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu VI prispôbením opisu, jednotky a metodiky ukazovateľov biodiverzity pre lesné ekosystémy vedecko-technickému pokroku.
7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť prílohu VII prispôbením zoznamu príkladov opatrení na obnovu vedecko-technickému pokroku a na účely zohľadnenia skúseností získaných pri uplatňovaní tohto nariadenia.

Článok 23

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 10 ods. 2 a článku 22 ods. 1 až 7 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 10 ods. 2 a článku 22 ods. 1 až 7 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegované akty prijaté podľa článku 10 ods. 2 alebo článku 22 ods. 1 až 7 nadobudnú účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nim nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 24

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola VI

Záverečné ustanovenia

Článok 25

Zmena nariadenia (EÚ) 2022/869

V článku 7 ods. 8 nariadenia (EÚ) 2022/869 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES, článku 4 ods. 14 a 15 a článku 5 ods. 11 a 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/...⁺⁺, projekty na zozname Únie sa považujú za projekty vo verejnom záujme z hľadiska energetickej politiky a môžu sa považovať za projekty nadradeného verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky uvedené v týchto smerniciach a tomto nariadení.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/... z ... o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869 (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).“

+ Ú. v.: vložte, prosím, do textu číslo tohto nariadenia uvedeného v dokumente PE- CONS 74/23 – 2022/0195(COD) a do poznámky pod čiarou vložte číslo, dátum, názov tohto nariadenia a odkaz na jeho uverejnenie v úradnom vestníku.

Článok 26
Preskúmanie

1. Komisia vyhodnotí uplatňovanie tohto nariadenia do 31. decembra 2033.

Toto hodnotenie zahŕňa posúdenie vplyvu tohto nariadenia na odvetvia poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybárstva, pričom sa zohľadnia relevantné prepojenia s potravinárskou výrobou a potravinovou bezpečnosťou v Únii, ako aj širšie sociálno-ekonomické účinky tohto nariadenia.

2. Správu o hlavných zisteniach hodnotenia Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Komisia v prípade potreby pripojí k správe legislatívny návrh na zmenu príslušných ustanovení tohto nariadenia s prihliadnutím na potrebu stanoviť dodatočné ciele obnovy – vrátane aktualizovaných cieľov na rok 2040 a 2050 – založené na spoločných metódach posudzovania stavu ekosystémov, na ktoré sa nevzťahujú články 4 a 5, na hodnotení uvedenom v odseku 1 tohto článku a na najnovších vedeckých dôkazoch.

Článok 27

Dočasné pozastavenie

1. Ak nastane nepredvídateľná, výnimočná a nevyprovokovaná udalosť, ktorá je mimo kontroly Únie a má závažné dôsledky pre celú Úniu, pokiaľ ide o dostupnosť pôdy potrebnej na zabezpečenie dostatočnej poľnohospodárskej výroby na spotrebu potravín v Únii, Komisia prijme vykonávacie akty, ktoré sú v núdzovej situácii nevyhnutné a zároveň odôvodnené. Takýmito vykonávacími aktmi sa môže dočasne pozastaviť uplatňovanie príslušných ustanovení článku 11 v rozsahu a na obdobie, ktoré sú striktne nevyhnutné. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 24 ods. 2.
2. Vykonávacie akty prijaté podľa odseku 1 zostanú účinné počas obdobia najviac 12 mesiacov. Ak konkrétne problémy uvedené v odseku 1 pretrvávajú aj po uplynutí tohto obdobia, Komisia môže predložiť vhodný legislatívny návrh na obnovenie tejto lehoty.
3. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o akomkoľvek akte prijatom podľa odseku 1 do dvoch pracovných dní od jeho prijatia.

Článok 28
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka

PRÍLOHA I

SUCHOZEMSKÉ, POBREŽNÉ A SLADKOVODNÉ EKOSYSTÉMY – TYPY BIOTOPOV A SKUPINY TYPOV BIOTOPOV UVEDENÉ V ČLÁNKU 4 ODS. 1 A 4

Zoznam uvedený ďalej zahŕňa všetky typy suchozemských, pobrežných a sladkovodných biotopov uvedených v prílohe I k smernici 92/43/EHS, ako sa uvádzajú v článku 4 ods. 1 a 4, ako aj šesť skupín týchto typov biotopov, a to 1. mokrade (pobrežné a vnútrozemské); 2. trávnaté porasty a iné pastevné biotopy; 3. riečne, jazerné, aluviálne a príbrežné biotopy; 4. lesy; 5. stepné, vresové a krovinné biotopy a 6. skalnaté a dunové biotopy.

1. SKUPINA 1: Mokrade (pobrežné a vnútrozemské)

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Pobrežné a slaniskové biotopy	
1130	Ústia riek
1140	Bažiny a piesčiny nepokryté morskou vodou pri nízkom prílive
1150	Pobrežné lagúny
1310	Porasty slanorožca (<i>Salicornia</i> spp.) a ďalších jednoročných rastlín kolonizujúcich bahno a piesok
1320	Trávnaté porasty druhov rodu <i>Spartina</i> (<i>Spartinion maritimae</i>)
1330	Atlantické slané lúky (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>)
1340	Vnútrozemské slané lúky
1410	Stredozemné slané lúky (<i>Juncetalia maritimi</i>)
1420	Stredozemné a termoatlantické halofilné kroviny (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
1530	Panónske slané stepi a slaniská
1650	Boreálne baltské úzke zátoky
Vlhké vresoviská a lúky na rašeliniskách	
4010	Severoatlantické vlhké vresoviská s <i>Erica tetralix</i>
4020	Atlantické vlhké vresoviská mierneho pásma s <i>Erica ciliaris</i> a <i>Erica tetralix</i>
6460	Lúky na rašeliniskách Troodosu
Bažiny, rašeliniská a močiare	
7110	Aktívne zvýšené rašeliniská
7120	Degradované zvýšené rašeliniská (stále schopné prirodzenej regenerácie)
7130	Kobercové rašeliniská
7140	Prechodné bažiny a trasoviská
7150	Prehĺbeniny na rašelinových substrátoch (<i>Rhynchosporion</i>)
7160	Fínsko-škandinávске prameniská a prameniskové slatiny
7210	Vápenaté močiare s <i>Cladium mariscus</i> a <i>Carex davalliana</i>
7220	Skamenené pukliny s tufovými útvarmi (<i>Cratoneurion</i>)
7230	Alkalické močiare
7240	Alpské prvotné útvary <i>Caricion bicoloris-atrofuscuscae</i>
7310	Rašeliniská aapa
7320	Palsovú rašeliniská
Vlhké lesy	
9080	Fínsko-škandinávске listnaté močiarné lesy
91D0	Rašelinové lesy

2. SKUPINA 2: Trávne porasty a iné pastevné biotopy

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Pobrežné a dunové biotopy	
1630	Boreálne baltské pobrežné lúky
21A0	Machéry (machairs)
Vresové a krovinové biotopy	
4030	Európske suché vresoviská
4040	Suché atlantické pobrežné vresoviská s <i>Erica vagans</i>
4090	Endemické stredozemné vresoviská s hlodášovým kríkom
5130	Porasty <i>Juniperus communis</i> na vápenatých vresoviskách alebo lúkach
8240	Vápencové chodníky
Trávne porasty	
6110	Krasové vápencové lúky (<i>Alyso-Sedion albi</i>)
6120	Suché pieskové vápencové lúky
6130	Kalaminárske lúky s <i>Violetalia calaminariae</i>
6140	Kremičité pyrenejské lúky s <i>Festuca eskia</i>
6150	Kremičité alpské a boreálne lúky
6160	Kremičité iberské lúky <i>Festuca indigesta</i>
6170	Alpské a subalpské vápencové lúky
6180	Makaronézske horské lúky
6190	Panónske skalné lúky (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)
6210	Na vápenatých substrátoch (<i>Festuco Brometalia</i>)

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
6220	Pseudostep s trávami a ročnými porastmi (<i>Thero-Brachypodietea</i>)
6230	Lúky bohaté na druhy <i>Nardus</i> na kremičitých substrátoch v horských oblastiach (a podhorské oblasti v kontinentálnej Európe)
6240	Subpanónske stepné lúky
6250	Panónske stepné lúky na spraši
6260	Panónske stepi na pieskoch
6270	Fínsko-škandinávске nížinné druhovo bohaté suché až stredne vlhké lúky
6280	Severské alvary a ploché skaly z prekambrického vápenca
62A0	Východné substredozemné suchomilné lúky (<i>Scorzoneratalia villosae</i>)
62B0	Cyperské serpentínofilné lúky
62C0	Pontosarmatské stepi
62D0	Oro-moézske acidofilné lúky
6410	Lúky s porastom molinia na kriede alebo hline (<i>Molinion caeruleae</i>)
6420	Stredozemné lúky s vysokým bylinným a rákosovým porastom (<i>Molinio-Holoschoenion</i>)
6510	Nížinné senové lúky (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)
6520	Horské senové lúky
Tuholisté spásané lesy (dehesy) a lúky s drevinami	
6310	Tuholisté spásané lesy (dehesy) so vždyzelenými dubmi (<i>Quercus</i> spp.)
6530	Fínsko-škandinávске lúky s drevinami
9070	Fínsko-škandinávске pasienky porastené drevinami

3. SKUPINA 3: Riečne, jazerné, aluviálne a príbrežné biotopy

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Rieky a jazerá	
3110	Oligotrofné vody obsahujúce veľmi malé množstvo minerálov pieskových rovín (<i>Littorelletalia uniflorarum</i>)
3120	Oligotrofné vody obsahujúce veľmi malé množstvo minerálov západných stredozemných pieskových rovín s <i>Isoetes</i> spp.
3130	Oligotrofné až mezotrofné stojaté vody s vegetáciou typu <i>Littorelletea uniflorae</i> a/alebo <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>
3140	Tvrde oligomezotrofné vody s bentickou vegetáciou formácie <i>Chara</i> spp.
3150	Prírodné eutrofické jazerá s vegetáciou typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharition</i>
3160	Prírodné dystrofické jazerá a rybníky
3170	Stredozemné dočasné rybníky
3180	Turlofy (turloughs)
3190	Jazerá sadrovcových krasov
31A0	Transylvánske porasty lekna v horúcich prameňoch
3210	Fínsko-škandinávске prirodzené rieky
3220	Alpské rieky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov
3230	Alpské rieky a ich drevnatá vegetácia s <i>Myricaria germanica</i>
3240	Alpské rieky a ich drevnatá vegetácia so <i>Salix elaeagnos</i>
3250	Stredozemné rieky s kontinuálnym prietokom s <i>Glaucium flavum</i>

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
3260	Plávajúca vegetácia typu <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i> rovinných a podhorských riek
3270	Bahnité riečne brehy s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p. p. a <i>Bidention</i> p. p.
3280	Stredozemné rieky s kontinuálnym prietokom s <i>Paspalo-Agrostidion</i> a visiace opony <i>Salix</i> a <i>Populus alba</i>
3290	Stredozemné rieky s diskontinuálnym prietokom (<i>Paspalo-Agrostidion</i>)
32A0	Tufové kaskády krasových riek v Dinárskom pohorí
Aluviálne lúky	
6430	Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá nížin a horského až alpského stupňa
6440	Lúky podliehajúce záplavám s <i>Cnidion dubii</i>
6450	Severné boreálne aluviálne lúky
6540	Substredozemné lúky s <i>Molinio-Hordeion secalini</i>
Aluviálne/Príbrežné lesy	
9160	Subatlantické a stredoeurópske dubové alebo dubovo-hrabové lesy <i>Carpinion betuli</i>
91E0	Zvyškové naplaveninové lesy <i>Alnus glutinosa</i> a <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)
91F0	Zmiešané dubovo-brestovo-jaseňové lesy pri veľkých riekach (<i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> a <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> alebo <i>Fraxinus angustifolia</i> , <i>Ulmion minoris</i>)
92A0	Plošiny <i>Salix alba</i> a <i>Populus alba</i>
92B0	Pobrežné porasty pozdĺž riek s diskontinuálnym tokom v stredozemnej oblasti s <i>Rhododendron ponticum</i> , <i>Salix</i> a inými

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
92C0	Lesy platanu orientálneho (<i>Platanion orientalis</i>)
92D0	Teplé stredozemné pobrežné plošiny (<i>Nerio-Tamariceteae</i>) a juhozápadné pobrežné plošiny na Iberskom polostrove (<i>Securinegion tinctoriae</i>)
9370	Palmové háje <i>Phoenix</i>

4. SKUPINA 4: Lesy

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Boreálne lesy	
9010	Západná tajga
9020	Fínsko-škandinávске hemiboreálne prirodzené staré listnaté lesy (dub <i>Quercus</i> spp., lipa <i>Tilia</i> spp., javor <i>Acer</i> spp., jaseň <i>Fraxinus</i> spp. alebo brest <i>Ulmus</i> spp.) bohaté na epifyty
9030	Prirodzené lesy v štádiu primárnej sukcesie na vyzdvihnutom morském pobreží
9040	Severské subalpské/subarktické lesy s brezou <i>Betula pubescens</i> ssp. <i>czerepanovii</i>
9050	Fínsko-škandinávске lesy s bohatou bylinnou vegetáciou a smrekom obyčajným (<i>Picea abies</i>)
9060	Ihličnaté lesy na glaciofluviálnych morénových valoch alebo s nimi spojené
Lesy mierneho pásma	
9110	Bukové lesy <i>Luzulo-Fagetum</i>
9120	Atlantické acidofilné bukové lesy v krovinnom podraсте s cezminou (<i>Ilex</i>) a niekedy tiež s tisom (<i>Taxus</i>) (<i>Quercion robori-petraeae</i> alebo <i>Ilici-Fagenion</i>)
9130	Bukové lesy <i>Asperulo-Fagetum</i>

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
9140	Stredoeurópske subalpské bukové lesy s javorom (<i>Acer</i> spp.) a štiavcom áronolistým (<i>Rumex arifolius</i>)
9150	Stredoeurópske bukové lesy na vápenatom podklade (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)
9170	Dubovo-hrabové lesy <i>Galio-Carpinetum</i>
9180	Zalesnené rokliny <i>Tilio-Acerion</i>
9190	Staré acidofilné dubové lesy s <i>Quercus robur</i> na pieskových rovinách
91A0	Staré dubové lesy s <i>Ilex</i> a <i>Blechnum</i> na Britských ostrovoch
91B0	Lesy <i>Fraxinus angustifolia</i>
91G0	Panónske dubovo-hrabové lesy (<i>Quercus petraea</i> a <i>Carpinus betulus</i>)
91H0	Panónske dubové lesy s dubom plstnatým (<i>Quercus pubescens</i>)
91I0	Eurosibírske stepné dubové lesy (<i>Quercus</i> spp.)
91J0	Tisové lesy s tisom obyčajným (<i>Taxus baccata</i>) na Britských ostrovoch
91K0	Ilýrske lesy s bukom lesným (<i>Aremonio-Fagion</i>)
91L0	Ilýrske dubovo-hrabové lesy (<i>Erythronio-Carpinion</i>)
91M0	Panónsko-balkánske lesy s dubom cerovým a dubom zimným
91P0	Jedľový les Svätého križa (<i>Abietum polonicum</i>)
91Q0	Západokarpatské vápnomilné lesy borovice lesnej
91R0	Borovicové lesy Dinárskych dolomitov (<i>Genisto januensis-Pinetum</i>)
91S0	Západopontské bukové lesy
91T0	Stredoeurópske lišajníkovo-borovicové lesy
91U0	Borovicový les sarmatskej stepi
91V0	Dácke bukové lesy (<i>Symphyto-Fagion</i>)

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
91W0	Moézske bukové lesy
91X0	Dobrogejské bukové lesy
91Y0	Dácke dubovo-hrabové lesy
91Z0	Moézske lesy s lipou striebristou
91AA	Východné lesy s dubom bielym
91BA	Moézske lesy s <i>Abies alba</i>
91CA	Borovicové lesy balkánsko-rodopskej oblasti
Stredozemné a makaronézske lesy	
9210	Apeninské bukové lesy s <i>Taxus</i> a <i>Ilex</i>
9220	Apeninské bukové lesy s <i>Abies alba</i> a bukové lesy s <i>Abies nebrodensis</i>
9230	Galícijsko-portugalské dubové lesy s <i>Quercus robur</i> a <i>Quercus pyrenaica</i>
9240	Lesy <i>Quercus faginea</i> a <i>Quercus canariensis</i> (Iberský polostrov)
9250	Lesy <i>Quercus trojana</i> (Taliansko a Grécko)
9260	Gaštanové lesy
9270	Helénske bukové lesy s <i>Abies borisii-regis</i>
9280	Lesy <i>Quercus frainetto</i>
9290	Cyprusové lesy (<i>Acero-Cupresion</i>)
9310	Lesy <i>Quercus brachyphylla</i> na Kréte
9320	Lesy <i>Olea</i> a <i>Ceratonia</i>
9330	Lesy <i>Quercus suber</i>

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
9340	Lesy <i>Quercus ilex</i> a <i>Quercus rotundifolia</i>
9350	Lesy <i>Quercus macrolepis</i>
9360	Makaronézske vavrínové lesy (<i>Laurus</i> , <i>Ocotea</i>)
9380	Lesy <i>Ilex aquifolium</i>
9390	Kroviny a nízka lesná vegetácia s <i>Quercus alnifolia</i>
93A0	Lesy s <i>Quercus infectoria</i> (<i>Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae</i>)
Horské ihličnaté lesy	
9410	Acidofilné lesy (<i>Vaccinio-Piceetea</i>) s <i>Picea</i> na horských a alpínskych úrovniach (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)
9420	Alpské lesy so smrekovcom a/alebo <i>Pinus cembra</i>
9430	Lesy <i>Pinus uncinata</i>
9510	Apeninské lesy <i>Abies alba</i> a <i>Picea excelsa</i>
9520	Lesy <i>Abies pinsapo</i>
9530	Borovicové lesy s endemickým výskytom borovice čiernej v stredozemnej oblasti
9540	Borovicové lesy s endemickým výskytom mesogeánskej borovice v stredozemnej oblasti
9550	Kanárske endemické borovicové lesy
9560	Endemické lesy stredozemnej oblasti s <i>Juniperus</i> spp.
9570	Lesy <i>Tetraclinis articulata</i>
9580	Lesy <i>Taxus baccata</i>
9590	Lesy s <i>Cedrus brevifolia</i> (<i>Cedrosetum brevifoliae</i>)
95A0	Borovicové lesy v stredozemnej oblasti

5. SKUPINA 5: Stepné, vresové a krovinové biotopy

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Slané a sadrovcové stepi	
1430	Iberská halonitrofilná kosodrevina (<i>Pegano-Salsoletea</i>)
1510	Stredozemné slané stepi (<i>Limonietalia</i>)
1520	Iberské sadrovcové stepi (<i>Gypsophiletalia</i>)
Vresoviská a krovinový mierneho pásma	
4050	Endemické makaronézske vresoviská
4060	Alpské a subalpské (boreálne) vresoviská
4070	Kosodrevina s <i>Pinus mugo</i> a <i>Rhododendron hirsutum</i> (<i>Mugo-Rhododenretum hirsuti</i>)
4080	Subarktická vrbová kosodrevina <i>Salix</i> spp.
40A0	Subkontinentálne peripanónske krovinový
40B0	Húštiny vavrínu bobkového (<i>Laurus nobilis</i>)
40C0	Pontosarmatské listnaté húštiny
Sklerofylná kosodrevina (matorral)	
5110	Stabilné porasty <i>Buxus sempervirens</i> na vápenatých skalných svahoch (<i>Berberidion</i> p. p.)
5120	Horské porasty <i>Cytisus purgans</i>
5140	Porasty <i>Cistus palhinhae</i> na morských mokrých vresoviskách
5210	Matorral s <i>Juniperus</i> spp.
5220	Matorral so <i>Zyziphus</i>
5230	Matorral s <i>Laurus nobilis</i>
5310	Vavrínové krovinový

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
5320	Nízke porasty pryšca v blízkosti útesov
5330	Teplé stredoziemné a predpúštné kroviny
5410	<i>Astragalo-Plantaginetum subulatae phryganas</i>
5420	<i>Sarcopoterium spinosum phryganas</i>
5430	Krétske porasty (<i>Euphorbieto-Verbascion</i>)

6. SKUPINA 6: Skalnaté a dunové biotopy

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Morské útesy, pláže a ostrovčeky	
1210	Jednoročná vegetácia na naplavených líniah
1220	Viacročná vegetácia na kamenných brehoch
1230	Vegetáciou porastenéorské útesy atlantického a baltského pobrežia
1240	Vegetáciou porastenéorské útesy stredoziemného pobrežia s endemickými druhmi rodu limonka (<i>Limonium</i> spp.)
1250	Vegetáciou porastenéorské útesy makaronézskeho pobrežia s endemickou flórou
1610	Baltské morénové ostrovy s vegetáciou piesočnatých, kamenitých a štrkových pláží a so sublitorálnou vegetáciou
1620	Boreálne baltské ostrovčeky a malé ostrovy
1640	Boreálne baltské piesočnaté pláže s trvácou vegetáciou
Pobrežné a kontinentálne duny	
2110	Embryonálne pohyblivé duny

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
2120	Pohyblivé duny pozdĺž pobrežnej čiary s <i>Ammophila arenaria</i> („biele duny“)
2130	Pevné duny s bylinnou vegetáciou („sivé duny“)
2140	Odvápnené pevné duny s <i>Empetrum nigrum</i>
2150	Eu-atlantické odvápnené pevné duny (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
2160	Duny s <i>Hippophaë rhamnoides</i>
2170	Duny so <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)
2180	Zalesnené duny atlantickej, vnútrozemskej a boreálnej oblasti
2190	Vlhké dunové previsy
2210	<i>Crucianellion maritimae</i> , pevné pieskové duny
2220	Duny s <i>Euphorbia terracina</i>
2230	Duny s trávnatým porastom <i>Malcolmietalia</i>
2240	Duny s trávnatým porastom <i>Brachypodietalia</i> s jednoročnými rastlinami
2250	Pobrežné duny s porastmi borievky (<i>Juniperus</i> spp.)
2260	Duny so skleorofylnou kosodrevinou (<i>Cisto-Lavenduletalia</i>)
2270	Zalesnené duny s <i>Pinus pinea</i> a/alebo <i>Pinus pinaster</i>
2310	Suché pieskové vresoviská s <i>Calluna</i> a <i>Genista</i>
2320	Suché pieskové vresoviská s <i>Calluna</i> a <i>Empetrum nigrum</i>
2330	Otvorené lúky kontinentálnych dún s <i>Corynephorus</i> a <i>Agrostis</i>
2340	Kontinentálne panónske duny
91N0	Panónske vnútrozemské húštiny borievky a topoľa bieleho na piesočných dunách (<i>Junipero-Populetum albae</i>)
Skalnaté biotopy	
8110	Kremičité sutiny horského stupňa po hranicu snehu (<i>Androsacetalia alpinae</i> a <i>Galeopsietalia ladani</i>)

Kód typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS	Názov typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
8120	Vápenaté sutiny od horského po alpský stupeň (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)
8130	Západostredozemné a alpské termofilné sutiny
8140	Východostredozemné sutiny
8150	Stredoeurópske kremičité sutiny
8160	Stredoeurópske vápencové sutiny
8210	Vápencové skalnaté svahy s chazmofytickou vegetáciou
8220	Kremičité skalnaté svahy s chazmofytickou vegetáciou
8230	Prvotná vegetácia na povrchoch skál (<i>Sedo-Scleranthion</i> alebo <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>)
8310	Jaskyne neprístupné verejnosti
8320	Polia lávy a prírodné prehĺbeniny
8340	Permanentné ľadovce

PRÍLOHA II

MORSKÉ EKOSYSTÉMY – TYPY BIOTOPOV A SKUPINY TYPOV BIOTOPOV UVEDENÉ V ČLÁNKU 5 ODS. 1 A 2

Zoznam uvedený ďalej zahŕňa typy morských biotopov uvedené v článku 5 ods. 1 a 2, ako aj sedem skupín týchto typov biotopov, a to 1. dná zarastené morskou trávou; 2. makroriasové lesy; 3. dná osídlené mäkkými; 4. maerlové dná; 5. kolónie hubiek, koralov a koralogénne dná, 6. prieduchy a priesaky a 7. mäkké sedimenty (nie hlbšie ako 1 000 metrov hĺbky). Uvádza sa aj vzťah k typom biotopov uvedeným v prílohe I k smernici 92/43/EHS.

Klasifikácia používaných typov morských biotopov rozlíšených podľa morských biogeografických regiónov sa riadi podľa Európskeho informačného systému o prírode (EUNIS) v znení revízie typológie morských biotopov, ktorú uskutočnila agentúra EEA v roku 2022. Informácie o súvisiacich biotopoch uvedených v prílohe I k smernici 92/43/EHS vychádzajú z porovnávacieho dokumentu, ktorý agentúra EEA uverejnila v roku 2021¹.

¹ Klasifikácia morských biotopov EUNIS 2022. Európska environmentálna agentúra
<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/eunis-habitat-classification-1>.

1. Skupina 1: Dná zarastené morskou trávou

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MA522	Dná zarastené morskou trávou na atlantickom litorálnom piesku	1140; 1160
MA623	Dná zarastené morskou trávou na atlantickom litorálnom bahne	1140; 1160
MB522	Dná zarastené morskou trávou na atlantickom infralitorálnom piesku	1110; 1150; 1160
Baltské more		
MA332	Baltský hydrolitorálny hrubý sediment charakterizovaný ponorenou vegetáciou	1130; 1160; 1610; 1620
MA432	Baltský hydrolitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný ponorenou vegetáciou	1130; 1140; 1160; 1610
MA532	Baltský hydrolitorálny piesok charakterizovaný ponorenými zakorenenými rastlinami	1130; 1140; 1160; 1610
MA632	Baltské hydrolitorálne bahno s prevládajúcimi ponorenými zakorenenými rastlinami	1130; 1140; 1160; 1650
MB332	Baltský infralitorálny hrubý sediment charakterizovaný ponorenými zakorenenými rastlinami	1110; 1160
MB432	Baltský infralitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný ponorenými zakorenenými rastlinami	1110; 1160; 1650
MB532	Baltský infralitorálny piesok charakterizovaný ponorenými zakorenenými rastlinami	1110; 1130; 1150; 1160
MB632	Baltský infralitorálny bahenný sediment charakterizovaný ponorenými zakorenenými rastlinami	1130; 1150; 1160; 1650

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Čierne more		
MB546	Morská tráva a porasty rizomatických rias v infralitorálnych bahnových pieskoch Čierneho mora ovplyvnených sladkou vodou	1110; 1130; 1160
MB547	Porasty morskej trávy v Čiernom mori na mierne exponovaných vrchných infralitorálnych čistých pieskoch	1110; 1160
MB548	Porasty morskej trávy v Čiernom mori na spodných infralitorálnych pieskoch	1110; 1160
Stredozemné more		
MB252	Biocenóza morskej trávy <i>Posidonia oceanica</i>	1120
MB2521	Ekomorfóza pásových porastov morskej trávy <i>Posidonia oceanica</i>	1120; 1130; 1160
MB2522	Ekomorfóza „bariérových“ porastov morskej trávy <i>Posidonia oceanica</i>	1120; 1130; 1160
MB2523	Fácie odumretých „spleť“ morskej trávy <i>Posidonia oceanica</i> bez veľkého podielu epifytickej flóry	1120; 1130; 1160
MB2524	Skupina s riasou <i>Caulerpa prolifera</i> na dnách zarastených morskou trávou <i>Posidonia</i>	1120; 1130; 1160
MB5521	Skupina s morskou trávou <i>Cymodocea nodosa</i> na čistom jemnom piesku	1110; 1130; 1160
MB5534	Skupina s morskou trávou <i>Cymodocea nodosa</i> na povrchových bahenných pieskoch v chránených vodách	1110; 1130; 1160
MB5535	Skupina s morskou trávou <i>Zostera noltei</i> na povrchových bahenných pieskoch v chránených vodách	1110; 1130; 1160
MB5541	Skupina s rastlinou <i>Ruppia cirrhosa</i> a/alebo <i>Ruppia maritima</i> na piesku	1110; 1130; 1160
MB5544	Skupina s morskou trávou <i>Zostera noltei</i> v euryhalínnom a eurytermálnom prostredí na piesku	1110; 1130; 1160
MB5545	Skupina s morskou trávou <i>Zostera marina</i> v euryhalínnom a eurytermálnom prostredí	1110; 1130; 1160

2. Skupina 2: Makroriasové lesy

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MA123	Spoločenstvá morských rias na litorálnych skalách Atlantiku s plnou salinitou	1160; 1170; 1130
MA125	Fukoidy na litorálnych skalách Atlantiku s variabilnou salinitou	1170; 1130
MB121	Spoločenstvá kelpu a morských rias na infralitorálnych skalách Atlantiku	1170; 1160
MB123	Spoločenstvá kelpu a morských rias na infralitorálnych skalách Atlantiku zasiahnutých alebo narušených sedimentom	1170; 1160
MB124	Spoločenstvá kelpu na infralitorálnych skalách Atlantiku s variabilnou salinitou	1170; 1130; 1160
MB321	Spoločenstvá kelpu a morských rias na infralitorálnom hrubom sedimente Atlantiku	1160
MB521	Spoločenstvá kelpu a morských rias na infralitorálnom piesku Atlantiku	1160
MB621	Vegetačné spoločenstvá na infralitorálnom bahne Atlantiku	1160
Baltské more		
MA131	Baltské hydrolitorálne skaly a balvany charakterizované viacročnými riasami	1160; 1170; 1130; 1610; 1620
MB131	Viacročné riasy na baltských infralitorálnych skalách a balvanoch	1170; 1160
MB232	Baltské infralitorálne dno charakterizované štrkom zo schránok živočíchov	1160; 1110
MB333	Baltský infralitorálny hrubý sediment charakterizovaný viacročnými riasami	1110; 1160
MB433	Baltský infralitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný viacročnými riasami	1110; 1130; 1160; 1170

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Čierne more		
MB144	Nechránené vrchné infralitorálne skaly Čierneho mora s prevahou lastúrnikov z čeľade <i>Mytilidae</i> a s hnedými riasami radu <i>Fucales</i>	1170; 1160
MB149	Mierne chránené vrchné infralitorálne skaly Čierneho mora s prevahou lastúrnikov z čeľade <i>Mytilidae</i> a s hnedými riasami radu <i>Fucales</i>	1170; 1160
MB14A	Hnedé riasy radu <i>Fucales</i> a iné riasy na chránených vrchných infralitorálnych skalách Čierneho mora s dobrým prístupom svetla	1170; 1160
Stredozemné more		
MA1548	Skupina s <i>Fucus virsoides</i>	1160; 1170
MB1512	Skupina s <i>Cystoseira tamariscifolia</i> a <i>Saccorhiza polyschides</i>	1170; 1160
MB1513	Skupina s <i>Cystoseira amentacea</i> (var. <i>amentacea</i> , var. <i>stricta</i> , var. <i>spicata</i>)	1170; 1160
MB151F	Skupina s <i>Cystoseira brachycarpa</i>	1170; 1160
MB151G	Skupina s <i>Cystoseira crinita</i>	1170; 1160
MB151H	Skupina s <i>Cystoseira crinitophylla</i>	1170; 1160
MB151J	Skupina s <i>Cystoseira sauvageauana</i>	1170; 1160
MB151K	Skupina s <i>Cystoseira spinosa</i>	1170; 1160
MB151L	Skupina so <i>Sargassum vulgare</i>	1170; 1160
MB151M	Skupina s <i>Dictyopteris polypodioides</i>	1170; 1160
MB151W	Skupina s <i>Cystoseira compressa</i>	1170; 1160
MB1524	Skupina s <i>Cystoseira barbata</i>	1170; 1160
MC1511	Skupina s <i>Cystoseira zosteroides</i>	1170; 1160

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MC1512	Skupina s <i>Cystoseira usneoides</i>	1170; 1160
MC1513	Skupina s <i>Cystoseira dubia</i>	1170; 1160
MC1514	Skupina s <i>Cystoseira corniculata</i>	1170; 1160
MC1515	Skupina so <i>Sargassum</i> spp.	1170; 1160
MC1518	Skupina s <i>Laminaria ochroleuca</i>	1170; 1160
MC3517	Skupina s <i>Laminaria rodriguezii</i> na detritických dnách	1160.

3. Skupina 3: Dná s výskytom mäkkýšov, kôrovcov a ostnatokožcov

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MA122	Spoločenstvá <i>Mytilus edulis</i> a/alebo fúzonôžok na litorálnych skalách Atlantiku vystavených vlnám	1160; 1170
MA124	Spoločenstvá slávkov a/alebo fúzonôžok s morskými riasami na litorálnych skalách Atlantiku	1160; 1170
MA227	Útesy s lastúrnikmi v litorálnej zóne Atlantiku	1170; 1140
MB222	Útesy s lastúrnikmi v infralitorálnej zóne Atlantiku	1170; 1130; 1160
MC223	Útesy s lastúrnikmi v cirkalitorálnej zóne Atlantiku	1170.
Baltské more		
MB231	Baltské infralitorálne dná, v ktorých prevládajú epibentické lastúrniky	1170; 1160
MC231	Baltské cirkalitorálne dná, v ktorých prevládajú epibentické lastúrniky	1170; 1160; 1110
MD231	Baltské príbrežné cirkalitorálne biogénne dná charakterizované epibentickými lastúrnikmi	1170

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MD232	Baltské príbrežné cirkalitorálne dná so štrkom zo schránok živočíchov charakterizované lastúrnikmi	1170
MD431	Baltské príbrežné cirkalitorálne zmiešané dná charakterizované makroskopickými epibentickými biotickými štruktúrami	
MD531	Baltský príbrežný cirkalitorálny piesok charakterizovaný makroskopickými epibentickými biotickými štruktúrami	
MD631	Baltské príbrežné cirkalitorálne bahno charakterizované epibentickými lastúrnikmi	
Čierne more		
MB141	Spodné infralitorálne skaly Čierneho mora s prevládajúcimi bezstavovcami	1170.
MB143	Nechránené vrchné infralitorálne skaly Čierneho mora s prevahou lastúrnikov z čeľade <i>Mytilidae</i> a s listnatými riasami (bez hnedých rias radu <i>Fucales</i>)	1170; 1160
MB148	Mierne chránené infralitorálne skaly Čierneho mora s prevahou lastúrnikov z čeľade <i>Mytilidae</i> a s listnatými riasami (inými ako hnedé riasy radu <i>Fucales</i>)	1170; 1160
MB242	Dná so slávkami v infralitorálnej zóne Čierneho mora	1170; 1130; 1160
MB243	Ustricové útesy na spodných infralitorálnych skalách Čierneho mora	1170
MB642	Infralitorálne terigénne bahná Čierneho mora	1160
MC141	Cirkalitorálne skaly Čierneho mora s prevládajúcimi bezstavovcami	1170
MC241	Dná so slávkami na cirkalitorálnych terigénnych bahniach Čierneho mora	1170.
MC645	Spodné cirkalitorálne bahno Čierneho mora	
Stredozemné more		
MA1544	Fácie s <i>Mytilus galloprovincialis</i> vo vodách obohatených o organickú hmotu	1160; 1170
MB1514	Fácie s <i>Mytilus galloprovincialis</i>	1170; 1160
	Stredomorské infralitorálne ustricové lôžka	
	Stredomorské cirkalitorálne ustricové lôžka	

4. Skupina 4: Maerlové dná

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MB322	Maerlové dná na infralitorálnom hrubom sedimente Atlantiku	1110; 1160
MB421	Maerlové dná na infralitorálnom zmiešanom sedimente Atlantiku	1110; 1160
MB622	Maerlové dná na infralitorálnom bahennom sedimente Atlantiku	1110; 1160
Stredozemné more		
MB3511	Skupina s rodolitmi v hrubých pieskoch a jemných štrkoch zmiešaných vlnami	1110; 1160
MB3521	Skupina s rodolitmi v hrubých pieskoch a jemných štrkoch pod vplyvom spodných prúdov	1110; 1160
MB3522	Skupina s maerlom (= skupina s <i>Lithothamnion corallioides</i> a <i>Phymatolithon calcareum</i>) na stredomorských hrubých pieskoch a štrku	1110; 1160
MC3521	Skupina s rodolitmi na pobrežných detritických dnách	1110
MC3523	Skupina s maerlom (<i>Lithothamnion corallioides</i> a <i>Phymatolithon calcareum</i>) na pobrežných dendritických dnách	1110

5. Skupina 5: Kolónie hubiek, koralov a koralogénne dná

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MC121	Spoločenstvá živočíšnych organizmov na cirkalitorálnych skalách Atlantiku	1170
MC124	Spoločenstvá živočíchov na cirkalitorálnych skalách Atlantiku s variabilnou salinitou	1170; 1130

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MC126	Spoločenstvá cirkalitorálnych jaskýň a previsov Atlantiku	8330; 1170
MC222	Studenovodné koralové útesy v cirkalitorálnej zóne Atlantiku	1170
MD121	Spoločenstvá hubiek na príbrežných cirkalitorálnych skalách Atlantiku	1170
MD221	Studenovodné koralové útesy v príbrežnej cirkalitorálnej zóne Atlantiku	1170
ME122	Spoločenstvá hubiek na vrchných batyálnych skalách Atlantiku	1170
ME123	Zmiešané studenovodné koralové spoločenstvá na vrchných batyálnych skalách Atlantiku	1170
ME221	Vrchný batyálny studenovodný koralový útes Atlantiku	1170
ME322	Zmiešané studenovodné koralové spoločenstvo na vrchnom batyálnom hrubom sedimente Atlantiku	
ME324	Zhluk hubiek na vrchnom batyálnom hrubom sedimente Atlantiku	
ME422	Zhluk hubiek na vrchnom batyálnom zmiešanom sedimente Atlantiku	
ME623	Zhluk hubiek na vrchnom batyálnom bahne Atlantiku	
ME624	Vztýčené koralové pole na vrchnom batyálnom bahne Atlantiku	
MF121	Zmiešané studenovodné koralové spoločenstvo na spodných batyálnych skalách Atlantiku	1170
MF221	Spodný batyálny studenovodný koralový útes Atlantiku	1170
MF321	Zmiešané studenovodné koralové spoločenstvo na spodnom batyálnom hrubom sedimente Atlantiku	
MF622	Zhluk hubiek na spodnom batyálnom bahne Atlantiku	
MF623	Vztýčené koralové pole na spodnom batyálnom bahne Atlantiku	

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Baltské more		
MB138	Baltské infralitorálne skaly a balvany charakterizované epibentickými hubkami	1170; 1160
MB43A	Baltský infralitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný epibentickými hubkami (<i>Porifera</i>)	1160; 1170
MC133	Baltské cirkalitorálne skaly a balvany charakterizované epibentickými pŕhlivcami	1170; 1160
MC136	Baltské cirkalitorálne skaly a balvany charakterizované epibentickými hubkami	1170; 1160
MC433	Baltský cirkalitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný epibentickými pŕhlivcami	1160; 1170
MC436	Baltský cirkalitorálny zmiešaný sediment charakterizovaný epibentickými hubkami	1160.
Čierne more		
MD24	Príbrežné cirkalitorálne biogénne biotopy Čierneho mora	1170
ME14	Vrchné batyálne skaly Čierneho mora	1170
ME24	Vrchný batyálny biogénny biotop Čierneho mora	1170
MF14	Spodné batyálne skaly Čierneho mora	1170
Stredozemné more		
MB151E	Fácie s <i>Cladocora caespitosa</i>	1170; 1160
MB151Q	Fácie s <i>Astroides calycularis</i>	1170; 1160
MB151 α	Fácie a skupina koralogénnej biocenózy (v enkláve)	1170; 1160
MC1519	Fácie s <i>Eunicella cavolini</i>	1170; 1160

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MC151A	Fácie s <i>Eunicella singularis</i>	1170; 1160
MC151B	Fácie s <i>Paramuricea clavata</i>	1170; 1160
MC151E	Fácie s <i>Leptogorgia sarmentosa</i>	1170; 1160
MC151F	Fácie s <i>Anthipatella subpinnata</i> a riedkymi červenými riasami	1170; 1160
MC151G	Fácie s mohutnými hubkami a riedkymi červenými riasami	1170; 1160
MC1522	Fácie s <i>Corallium rubrum</i>	8330; 1170
MC1523	Fácie s <i>Leptopsammia pruvoti</i>	8330; 1170
MC251	Koralogénne platformy	1170
MC6514	Fácie lepkavých bahien s <i>Alcyonium palmatum</i> a <i>Parastichopus regalis</i> na cirkalitorálnom bahne	1160
MD151	Biocenóza stredomorských skál na okraji šelfu	1170
MD25	Príbrežné cirkalitorálne biogénne biotopy Stredozemného mora	1170
MD6512	Fácie lepkavých bahien s <i>Alcyonium palmatum</i> a <i>Parastichopus regalis</i> na spodnom cirkalitorálnom bahne	
ME1511	Stredomorské vrchné batyálne útesy koralu <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME1512	Stredomorské vrchné batyálne útesy koralu <i>Madrepora oculata</i>	1170
ME1513	Stredomorské vrchné batyálne útesy koralov <i>Madrepora oculata</i> a <i>Lophelia pertusa</i>	1170
ME6514	Stredomorské vrchné batyálne fácie s <i>Pheronema carpenteri</i>	
MF1511	Stredomorské spodné batyálne útesy koralu <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF1512	Stredomorské spodné batyálne útesy koralu <i>Madrepora oculata</i>	1170

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MF1513	Stredomorské spodné batyálne útesy koralov <i>Madrepora oculata</i> a <i>Lophelia pertusa</i>	1170
MF6511	Stredomorské spodné batyálne fácie piesočnatých bahien s <i>Thenea muricata</i>	
MF6513	Stredomorské spodné batyálne fácie kompaktných bahien s <i>Isidella elongata</i>	

6. Skupina 6: Prieduchy a priesaky

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MB128	Prieduchy a priesaky v infralitorálnych skalách Atlantiku	1170; 1160; 1180
MB627	Prieduchy a priesaky v infralitorálnom bahne Atlantiku	1130; 1160
MC127	Prieduchy a priesaky v cirkalitorálnych skalách Atlantiku	1170; 1180
MC622	Prieduchy a priesaky v cirkalitorálnom bahne Atlantiku	1160
MD122	Prieduchy a priesaky na príbrežných cirkalitorálnych skalách Atlantiku	1170
MD622	Prieduchy a priesaky v príbrežnom cirkalitorálnom bahne Atlantiku	

7. Skupina 7: Mäkké sedimenty (nie hlbšie ako 1 000 metrov hĺbky)

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
Atlantik		
MA32	Litorálny hrubý sediment Atlantiku	1130; 1160
MA42	Litorálny zmiešaný sediment Atlantiku	1130; 1140; 1160
MA52	Litorálny piesok Atlantiku	1130; 1140; 1160
MA62	Litorálne bahno Atlantiku	1130; 1140; 1160
MB32	Infralitorálny hrubý sediment Atlantiku	1110; 1130; 1160
MB42	Infralitorálny zmiešaný sediment Atlantiku	1110; 1130; 1150; 1160
MB52	Infralitorálny piesok Atlantiku	1110; 1130; 1150; 1160
MB62	Infralitorálne bahno Atlantiku	1110; 1130; 1160
MC32	Cirkalitorálny hrubý sediment Atlantiku	1110; 1160
MC42	Cirkalitorálny zmiešaný sediment Atlantiku	1110; 1160
MC52	Cirkalitorálny piesok Atlantiku	1110; 1160
MC62	Cirkalitorálne bahno Atlantiku	1160
MD32	Príbrežný cirkalitorálny hrubý sediment Atlantiku	
MD42	Príbrežný cirkalitorálny zmiešaný sediment Atlantiku	
MD52	Príbrežný cirkalitorálny piesok Atlantiku	
MD62	Príbrežné cirkalitorálne bahno Atlantiku	
ME32	Vrchný batyálny hrubý sediment Atlantiku	

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
ME42	Vrchný batyálny zmiešaný sediment Atlantiku	
ME52	Vrchný batyálny piesok Atlantiku	
ME62	Vrchné batyálne bahno Atlantiku	
MF32	Spodný batyálny hrubý sediment Atlantiku	
MF42	Spodný batyálny zmiešaný sediment Atlantiku	
MF52	Spodný batyálny piesok Atlantiku	
MF62	Spodné batyálne bahno Atlantiku	
Baltské more		
MA33	Baltský hydrolitorálny hrubý sediment	1130; 1160; 1610; 1620
MA43	Baltský hydrolitorálny zmiešaný sediment	1130; 1140; 1160; 1610
MA53	Baltský hydrolitorálny piesok	1130; 1140; 1160; 1610
MA63	Baltské hydrolitorálne bahno	1130; 1140; 1160; 1650
MB33	Baltský infralitorálny hrubý sediment	1110; 1150; 1160
MB43	Baltský infralitorálny zmiešaný sediment	1110; 1130; 1150; 1160; 1170; 1650
MB53	Baltský infralitorálny piesok	1110; 1130; 1150; 1160
MB63	Baltské infralitorálne bahno	1130; 1150; 1160; 1650
MC33	Baltský cirkalitorálny hrubý sediment	1110; 1160
MC43	Baltský cirkalitorálny zmiešaný sediment	1160; 1170
MC53	Baltský cirkalitorálny piesok	1110; 1160
MC63	Baltské cirkalitorálne bahno	1160; 1650

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MD33	Baltský príbrežný cirkalitorálny hrubý sediment	
MD43	Baltský príbrežný cirkalitorálny zmiešaný sediment	
MD53	Baltský príbrežný cirkalitorálny piesok	
MD63	Baltské príbrežné cirkalitorálne bahno	
Čierne more		
MA34	Litorálny hrubý sediment Čierneho mora	1160
MA44	Litorálny zmiešaný sediment Čierneho mora	1130; 1140; 1160
MA54	Litorálny piesok Čierneho mora	1130; 1140; 1160
MA64	Litorálne bahno Čierneho mora	1130; 1140; 1160
MB34	Infralitorálny hrubý sediment Čierneho mora	1110; 1160
MB44	Infralitorálny zmiešaný sediment Čierneho mora	1110; 1170
MB54	Infralitorálny piesok Čierneho mora	1110; 1130; 1160
MB64	Infralitorálne bahno Čierneho mora	1130; 1160
MC34	Cirkalitorálny hrubý sediment Čierneho mora	1160
MC44	Cirkalitorálny zmiešaný sediment Čierneho mora	
MC54	Cirkalitorálny piesok Čierneho mora	1160
MC64	Cirkalitorálne bahno Čierneho mora	1130; 1160
MD34	Príbrežný cirkalitorálny hrubý sediment Čierneho mora	

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
MD44	Príbrežný cirkalitorálny zmiešaný sediment Čierneho mora	
MD54	Príbrežný cirkalitorálny piesok Čierneho mora	
MD64	Príbrežné cirkalitorálne bahno Čierneho mora	
Stredozemné more		
MA35	Stredomorský litorálny hrubý sediment	1160; 1130
MA45	Stredomorský litorálny zmiešaný sediment	1140; 1160
MA55	Stredomorský litorálny piesok	1130; 1140; 1160
MA65	Stredomorské litorálne bahno	1130; 1140; 1150; 1160
MB35	Stredomorský infralitorálny hrubý sediment	1110; 1160
MB45	Stredomorský infralitorálny zmiešaný sediment	
MB55	Stredomorský infralitorálny piesok	1110; 1130; 1150; 1160
MB65	Stredomorské infralitorálne bahno	1130; 1150
MC35	Stredomorský cirkalitorálny hrubý sediment	1110; 1160
MC45	Stredomorský cirkalitorálny zmiešaný sediment	
MC55	Stredomorský cirkalitorálny piesok	1110; 1160
MC65	Stredomorské cirkalitorálne bahno	1130; 1160
MD35	Stredomorský príbrežný cirkalitorálny hrubý sediment	
MD45	Stredomorský príbrežný cirkalitorálny zmiešaný sediment	
MD55	Stredomorský príbrežný cirkalitorálny piesok	
MD65	Stredomorské príbrežné cirkalitorálne bahno	
ME35	Stredomorský vrchný batyálny hrubý sediment	

Kód EUNIS	Názov typu biotopu v klasifikácii EUNIS	Kód súvisiaceho typu biotopu podľa prílohy I k smernici 92/43/EHS
ME45	Stredomorský vrchný batyálny zmiešaný sediment	
ME55	Stredomorský vrchný batyálny piesok	
ME65	Stredomorské vrchné batyálne bahno	
MF35	Stredomorský spodný batyálny hrubý sediment	
MF45	Stredomorský spodný batyálny zmiešaný sediment	
MF55	Stredomorský spodný batyálny piesok	
MF65	Stredomorské spodné batyálne bahno	

PRÍLOHA III

MORSKÉ DRUHY UVEDENÉ V ČLÁNKU 5 ODS. 5

1. piliar trpasličí (*Pristis clavata*);
2. piliar drobnozubý (*Pristis pectinata*);
3. piliar veľký (*Pristis pristis*);
4. obroň sťahovavý (*Cetorhinus maximus*) a lamna veľká (*Carcharodon carcharias*);
5. svetloň malý (*Etmopterus pusillus*);
6. manta príbrežná (*Mobula alfredi*);
7. manta birostris (*Mobula birostris*);
8. mobula veľká (*Mobula mobular*);
9. mobula guinejská (*Mobula rochebrunei*);
10. mobula japonská (*Mobula japonica*);
11. mobula hladkochvostá (*Mobula thurstoni*);
12. mobula malá (*Mobula eregoodootenkee*);
13. mobula čilská (*Mobula tarapacana*);
14. mobula krátkoplutvá (*Mobula kuhlii*);

15. mobula západoatlantická (*Mobula hypostoma*);
 16. raja nórska (*Dipturus nidarosiensis*);
 17. raja biela (*Rostroraja alba*);
 18. gitarovcovité (*Rhinobatidae*);
 19. poloraja európska (*Squatina squatina*);
 20. losos atlantický (*Salmo salar*);
 21. pstruh morský (*Salmo trutta*);
 22. sih ostronosý (*Coregonus oxyrhynchus*).
-

PRÍLOHA IV

ZOZNAM UKAZOVATEĽOV BIODIVERZITY PRE POĽNOHOSPODÁRSKE EKOSYSTÉMY PODĽA ČLÁNKU 11 ODS. 2

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Index motýľov žijúcich v trávnych porastoch	<p>Opis: Tento ukazovateľ sa skladá z druhov, ktoré sa považujú za charakteristické pre európske trávne porasty a ktoré sa vyskytujú vo veľkej časti Európy, na ktorú sa vzťahuje väčšina schém monitorovania motýľov. Vychádza z geometrického priemeru trendov druhov.</p> <p>Jednotka: index</p> <p>Metodika: vyvinutá a použitá v publikácii Butterfly Conservation Europe, Van Swaay, C.A.M, <i>Assessing Butterflies in Europe - Butterfly Indicators 1990-2018</i> (Posudzovanie stavu motýľov v Európe – ukazovatele stavu motýľov 1990 – 2018), technická správa, Butterfly Conservation Europe, 2020.</p>
Zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach	<p>Opis: Tento ukazovateľ opisuje zásoby organického uhlíka v orných minerálnych pôdach v hĺbke 0 až 30 cm.</p> <p>Jednotka: tony organického uhlíka/ha</p> <p>Metodika: ako sa stanovuje v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 v súlade s usmerneniami IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov a s podporou rámcového štatistického prehľadu pôdy a jej využitia (Land Use and Coverage Area frame Survey – LUCAS) Soil, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022</i>, technická správa JRC, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021.</p>

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Podiel poľnohospodárskej pôdy s krajinnými prvkami s vysokou úrovňou diverzity	<p>Opis: Krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity, ako sú nárazníkové zóny, živé ploty, jednotlivé stromy alebo skupiny stromov, stromoradia, medze, políčka, priekopy a priepusty, potoky, malé mokrade, terasy, kamenné mohyly, kamenné múry, malé rybníky a kultúrne prvky, sú prvky trvalej prírodnej alebo poloprírodnej vegetácie v poľnohospodárskom kontexte, ktoré poskytujú ekosystémové služby a podporujú biodiverzitu.</p> <p>Na tento účel musia byť krajinné prvky vystavené čo najmenším negatívnym vonkajším rušivým vplyvom, aby dokázali poskytovať bezpečné biotopy pre rôzne taxóny, a preto musia spĺňať tieto podmienky:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nemôžu sa využívať v poľnohospodárskej výrobe (vrátane pastvy alebo produkcie krmovín), pokiaľ takéto využívanie nie je nevyhnutné na zachovanie biodiverzity, a b) nemali by byť ošetrované hnojivami alebo pesticídmi, s výnimkou ošetrovania nízkym množstvom pevného hnoja. <p>Pôda ležiaca úhorom, a to aj dočasne, sa môže považovať za krajinné prvky s vysokou úrovňou biodiverzity, ak spĺňa kritériá stanovené v druhom odseku písm. a) a b). Produktívne stromy, ktoré sú súčasťou udržateľných agrolesníckych systémov, alebo stromy v extenzívnych starých sadoch na trvalých trávnych porastoch a produktívne prvky v živých plotoch možno takisto považovať za krajinné prvky s vysokou úrovňou biodiverzity, ak spĺňajú kritérium stanovené v druhom odseku písm. b) a ak sa zber uskutočňuje len v čase, keď neohrozuje vysokú úroveň biodiverzity.</p>

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
	<p>Jednotka: percentá (podiel na využívanej poľnohospodárskej ploche).</p> <p>Metodika: vyvinutá v rámci ukazovateľa I.21, príloha I k nariadeniu (EÚ) 2021/2115, založená na najnovšej aktualizovanej verzii prehľadu LUCAS pre krajinné prvky, Ballin M. et al., <i>Redesign sample for Land Use/Cover Area frame Survey (LUCAS)</i> [Prepracovanie odberu vzoriek pre rámcový štatistický prehľad pôdy a jej využitia (LUCAS)], Eurostat 2018, a pre pôdu ležiacu úhorom, <i>Farm Structure, Reference Metadata in Single Integrated Metadata Structure</i> (Štruktúra fariem, referenčné metaúdaje v jednotnej integrovanej štruktúre metaúdajov), uverejnené online, Eurostat a prípadne, pre krajinné prvky s vysokou úrovňou diverzity, na ktoré sa nevzťahuje uvedená metodika, metodika, ktorú vypracovali členské štáty v súlade s článkom 11 ods. 7 tohto nariadenia.</p> <p>Metodika LUCAS sa pravidelne aktualizuje s cieľom zvýšiť spoľahlivosť údajov používaných v Únii a členskými štátmi na vnútroštátnej úrovni pri vykonávaní svojich národných plánov obnovy.</p>

PRÍLOHA V

INDEX BEŽNÝCH DRUHOV VTÁCTVA ŽIJÚCEHO NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE NA VNÚTROŠTÁTNEJ ÚROVNI

Opis

Index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde zhŕňa populačné trendy bežných a rozšírených druhov vtáctva žijúcich na poľnohospodárskej pôde a má slúžiť ako zástupný údaj na posúdenie stavu biodiverzity poľnohospodárskych ekosystémov v Európe. Národný index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde je zložený, viacdruhový index, ktorým sa meria miera zmeny pomernej početnosti druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde vo vybraných prieskumných lokalitách na vnútroštátnej úrovni. Tento index je založený na osobitne vybraných druhoch, ktoré sú pri získavaní potravy alebo hniezdení alebo oboch, závislé od poľnohospodárskych biotopov. Národné indexy bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sú založené na súboroch druhov, ktoré sú relevantné pre jednotlivé členské štáty. Národný index bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde sa vypočítava vo vzťahu k základnému roku, v ktorom je hodnota indexu zvyčajne stanovená na 100. Hodnoty trendov vyjadrujú celkovú zmenu veľkosti populácie, ktorá sa v populáciách základných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde prejaví v priebehu rokov.

Metodika: Brlík et al. (2021): Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds (Súbory údajov zo sledovania dlhodobých a rozsiahlych populačných zmien viacerých druhov bežných európskych hniezdiacich vtákov). *Sci Data* 8, 21. <https://doi.org/10.1038/s41597-021-00804-2>.

„Členské štáty s historicky viac zredukovanými populáciami vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde“ sú členské štáty, v ktorých sa najmenej polovica druhov patriacich do národného indexu bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde vyznačuje negatívnym dlhodobým populačným trendom. V členských štátoch, v ktorých pre niektoré druhy nie sú k dispozícii informácie o dlhodobých populačných trendoch, sa používajú informácie o stave druhov na európskej úrovni.

Ide o tieto členské štáty:

Česko

Dánsko

Nemecko

Estónsko

Španielsko

Francúzsko

Taliansko

Luxembursko

Maďarsko

Holandsko

Fínsko

„Členské štáty s historicky menej zredukovanými populáciami vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde“ sú členské štáty, v ktorých sa negatívnym dlhodobým populačným trendom vyznačuje menej ako polovica druhov patriacich do národného indexu bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde. V členských štátoch, v ktorých pre niektoré druhy nie sú k dispozícii informácie o dlhodobých populačných trendoch, sa používajú informácie o stave druhov na európskej úrovni.

Ide o tieto členské štáty:

Belgicko

Bulharsko

Írsko

Grécko

Chorvátsko

Cyprus

Lotyšsko

Litva

Malta

Rakúsko

Poľsko

Portugalsko

Rumunsko

Slovinsko

Slovensko

Švédsko

Zoznam druhov používaných v členských štátoch v indexe bežných druhov vtáctva žijúceho na poľnohospodárskej pôde

Belgicko - Flámsko

Belgicko - Valónsko

Alauda arvensis

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Anthus pratensis

Emberiza citrinella

Corvus frugilegus

Falco tinnunculus

Emberiza citrinella

Haematopus ostralegus

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Hirundo rustica

Limosa limosa

Lanius collurio

Linaria cannabin

Linaria cannabina

Motacilla flava

Miliaria calandra

Numenius arquata

Motacilla flava

Passer montanus

Passer montanus

Perdix perdi

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Saxicola torquatus

Sylvia communis

Streptopelia turtur

Vanellus vanellus

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Bulharsko

Alauda arvensis

Carduelis carduelis

Coturnix coturnix

Corvus frugilegus

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Perdix perdix

Passer montanus

Sylvia communis

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Upupa epops

Česko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Ciconia ciconia

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Dánsko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Corvus corone

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Gallinago gallinago

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla alba

Motacilla flava

Oenanthe oenanthe

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Sylvia communis

Sylvia curruca

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Nemecko

Alauda arvensis

Athene noctua

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Limosa limosa

Lullula arborea

Miliaria calandra

Milvus milvus

Saxicola rubetra

Vanellus vanellus

Estónsko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Írsko

Carduelis carduelis

Columba oenas

Columba palumbus

Corvus cornix

Corvus frugilegus

Corvus monedula

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Fringilla coelebs

Hirundo rustica

Chloris chloris

Linaria cannabina

Motacilla alba

Passer domesticus

Phasianus colchicus

Pica pica

Saxicola torquatus

Sturnus vulgaris

Grécko

Alauda arvensis

Apus apus

Athene noctua

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Carduelis chloris

Ciconia ciconia

Corvus corone

Corvus monedula

Delichon urbicum

Emberiza cirrus

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco naumanni

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo daurica

Hirundo rustica

Lanius collurio

Lanius minor

Lanius senator

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Melanocorypha calandra

Miliaria calandra

Motacilla flava

Oenanthe hispanica

Oenanthe oenanthe

Passer domesticus

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Pica pica

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia decaocto

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia melanocephala

Upupa epops

Španielsko

Alauda arvensis

Alectoris rufa

Athene noctua

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Cisticola juncidis

Corvus monedula

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Linaria cannabina

Melanocorypha calandra

Merops apiaster

Oenanthe hispanica

Passer domesticus

Passer montanus

Pica pica

Pterocles orientalis

Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Tetrax tetrax

Upupa epops

Francúzsko

Alauda arvensis

Alectoris rufa

Anthus campestris

Anthus pratensis

Buteo buteo

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Melanocorypha calandra

Motacilla flava

Oenanthe oenanthe

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Saxicola rubetra

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Chorvátsko

Alauda arvensis

Anthus campestris

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Coturnix coturnix

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Jynx torquilla

Lanius collurio

Lanius senator

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Miliaria calandra

Motacilla flava

Oenanthe hispanica

Oriolus oriolus

Passer montanus

Pica pica

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia turtur

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Taliansko

Alauda arvensis

Anthus campestris

Calandrella brachydactyla

Carduelis carduelis

Carduelis chloris

Corvus cornix

Emberiza calandra

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Jynx torquilla

Lanius collurio

Luscinia megarhynchos

Melanocorypha calandra

Motacilla alba

Motacilla flava

Oriolus oriolus

Passer domesticus italiae

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Pica pica

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus unicolor

Sturnus vulgaris

Upupa epops

Cyprus

Alectoris chukar

Athene noctua

Carduelis carduelis

Cisticola juncidis

Clamator glandarius

Columba palumbus

Coracias garrulus

Corvus corone cornix

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Francolinus francolinus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Chloris chloris

Iduna pallida

Linaria cannabina

Oenanthe cypriaca

Parus major

Passer hispaniolensis

Pica pica

Streptopelia turtur

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Lotyšsko

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Carpodacus erythrinus

Ciconia ciconia

Crex crex

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Locustella naevia

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Litva

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Carduelis carduelis

Ciconia ciconia

Crex crex

Emberiza citrinella

Hirundo rustica

Lanius collurio

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

Luxembursko

Alauda arvensis

Emberiza citrinella

Lanius collurio

Linaria cannabina

Passer montanus

Saxicola torquatus

Sylvia communis

Maďarsko

Alauda arvensis

Anthus campestris

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Lanius collurio

Lanius minor

Locustella naevia

Merops apiaster

Motacilla flava

Perdix perdix

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Sylvia nisoria

Vanellus vanellus

Malta

Calandrella brachydactyla

Linaria cannabina

Cettia cetti

Cisticola juncidis

Coturnix coturnix

Emberiza calandra

Lanius senator

Monticola solitarius

Passer hispaniolensis

Passer montanus

Serinus serinus

Streptopelia decaocto

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia conspicillata

Sylvia melanocephala

Holandsko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Athene noctua

Calidris pugnax

Carduelis carduelis

Corvus frugilegus

Coturnix coturnix

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Gallinago gallinago

Haematopus ostralegus

Hippolais icterina

Hirundo rustica

Limosa limosa

Miliaria calandra

Motacilla flava

Numenius arquata

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola torquatus

Spatula clypeata

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Tringa totanus

Turdus viscivorus

Vanellus vanellus

Rakúsko

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus spinoletta

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Jynx torquilla

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Miliaria calandra

Oenanthe oenanthe

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus citrinella

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Pol'sko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Ciconia ciconia

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Limosa limosa

Linaria cannabina

Miliaria calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola torquatus

Saxicola rubetra

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Portugalsko

Athene noctua

Bubulcus ibis

Carduelis carduelis

Chloris chloris

Ciconia ciconia

Cisticola juncidis

Coturnix coturnix

Delichon urbicum

Emberiza cirrus

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius meridionalis

Linaria cannabina

Merops apiaster

Miliaria calandra

Milvus migrans

Passer domesticus

Pica pica

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Sturnus unicolor

Upupa epops

Rumunsko

Alauda arvensis

Anthus campestris

Calandrella brachydactyla

Ciconia ciconia

Corvus frugilegus

Emberiza calandra

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Emberiza melanocephala

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Lanius collurio

Lanius minor

Linaria cannabina

Melanocorypha calandra

Motacilla flava

Passer montanus

Perdix perdix

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Slovinsko

Acrocephalus palustris

Alauda arvensis

Anthus trivialis

Carduelis carduelis

Columba oenas

Columba palumbus

Emberiza calandra

Emberiza cirrus

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Galerida cristata

Hirundo rustica

Jynx torquilla

Lanius collurio

Linaria cannabina

Lullula arborea

Luscinia megarhynchos

Motacilla flava

Passer montanus

Phoenicurus phoenicurus

Picus viridis

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Upupa epops

Vanellus vanellus

Slovensko

Alauda arvensis

Carduelis carduelis

Emberiza calandra

Emberiza citrinella

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Chloris chloris

Lanius collurio

Linaria cannabina

Locustella naevia

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Saxicola torquatus

Serinus serinus

Streptopelia turtur

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Sylvia nisoria

Vanellus vanellus

Fínsko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus monedula

Crex crex

Delichon urbica

Emberiza hortulana

Hirundo rustica

Numenius arquata

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Turdus pilaris

Vanellus vanellus

Švédsko

Alauda arvensis

Anthus pratensis

Corvus frugilegus

Emberiza citrinella

Emberiza hortulana

Falco tinnunculus

Hirundo rustica

Lanius collurio

Linaria cannabina

Motacilla flava

Passer montanus

Saxicola rubetra

Sturnus vulgaris

Sylvia communis

Vanellus vanellus

PRÍLOHA VI

ZOZNAM UKAZOVATEĽOV BIODIVERZITY PRE LESNÉ EKOSYSTÉMY PODĽA ČLÁNKU 12 ODS. 2 A 3

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Stojace mŕtve drevo	<p>Opis: Tento ukazovateľ znázorňuje množstvo neživej stojacej drevnej biomasy v lese a na inej lesnej pôde.</p> <p>Jednotka: m³/ha</p> <p>Metodika: vyvinutá a použitá v publikácii FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i> (Stav európskych lesov v roku 2020), FOREST EUROPE 2020, a v opise národných inventarizácií lesov v publikácii Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i> (Národné inventarizácie lesov, spôsoby spoločného vykazovania), Springer, 2010, pričom sa berie do úvahy metodika stanovená v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 v súlade s usmerneniami IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov.</p>
Ležiace mŕtve drevo	<p>Opis: Tento ukazovateľ znázorňuje množstvo neživej drevnej biomasy ležiacej na zemi v lese a na inej lesnej pôde.</p> <p>Jednotka: m³/ha</p> <p>Metodika: vyvinutá a použitá v publikácii FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i> (Stav európskych lesov v roku 2020), FOREST EUROPE 2020, a v opise národných inventarizácií lesov v publikácii Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i> (Národné inventarizácie lesov, spôsoby spoločného vykazovania), Springer, 2010, pričom sa berie do úvahy metodika stanovená v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 v súlade s usmerneniami IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov.</p>

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Podiel lesov s nerovnomernou vekovou štruktúrou	<p>Opis: Tento ukazovateľ označuje podiel lesov, ktoré sú dostupné na získavanie dreva a ktoré sa vyznačujú nerovnomernou vekovou štruktúrou, v porovnaní s lesmi, ktoré sa vyznačujú rovnomernou vekovou štruktúrou.</p> <p>Jednotka: podiel lesov dostupných na získavanie dreva a vyznačujúcich sa nerovnomernou vekovou štruktúrou</p> <p>Metodika: vyvinutá a použitá v publikácii FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i> (Stav európskych lesov v roku 2020), FOREST EUROPE 2020, a v opise národných inventarizácií lesov v publikácii Tomppo E. et al., <i>National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i> (Národné inventarizácie lesov, spôsoby spoločného vykazovania), Springer, 2010.</p>
Celistvosť lesov	<p>Opis: Celistvosť lesov je stupeň kompaktnosti zalesnených oblastí. Vymedzuje sa v rozsahu od 0 do 100.</p> <p>Jednotka: index</p> <p>Metodika: vypracovaná v publikácii FAO, Vogt P., et al., <i>FAO – State of the World's Forests: Forest Fragmentation</i> (FAO – Stav svetových lesov: fragmentácia lesov), technická správa JRC, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2019.</p>
Index bežných druhov lesného vtáctva	<p>Opis: Ukazovateľ druhov lesného vtáctva opisuje trendy početnosti bežných druhov lesného vtáctva v priebehu času v celej Európe. Ide o zložený index vytvorený na základe údajov získaných pozorovaním druhov vtákov charakteristických pre lesné biotopy v Európe. Index je založený na osobitnom zozname druhov v každom členskom štáte.</p> <p>Jednotka: index</p> <p>Metodika: Brlík et al. <i>Long-term and large-scale multispecies dataset tracking population changes of common European breeding birds</i> (Súbory údajov zo sledovania dlhodobých a rozsiahlych populačných zmien viacerých druhov bežných európskych hniezdiacich vtákov), <i>Sci Data</i> 8, 21. 2021.</p>

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Zásoby organického uhlíka	<p>Opis: Tento ukazovateľ opisuje zásoby organického uhlíka v hrabanke a minerálnych pôdach lesných ekosystémov v hĺbke 0 až 30 cm.</p> <p>Jednotka: tony organického uhlíka/ha</p> <p>Metodika: ako sa stanovuje v prílohe V k nariadeniu (EÚ) 2018/1999 v súlade s usmerneniami IPCC z roku 2006 pre národné inventúry skleníkových plynov a s podporou rámcového štatistického prehľadu pôdy a jej využitia (Land Use and Coverage Area frame Survey – LUCAS) Soil, Jones A. et al., <i>LUCAS Soil 2022</i>, technická správa JRC, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2021.</p>
Podiel lesov, v ktorých prevládajú pôvodné druhy stromov	<p>Opis: Podiel lesa a inej zalesnenej pôdy, v ktorej prevládajú pôvodné druhy stromov (> 50 % pokrytia)</p> <p>Jednotka: percentá</p> <p>Metodika: vyvinutá a použitá v publikácii FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i> (Stav európskych lesov v roku 2020), FOREST EUROPE 2020, a v opise národných inventarizácií lesov v publikácii <i>Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i> (Národné inventarizácie lesov, spôsoby spoločného vykazovania), Springer, 2010.</p>

Ukazovateľ	Opis, jednotky a metodika určovania a monitorovania ukazovateľa
Rozmanitosť druhov stromov	<p>Opis: Tento ukazovateľ opisuje priemerný počet druhov stromov vyskytujúcich sa v lesných oblastiach.</p> <p>Jednotka: index</p> <p>Metodika: založená na publikácii FOREST EUROPE, <i>State of Europe's Forests 2020</i> (Stav európskych lesov v roku 2020), FOREST EUROPE 2020, a v opise národných inventarizácií lesov v publikácii <i>Tomppo E. et al., National Forest Inventories, Pathways for Common Reporting</i> (Národné inventarizácie lesov, spôsoby spoločného vykazovania), Springer, 2010.</p>

PRÍLOHA VII

ZOZNAM PRÍKLADOV OPATRENÍ NA OBNOVU PODĽA ČLÁNKU 14 ODS. 16

1. Obnova mokradí opätovným zavlažovaním odvodnených rašelinísk, odstránením drenážnych štruktúr rašelinísk alebo odstránením poldrov a ukončením ťažby rašeliny.
2. Zlepšenie hydrologických podmienok zvýšením kvantity, kvality a dynamiky povrchových vôd a úrovne podzemnej vody v prírodných a poloprírodných ekosystémoch.
3. Odstránenie neželaného prenikania krovín alebo nepôvodných kultúr do trávnych porastov, mokradí, lesov a na územia riedko pokryté vegetáciou.
4. Aplikácia paludikultúry.
5. Obnova meandrov riek a opätovné prepojenie umelo prerušených meandrov alebo mŕtvych ramien.
6. Odstránenie pozdĺžnych a priečných bariér (ako sú hrádze a priehrady), poskytnutie väčšieho priestoru dynamike riek a obnova ich úsekov s voľným tokom.
7. Renaturalizácia riečnych dien a jazier a nížinných vodných tokov, napr. odstránením umelého spevnenia dna, optimalizáciou zloženia substrátu, zlepšením alebo vytvorením pokrytia biotopom.
8. Obnova procesov prirodzenej sedimentácie.
9. Vytvorenie príbrežných zón, ako sú príbrežné lesy, nárazníkové zóny, lúky alebo pastviny.

10. Zvýšenie množstva ekologických prvkov v lesoch, ako sú veľké, staré a odumierajúce stromy (stromové biotopy) a množstvo ležiaceho a stojaceho mŕtveho dreva.
11. Úsilie o diverzifikáciu štruktúry lesov, pokiaľ ide o napríklad druhové zloženie a vek, umožnenie prirodzenej obnovy a sukcesie druhov stromov.
12. Pomoc pri migrácii miest pôvodu a druhov tam, kde to môže byť v dôsledku zmeny klímy potrebné.
13. Posilnenie rozmanitosti lesov obnovou mozaík nelesných biotopov, ako sú otvorené plochy trávnych porastov alebo vresovísk, rybníkov alebo skalnatých oblastí.
14. Využívanie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch alebo hospodárenia založeného na trvalej pokrývke; vysádzanie pôvodných druhov stromov.
15. Posilnenie rozvoja pôvodných pralesovitých porastov a dospelých porastov, napríklad rušením ťažby alebo aktívnym riadením, ktoré podporuje rozvoj samoregulačných funkcií a primeranej odolnosti.
16. Zavádzanie krajinných prvkov s vysokou úrovňou diverzity na ornej pôde a intenzívne využívaných trávnych porastoch, ako sú nárazníkové zóny, medze s pôvodnými kvetmi, živé ploty, stromy, lesíky, oporné múry, rybníky, koridory biotopov a spojovacie prvky na uľahčenie pohybu v biotope atď.
17. Zväčšenie poľnohospodárskej plochy s agroekologickým hospodárením, ako sú ekologické poľnohospodárstvo alebo agrolesníctvo, súčasné pestovanie viacerých plodín a ich striedanie, integrovaná ochrana proti škodcom a integrované hospodárenie so živinami.

18. Prípadné zníženie intenzity pastvy alebo obmedzenie režimov kosby na trávnych porastoch a obnova extenzívnej pastvy s domácimi hospodárskymi zvieratami a extenzívnych režimov kosby tam, kde sa od nich upustilo.
19. Zastavenie alebo obmedzenie používania chemických pesticídov, ako aj chemických hnojív a živočíšneho hnoja.
20. Zastavenie preorávania trávnych porastov a vysievania semien produktívnych tráv.
21. Odstránenie kultúr na bývalých dynamických systémoch vnútrozemských dún s cieľom znovu umožniť prirodzenú dynamiku vetra v prospech otvorených biotopov.
22. Zlepšenie prepojenia medzi biotopmi s cieľom umožniť rozvoj populácií druhov a dostatočnú individuálnu alebo genetickú výmenu, ako aj migráciu druhov a adaptáciu na zmenu klímy.
23. Umožnenie rozvoja vlastnej prirodzenej dynamiky ekosystémov, napríklad upustením od zberu úrody a podporou prirodzenosti a prírodnosti.
24. Odstraňovanie a kontrola invázných nepôvodných druhov a predchádzanie ich opätovnej introdukcii alebo jej minimalizácia.
25. Minimalizácia negatívnych vplyvov rybolovných činností na morský ekosystém, napríklad používaním výstroja s menším vplyvom na morské dno.
26. Obnova dôležitých neresísk a odchovní.
27. Poskytovanie štruktúr alebo substrátov na podporu návratu morského života na podporu znovuoobnovenia koralových, ustricových alebo balvanových útesov.

28. Obnova porastov morskej trávy a kelpových lesov aktívnou stabilizáciou morského dna, znižovaním a podľa možnosti odstraňovaním tlakov alebo aktívnym množením a výsadbou.
 29. Obnova alebo zlepšenie stavu populácií charakteristických pôvodných druhov, ktoré sú životne dôležité pre ekológiu morských biotopov, vykonávaním pasívnych alebo aktívnych opatrení na obnovu, napríklad introdukovaním mladých jedincov.
 30. Obmedzovanie rôznych foriem znečistenia morí, ako napríklad zaťaženia živinami, podmorského hluku a plastového odpadu.
 31. Rozšírenie priestranstiev mestskej zelene s ekologickými prvkami, ako sú parky, stromy a lesné plochy, zelené strechy, trávne porasty s poľnými kvetmi, záhrady, pestovanie rastlín v mestách, ulice s alejami stromov, mestské lúky a živé ploty, rybníky a vodné toky, pričom sa okrem iného prihliadne na rozmanitosť druhov, pôvodné druhy, miestne podmienky a odolnosť voči zmene klímy.
 32. Zastavenie, obmedzenie alebo náprava znečistenia spôsobeného liekmi, nebezpečnými chemikáliami, komunálnymi a priemyselnými odpadovými vodami a iným odpadom vrátane odpadkov a plastov, ako aj svetlom vo všetkých ekosystémoch.
 33. Premena opustených priemyselných pozemkov, bývalých priemyselných oblastí a lomov na prírodné lokality.
-